

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 PTS. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 PTS. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.363 - Divendres, 12 de gener de 1923

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184A

10.º

CONCURSOS-VENDA
DE
PIANOS-PIANOLA

Passeig de Gràcia, 35 - Telèfon 1890 A.
Bonsuccés, 5 - Telèfon 4343 A.

Subscrivint una Polissa d'aquest Concurs, adquiriu un magnífic PIANO-PIANOLA autèntic i la possibilitat d'obtenir-lo per sols

Ptes. 1.050

STEINWAY-WEBER
STECK-ARMONIGRAN, etc.

senzills o combinats: verticals o de cua i amb
PIANOLA DUO-ART, reproductor artístic, o
ELECTRIC per a BAR.

Amb els 9 primers CONCURSOS, s'han venut

305 instruments

havent obtingut PREMIS d'amortització

42 d'ells

Llistes amb detalls dels dits instruments, noms i direccions dels seus propietaris (sense haver-se registrat ni un sol cas de devolució), estan a disposició dels compradors.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1.

Telèfons números...

4530 A.

4531 A.

4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

MOSAICS E. ESCOFFET & C^a

Ronda Universitat, 20

Curació radical de l'Ozena (Fetor de l'alè)

Dr. Cusi i Vidal de l'Hospital de la Santa Creu. COLL, NAS i ORELLLES. Passeig de Gràcia, 83, pral. - Tel. 3274 A.

Banc de Biscaia

Havent-se col·locat les 6.000 Obligacions 6 per 100 Tranvias de Sevilla, S. A., ofertes al públic, no tindrà lloc la subscripció anunciada per al dia 15 del corrent.

Barcelona 1.º de gener de 1923

Dr. G. Moragas de l'Hospital de Santa Creu. Malalties de la pell i gèito-urinàries. Portaferrissa, 18, entri. - De 4 a 6 i de 8 a 9.

SI SUFRÍS

DEL ESTÓMAGO

Si os quejáis de acidez, regurgitaciones, debilidad general, someteos al régimen del delicioso

PHOSCAO

El más exquisito de los desayunos, el más potente de los reconstituyentes, el único alimento vegetal aconsejado por todos los médicos a los anémicos, a los convalecientes, a los ancianos

Venda en farmacias, ultramarinos y droguerías
Depósito: FORTUNY H.º 32, Hospital-Barcelona

LA DIABETES

es cura radicalment amb el

Vi Uranat PESQUI

que elimina el sucre a raó d'un gram per dia, fortifica, calma la set, evita la cura

Les complicacions diabètiques

De venda en les bones farmàcies i droguerías

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERH - MATARO
qualitat superior

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 11 de gener de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0º i al nivell de la mar: 759'8, 759'3, 758'4.

Termòmetre sec: 6'9, 10'9, 8'5.

Termòmetre humit: 5'8, 8'4, 8'4.

Humitat (centèsimes de saturació): 84, 69, 59.

Direcció del vent: NNO., SSO., NO.

Velocitat del vent en metres per segon: 4, 4, 11.

Estat del cel: Quasi tapat, Nuvolós, Quasi seré

Classe de núvols: Al St.N., C.St.Fr. K., Fr.K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 12'1; mínima, 6'7; mínima prop del sol: 4'4.

Oscil·lació termomètrica: 5'4.

Temperatura mitja: 9'4.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 1'2 mm.

Recorregut del vent en igual període: 80 km.

Observacions particulars: No-cap. El director, E. Alcobé.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Dintre del pis segon del núm. 2 del carrer de Sant Antoni de Pàdua, un gos de la mestressa del pis, mossegà la noia de 12 anys Magdalena Mastret Patat, habitant al núm. 90, pte. terçer, del carrer Nou, fent-li ferides de pronòstic reservat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya, celebrarà sessió ordinària avui, divendres, a dos quarts de deu de la nit, per a la renovació de la meitat dels càrrecs de la seva Junta directiva.

- Fosto-Glico-Kola-Leclitnat cura inapetència. B. domenech, Ronda Sant Pau, 71.

JABONES ROCAMORA

"EL LEON"

"LA PAJARITA"

PARA TODOS LOS USOS

El Círcol de la Unió Mercantil Hispano-Americana, celebrarà Junta general ordinària demà, dissabte, a dos quarts de sis de la tarda, en el seu local social, plaça de Catalunya, número 4, principal.

Diumenge vinent, la Penya Pinya, celebrarà una festa.

A les quatre en punt de la tarda, i en el local de l'Ateneu Obrer del districte II (Mercaders, 38 i 40, pral.), començarà el ball que serà aiment.

zai per l'orquestra Jovenit. Aquesta orquestra té en carter un nombre crescut de ballables per estrenar, essent el més notable el Shimmy «Mar Blau», així mateix hi ha interès per conèixer el «Two Step», himne de la Penya Pinya.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

La Secció d'Esports de la Jovenit Nacionalista «Pau Claris», efectuarà el vinent diumenge, una visita a l'Escola Industrial de Barcelona.

Lloc de reunió, local social, a les deu del matí.

- Grans rebaixes

De l'1 al 15 del corrent en jocs de cacerols, olles, pots, escuradores, etc., en alumini extra. Llorens Germans. Rambla de les Flors, 30.

El nou C. D. de la Secció d'Esports de la Jovenit Nacionalista «Pau Claris», ha quedat constituït com segueix:

President, En Ramon Sagarra; secretari, En Joaquim Bargalló; tresorer, N'Antoni Coquard; cap de material, En Josep Rossell; vocal auxiliar, En Manuel Gallego; vocal de futbol, En Francesc Salvador.

En època de malalties infeccioses molts metges recomanen beure l'aigua mineral natural VICHY D'ATTA que surt del manantial a 60 graus de temperatura i està lliure dels microbis.

La Quinta de Salut L'Alfons, com tots els anys, celebrarà el vinent diumenge, el seu novè banquet tradicional en honor dels senyors socis honoraris, protectors, Junta consultiva, cos facultatiu i premsa, el qual tindrà lloc en el seu formós Palau de la Mutualitat del carrer de Coello, núm. 321.

Anit passada començaren les obres d'excavació de la part central de la Rambla dels Estudis per a la construcció del túnel del Metropolità.

Es plantaren les valles que tanguen el clos on han de fer-se les obres. Com es digué, aquestes obres es faran a troços i el primer comprèn des de davant de la porta de la casa totant al Café Continental fins a davant del carrer de Tallers, quedant un bon espai entre les valles i els arbres per als vianants.

També resta lliure el troc de dalt de la Rambla, on tenen costum de reunir-se els futbolistes.

A la porta de l'Asil del Parc, Amadeu Mayo Caro, de 22 anys, promogué un gran escàndol i maltractà el director i els empleats de l'establiment per no deixar-lo entrar a menjar, obeint la prohibició a què altres vegades ja ha fet escàndol.

Al carrer de Fernando una dona anomenada Ramona Arias González, de 23 anys, sense domicili, oferia joies falses intentant vendre-les per bones als transeüants.

Fou detinguda per un guàrdia municipal i posada a la delegació resuna que estava reclamada pel jutjat per una causa que se li segueix per estafa.

Una bicicleta muntada pel noi Lluís Conde Rubio, de 14 anys, va topar a la Ronda de Sant Antoni amb un carro i va resultar el noi amb contusions a la cara i a les cames. Va ésser curat

al dispensari del carrer de Sepúlveda.

Una colla d'homes estaven a la matinal jugant a cartes a una taverna del carrer de la Verge Maria. Una de les jugades va promoure forta discussió entre dos dels jugadors i un d'ells, per a demostrar que tenia raó, va agafar una cadira i la va establir pel cap del seu contrari produint-li un gran trenc al parietal dret.

El pobre home va ésser curat al dispensari del Poble Nou, i, quant a l'agressor, que va desaparèixer prudentment, diuen els altres circumstanciant que solament el coneixen de vista.

A la matinal d'avui fou conduïda a l'Hospital de la Santa Creu Antònia Galfals García, de 47 anys, la qual havia caigut passant pel carrer de Sadurn i s'havia fet una ferida de gravetat al cap.

Una dona de 48 anys, Beneta Matias, estava netejant vidres a un pis del carrer del Bruch i una de les vidrieries va desfer-se i va caure-li al cap, produint-li ferides de consideració al cap i a les mans. Va ésser auxiliada al dispensari de la finència del carrer d'Aragó.

Dissabte, a dos quarts de set de la tarda, tindrà lloc a l'Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana una conversa organitzada per l'Associació de Mestres d'Escoles Catalanes en la qual En Josep Paninella tractarà de «El llenguatge a l'escola primària». Els mètodes seguits a l'Escola Catalana Mossen Cinto.

Demà, a les cinc de la tarda, tindrà lloc a les Galeries Layetanes les exposicions de pintures dels artistes senyors Cayo Guadalupe Zunzarten i J. Tarruella.

Visiteu la casa CLAUSOLLES, Fernando, número 8, tots els qui sofriu dels peus. Trobareu sempre personal practipèdic per a fer gratuïtament totes les indicacions necessàries fins a la completa curació.

Procedent de Madrid ha arribat a Barcelona el marquès de Foronda.

Bona digestió. Per aconseguir-la els que tenen el ventrell malalt s'imposa l'ús de medicaments que tonifiquin, obrin la gana, ajudin l'acció digestiva, que siguin descongestionadors de la mucosa gastro-intestinal i reconstituents. L'Elixir Estomacal de Sàiz de Carlos produeix aquests efectes.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona.

Secció Permanent d'Educació.—Diumenge, a les quatre, lliçó de dansa popular catalana. A dos quarts de cinc, rifa de Figurins i tot seguit Conversa instructiva. Queda oberta la inscripció per a ingressar al tercer curs reglamentari de Dactilografia. El dia 16 començarà la classe de Fotografia que tindrà lloc els dimarts i divendres, de vuit a nou del vespre.

Secció Permanent d'Esports i Excursions.—Diumenge, a les onze del matí, celebrarà Junta general ordinària per a procedir a la renovació de càrrecs, lectura de la Memòria i aprovació de l'Estat de Comptes. Totes les socies són pregades d'assistir-hi.

L'Acadèmia Pràctica ha conferit el títol de Tenedor de llibres amb notes d'excel·lent, previs brillants exàmens celebrats davant de senyors pèrits i professors mercantils, als alumnes següents:

Senyores: Maria Planas Masó, Empar Melo García, Joana Leonhardt Sacau, Rosa Colom Bragulat, Raimon da Saurama Pon, Leonor Espinosa Díez, Nuri Vilà Sebrí, Gabriela Salvà Lelong, Pilar Mas González i Maria Desplat Company; i senyors: Emili Estrella Suazo, Manuel Sala Climent, Josep Trill Piers, Josep Vergés Fabregas, Josep Forcano Pascual, Josep Riera Plans, Lluís Pulguez Carreras, Joan Ponsa Prats, Ramon Coch Casado, Ferran Ruiz Ferrando i Manuel Farguell Rius.

- TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or. Amb una sola aplicació desapareix la canicie. Serveix per al cabell, barba i bigotí. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dona colors tan naturals i inalterables, que bé pot dir-se que és la millor i més pràctica. Venda en perfumeries.

Els esports

ELS CAMPIONATS DE TENNIS DEL MON

Per un telegrama que acaba de rebre el Comité executiu d'aquests campionats, s'ha tingut confirmació de l'arribada d'un equip de cinc jugadors, entre els quals senyores, designats oficialment per la Federació polonesa. La intervenció oficial, per primera vegada, d'aquesta nació, ha despertat en els circos tennístics una fonamentada expectació que, sens dubte, es convertirà en justificat entusiasme, si l'actuació del dit equip respon als informes que sobre el mateix tenim.

Igualment, per part del Poldklubben, de Dinamarca, es confirma la tramesa d'un fort equip, en el qual hi van compresos els vencedors recents dels campionats sobre pistes cobertes d'aquella nació. Això, unit a la seguretat de què pendrà part en els nostres campionats del món el francès Cochet, vencedor de les nostres primeres raquetes, i titular d'aquesta classe de campionats, explica el gran entusiasme que es manifesta entre els nostres esportistes.

Una de les pistes del Gran Palau de la Indústria queda avui llista dels treballs de fusteria, procedint-se seguidament a donar-li un bany de color verd, per la qual cosa, tenint en compte que a les 48 hores quedarà llista definitivament pel Comité executiu dels campionats s'adopten totes aquelles disposicions amb l'objecte de què seguidament puguin començar els entrenaments.

L'assistència assegurada de les primeres raquetes mundials, obliga a fer tot el possible perquè els nostres estiguin en condicions de ratificar els triomfs aconseguits l'any passat

en els seus viatges per l'estranger, i sobretot a procurar que davant de la figura d'un Cochet, tant en Gomar com l'Alonso, puguin acreditar amb una ressonant victòria la seva respectiva valua, posada en dubte amb els resultats contradictoris dels campionats de Brussel·les i de l'últim match França-Espanya a Bordeus.

Ha estat adoptada ja la data per al tancament d'admissió d'inscripcions, que podran ésser rebudes fins a les set del dia 28 de l'actual, a la secretaria general, establerta a l'Hotel Ritz, procedint-se aquesta mateixa setmana al repartiment de les fulles d'inscripció i a la declaració pública de les condicions que han de reunir els concursants de la nostra nació. Demés, es va adoptar l'acord de confiar l'arbitratge tècnic a M. Butrows, que va actuar de jutge àrbitre en els últims campionats del món de Wimbledon.

REAL MOTO CLUB DE CATALUNYA

Inscripcions a la Prova de Regularitat Barcelona-Saragossa:

Motocicletes: Josep M. Cardelus, Motocotxe: Pere Prats, Indian: Ignasi Macaya, Indian.

Autocicles: Francesc Santigosa, David; Esteve Cardelus, Lery.

Side-cars: X. X. Patria; Antoni Remon, Indian; Pere Pl, Indian; Eustaquí Sudupe, Indian; Vicens Carrión, X. X.

Van concretant-se les inscripcions per a aquesta carrera que el Real Moto Club de Catalunya portarà a la pràctica els dies 2, 3 i 4 del vinent mes de febrer, i és segur que abans del dia 15 que tindrà lloc la inscripció a drets senzills, podrem publicar una llista nombrosa dels que amb llurs entusiasmes volen demostrar en altres regions la importància que el motorisme té a Catalunya.

Entre els inscrits figura la motocicleta Patria, de construcció espanyola, que debuta en aquesta carrera, i segons els que han comprovat les seves excel·lents condicions, demostraran palpablement que pot competir tranquil·lament amb altres d'aquelles marques, esperant el seu constructor, l'entusiasta motorista don Antoni Serra, que els resultats que ha d'obtenir en aquesta dura prova, l'acreditaran com un dels més bons vehicles de la nostra indústria Nacional.

Per a tractar de diverses assumptes relacionats amb l'organització d'aquesta carrera en co que a Saragossa es pertany, ha estat aquesta dies en aquesta capital el vocal d'aquell subcomitè, don Vicens González, qui ha manifestat l'entusiasme que regna en la capital aragonesa amb motiu de la prova, puix donarà lloc a que ressorgi potent el motorisme, quelcom decaigut en aquella regió per manca de manifestacions.

Questions socials

DE L'ASSALT A UN TREN

A les quatre d'ahir tarda es constituï a la presó l'oficial criminalista del Jutjat de la Barceloneta, En Pere Jorba, per a complimentar la llibertat del detingut Josep M. Botella Moya, acordada pel jutge de l'esmentat Jutjat, senyor Marquès Caballero.

El detingut, que és un dels suposats complicats en l'assalt i robatori a un tren al Poble Nou, es posarà en llibertat sense mifançar cap fiança.

Sembla, que aquesta llibertat obeeix a un llarg estudi de la causa, fet pel nou jutge senyor Marquès Caballero, i del qual no han resultat càrrecs suficients per a continuar detingut en Josep M. Botella Moya.

Aviat es practicarà algunes dil-

gències, a les quals es concedeix importància.

Ahir matí se celebrà a la secció quarta d'aquesta Audiència una vista a porta tancada, per apel·lació contra l'acte de processament i presó sense fiança, dictat en data 16 de setembre darrer, pel Jutjat de la Barceloneta, Secretaria de don Alexandre Simarro, contra el metge que practicà la primera cura a Ramon Recasens, un dels principals autors del robatori i assalt a un tren, esdevingut el dia primer de l'esmentat mes a l'estació de Poble Nou.

Fins d'aquí a tres dies no es coneixerà oficialment el resultat de la sentència dictada per la Sala de Dret, però, diu un rumor circular pel Palau de Justicia, que la Sala acordarà que es revocui l'acte de presó substituint el de processament i assenyalant per a la llibertat provisional de Simó Solà Gandia, la fiança metàl·lica de 10.000 pessetes.

UNA ESCOLA PER ALS FILLS DELS NEGOCIANTS PEIXATERS

Un grup d'industrial i comerciants de peix fresc, ha proposat la creació d'una escola d'ensenyament primari per als dos sexes que s'adapti a les condicions de vida d'aquestes activitats.

Aquesta escola classificarà els alumnes segons llur edat i desenvolupaments físic i mental, en els grups següents:

Grups maternal i de pàrvuls.
Grups d'ensenyaments elementals.
Grups d'ensenyaments superiors i d'aplicació.
Grups d'ayençats i retrassats.
Grups d'anormals.
Grups d'adults, diürns i nocturns.
L'escola, estarà dotada de tallers, museus, laboratoris, gabinet psico-pedagògic, dispensari, biblioteca, banys, jardí botànic, camps de treball i de joc, etc.

Responent demés al propòsit de què el nen romangui a l'escola, sota l'acció tutelar de llurs mestres, tot el dia, se la dotarà d'una cantina on els alumnes obtindran una alimentació reparadora. De la mateixa manera se la dotarà d'un guarda-robes, perquè pugui vestir i calçar els nens que ho necessitin.

ELS PELLAIRES

El vinent diumenge, a dos quarts d'onze del matí, es reuniran en Assemblea general, al domicili del Sindicat Lliure del carrer de Guàrdia, 14, els obrers pellaires. Tractaran sobre el següent ordre del dia: Lectura i aprovació de l'acta anterior. Aprobació dels comptes. Organització completa de l'Ofici. Règim a seguir d'aquí endavant. Assumpte de les quotes. Nomenament de càrrecs de Junta i de Comissió Mixta. Assumptes generals.

ELS BARBERS

La Comissió Mixta de patrons i oficials barbers ha recordat als patrons l'obligació que tenen de proveir-se d'un exemplar de la llei i reglament de la Junta local de Reformes Socials que regula la jornada mercantil, com també des llibres de vistes i registre d'oficials.

VAQA

Diuen de Manresa que s'han declarat en vaga els aprenents de la fabrica de calçat de don Josep Moiso, els quals demanen augment de sou.

UN MANIFEST

El «Comitè pro-presos» ha sotmès a l'aprovació del governador el text d'un manifest demanant l'indult dels condemnats a mort per assumptes socials.

El governador ha autoritzat la publicació del manifest.

Saló Catalunya

Dilluns, 15 de gener
ESTRENA de

La pressa de l'abisme

El drama cinematogràfic de més intensa emoció

PROGRAMA AJURIA ESPECIAL

Exclusiva: SELECCINE, S. A.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

COMANDAMENT

Madrid, 11, 8'30 n't.
El Rei ha signat un Decret de Guerra, conferint el comandament del regiment Llançers de la Reina, núm. 2, de cavalleria, al coronel de la ditte arma, don Guillem Kirpatrick O'Farrell.

L'ESTAT D'EN VILLANUEVA

Les notícies que la premsa del matí ha acollit referent al curs de la malaltia del senyor Villanueva han contribuït que hagin estat moltes les personalitats polítiques que han acudit al domicili del malalt, per a informar-se del seu estat.

Dissortadament, les noves d'avui no són millors.

El senyor Villanueva fou anit passada operat novament en el mateix bruc infectat, el qual ha estat objecte anteriorment de diferents intervencions quirúrgiques.

Anit passada se celebrà consulta de metges, amb assistència dels senyors Huertas i Giménez, no assistint-hi el metge de capçalera, senyor Argueta, per estar malalt.

Després de la consulta fou quan es feu la nova operació quirúrgica.

El doctor Huertas ha disposat que es doni al senyor Villanueva algunes injeccions de sublimat per a combatre la infecció de la sang.

Aquest tractament ha començat avui.

La temperatura del malalt oscil·lava avui entre 38 graus i 38'3.

Al domicili del senyor Villanueva es reben cartes i telegrams en gran nombre interessants pel seu estat.

EL BANC D'ESpanya

Demà seguirà celebrant-se Consell al Banc d'Espanya, per a continuar l'examen dels articles del Reglament que falta aprovar.

NOTES DE L'PALAU

Madrid, 11, 9'15 n't.
Demà és esperada al Palau, on comparà les habilitacions anomenades del duc de Gènova, la princesa Salm Salin.

Aquest matí s'ha passejat per la població la Reina donya Victoria, acompanyada dels seus germans els marquesos de Carisbrooke.

S'estan enllestint al clos de Doñana els preparatius per a la cacera que se celebrarà a honor del Rei.

Els dies assenyalats per a la cacera són del 24 al 29 del corrent mes.

Amb el Rei hi assistiran l'infant don Alfons, fill de l'infant don Carles, els prínceps don Ràul i don Gabriel de Borbón, i alguns aristòcrates, entre aquests el duc de Tarifa, el de Medina del Campo, el marquès de Viana, el comte de Gavia, el comte de Maceo i els senyors Garvey i Medina Garvey.

A LA PRESO

El jutge del districte del Centre, el qual instrueix el sumari pel robatori i trets al Centre Asturià, ha decretat l'empresonament dels tres detinguts.

NOVA JUNTA

La nova Junta Directiva de l'Associació de Registadors de la Propietat, ha quedat constituïda en la forma següent:

President, don Francesc Verdaguer i Gaspard; vicepresident, don Carles Maria Bru del Hierro; tesorier i director del Butlletí, don Narcís Aparicio i Lovich; secretari, don Frederic Bas Ribas; vocals: don Josep González Piedra, don Vicens Cantos Figuerola, don Antoni Fernández Mondañón, don Felip Carazón i don Crescenci Merino.

NOU TEATRE

Ahí va signar-se l'escriptura de venda de la resta del solar d'Onate, d'uns 20.000 peus, a una entitat, la qual es proposa construir-hi un formós teatre.

EL PA

Els socialistes han presentat a l'Ajuntament una moció, encaminada a embaratar el pa, tota vegada que el preu de la farina ha baixat de 82 a 57 pessetes.

LES INDÚSTRIES PESQUERES

Madrid, 11, 10'30 n't.
Han arribat a Madrid el president del Comitè Executiu de la Confederació d'Indústries pesqueres a Espanya, senyor Solana, i el vocal don Marian de Gregorio, per tal de reunir el ple i començar l'organització d'una Assembla magna, en la qual

estaran representats, ultra els armadors, els exportadors, els conservers, la marineria, etc., i les indústries derivades.

De seguida s'entrevistaran aquests senyors amb el ministre de Foment, per a donar-li compte de llur propòsit i receptar-ne l'ajut oficial.

Amb el mateix fi visitaran també el president del Consell i el ministre de Marina.

El senyor Solana ha començat de rebre adhesions de tots els ports, i li anuncien que les associacions que pertanyen a la Confederació van designant els delegats per a l'Assembla que es prepara.

També ha arribat a Madrid el vocal del Comitè i representant de Vigo, don Venanci Mateo, i s'espera la prompta arribada dels representants de La Corunya.

EL COMITÈ OFICIAL DEL LLIBRE

Pel ministeri de Finances s'ha dictat una Reial Ordre disposant, d'acord amb la petició formulada pel Comitè Oficial del Llibre, que de bon antuvi restin incorporats a aquesta llei de pressupostos els arbitris sobre paper nacional i estranger, establerts en l'article primer del R. Decret de la Presidència del Consell de Ministres, de 12 de maig de 1902, i la concessió a les Cambres Oficials del Llibre dels arbitris i les subvencions als preus dels papers nacionals destinats a l'edició i exportació de llibres de terminats per l'article sisè del referit Reial Decret.

En la part dispositiva ordena que la liquidació i cobrament de l'arbitri d'un centim per quilo sobre el paper importat, s'efectuï per les Duanes del Regne i que les quantitats recaptades es puguin mensualment a disposició del representant de les Cambres Oficials del Llibre.

CIRCULAR

DE LA FISCALIA DEL SUPREM

Per tal d'aclarir degudament ço que es pertany al règim de les detencions que practiquin les autoritats en subjectes la presó dels quals no estigui definida com a conseqüència de delicte subjecte a responsabilitat legal, el fiscal del Tribunal Suprem ha cregut oportú dictar la següent circular, aclarint el precepte constitucional, segons el qual cap espanyol i estranger podrà ésser detingut o empresonat sinó en cas de delicte.

Primer. — Els qui sofreixin quinzena o una altra detenció en virtut d'acord governatiu s'entendran equiparats als altres detinguts o presos a disposició de la jurisdicció ordinària, i, per tant, inspeccionaran els expedients particulars de cada un, per si resulta o no complet el número 1 de la Reial Ordre de Gràcia i Justícia. Igual examen faran dels llibres registres previnguts en el número 2.

Segon. — Si pel seu aspecte algun detingut o pres dels qui trobin a l'establiment, es veu que és menor de 15 anys, es procedirà a comprovar l'edat per la documentació que obra en l'expedient, i si això no fos possible, s'acudirà, per la via més ràpida al jutge municipal del lloc del seu naixement, per tal que expedixi la certificació relativa als llibres del Registre civil. Si tampoc aquest mitjà dona resultat, procediran a requerir l'examen facultatiu.

Comprovada la minoria d'edat, procuraran de complir en continent ço que disposa la llei especial referent a la presó dels menors d'edat.

Tercer. — Qualsevol infracció que noti de ço que en la repetida Reial Ordre es mana, recorrerà al jutge o autoritat superior que procedeixi a la Comissió de visita perquè es faci constar en l'acta que s'aixecarà sense trianga.

Quart. — També se'n donarà compte al ministre de Gràcia i Justícia als efectes governatius procedents.

Demés, si hi hagués de lèngues sense els documents que expressa el número 1 de la Reial Ordre, el funcionari del ministeri fiscal que assisteixi a la visita o que comprovi el fet per denúncia de qualsevol ciutadà o de la premsa diària, formularà la denúncia per detenció arbitrària, definida i castigada, respectivament, en els articles 210 i 213 del Codi Penal.

Quan, per raó de la persona resulti competent per a conèixer de la detenció un tribunal superior que esti-

gui adscrit, es trametrà la diligència de l'informe de la causa al fiscal al qual correspongui.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 12'30 matinal.
Comunicat oficial de Guerra del dia 11 de gener.

«El general encarregat del comandament i despatx participa a aquest ministeri:

No res de nou.»

SOBRE LA QÜESTIO CATALANA

«Informaciones» diu, parlant de la qüestió catalana, que els extremitats de l'un i l'altre bàndol han enverinat el diàleg, i ja és hora d'oposar als desbordaments de la passió sàlida la lògica inflexible i el fred raonament.

S'ha afirmat de bon antuvi, com a imperatiu nacional i geogràfic, la unitat d'Espanya; però aquesta unitat no necessita basar-se en un centralisme absorbent i incompatible amb la vibració de l'esperit regional.

Sense necessitat de paraules, el que cal és reconèixer la indiscutible varietat del territori ibèric, sense deixar de mantenir la unitat nacional, i així podrem trobar una fita de la nova Espanya.

Es indiscutible que, entre totes les regions espanyoles, Catalunya acusa una personalitat definida i inconfundible, que no seria just negar i que s'ha fet creditora de regir-se amb certa independència, que pot tenir la seva expressió en un organisme autònom.

Regatejar a Catalunya tan legítima aspiració, equivalent a engrossir les files d'aquest odiós separatisme que sols defensen a Catalunya, o més ben dit a Barcelona, uns quants intrigants enorgul·lits per la passió o estimulats per l'interès.

Deixant a part aquesta secta antiespanyola i antieuropea, entrem en el diàleg amb els autonomistes en el terreny de la fraternal concòrdia, sense tractes despectius, sense atacs injustos, sense plantejar dilemmes irreductibles encaminats a exacerbar les passions. Fóra una llàstima que, per una mesquina qüestió d'amor propi, es deslliés ço que a costa de tan gros i llarg sacrifici s'és aconseguit.

Qui sap si aquesta autonomia resoldrà el problema català en la forma en què el gran Maragall invitava tot hom a ésser espanyol de la nova Espanya.

El mateix periòdic recull impressions de la comissió sevillana que ha arribat avui a Madrid procedent de Barcelona i que se'n torna a Sevilla.

Diu que els comissionats vénen molt satisfets de llur sojorn a Barcelona, i afegeix:

Els representants d'ambdues Exposicions espanyoles, la de Sevilla i la de Barcelona, han fet pública afirmació d'espanyolisme veritable, amb mutus oferiments i el mateix propòsit. Una vegada més els fets han estat més eloqüents que la literatura i els discursos. Els catalans, d'entre llur aparença ruda, són francs, oberts i lleials; però exigeixen, així sí, que se'ls pagui en la mateixa moneda.

Co que podríem dir-ne pacte entre Sevilla i Barcelona encloïa una gran ensenyança i està ple d'encoratjadores possibilitats per als polítics que sapiguessin acostar-se a Catalunya en la forma fraternal i cordial que ho han fet els representants de Sevilla.

A nosaltres no ens estranya el resultat, i notem que la visita té quelcom de providencial en aquests moments d'apassionament. Creiem que ha sigut un gran encert i recomanem el procediment als espanyols que solen acostar-se a llurs germans de Catalunya amb un leix de prejudicis i una incapacitat d'intercomprensó exacerbada, per lectures més escalfadores de cap que els mateixos llibres de cavalleria.

DIPLOMATIÓ FRANCÈS

Ha arribat a Madrid, procedent de París, el diplomàtic francès M. Fribourg, ponent de la comissió dictaminadora del projecte relatiu a la creació de la Casa de Velázquez d'aquesta Cort.

Persona versada en tot ço que afecta les relacions franco-espanyoles en les qüestions mediterrànies, el senyor Fribourg, fou encarregat de la ponència sobre el tractat que posà fi a les qüestions pendents en-

tre Espanya i França, i és un gran amic de la nostra nació que ha de facilitar, tant com pugui, l'obra d'aproximació entre ambdós països en matèries intel·lectuals i artístiques.

Es diu que M. Fribourg marxarà després a Rebat amb l'objecte de visitar el mariscal Lyauwy.

IMPOSICIÓ DE MEDALLES MILITARS

Tetuan. — A les dues de la tarda d'avui, s'ha celebrat al campament general, amb tota solennitat, l'acte d'imposar la medalla militar al general Castro Girona, al comandant Peña, al capità Castelló, al tinent moro, de forces regulars Braimben-Arsella, al tinent de regulars Gregori Benito i al sargent d'enginyers Juli Bago.

El general Martínez Peralta imposà la medalla als condecorats.

A continuació pronuncià un patriòtic discurs exaltant la missió de l'exèrcit.

Prèviament, havien estat llegides les ordres, en virtut de les quals es concedeixen les condecoracions i els fets d'armes que es premien amb la medalla.

Després de l'acte de la imposició s'han donat visques a Espanya, al Rei, a l'Exèrcit i a la missió encomanada a l'Àfrica.

Després, les tropes que formaren en l'acte, desfileren davant dels generals Castro Girona i Martínez Peralta, i els caps i oficials condecorats.

Les tropes que formaren en l'acte foren un batalló del regiment de Sicília, un altre de Sòrria, un escadron de Cavalleria de Victoria, forces d'artilleria i la mehal·la xerifiana.

NOTES DE SEVILLA

Sevilla. — En l'express ha arribat l'infant don Ferran, que ve a fer una visita d'inspecció als serveis de recaptació d'aquesta zona.

A l'estació l'esperaven l'infant don Carles i totes les autoritats.

A les tres de la tarda ha marxat a Xerez, a visitar aquell dipòsit, continuant el viatge pels restants establiments de la regió.

—El governador continua celebrant conferències amb les autoritats per a arribar a l'embaratiment de les subvencions.

Vol implantar la fórmula que vigila a l'Ajuntament de Sant Sebastià, en virtut de la qual es fixa mensualment el preu del pa.

LLOYD GEORGE

Malaga. — Rera un sojorn de tres dies a la ciutat de Ronda, retorna a Algecres Lloyd George.

Aquest envia una afectuosíssima carta a l'alcalde d'aquella localitat expressant-li el seu profund reconeixement i sincera gratitud al poble de Ronda i al Govern espanyol per les atencions rebudes.

Se en què Lloyd George ha fet en la intimitat diverses preguntes relacionades amb Espanya.

Ha preguntat si es pagaven molts impostos, mostrant gran estranyesa quan se li ha dit que gairebé tots estaven a càrrec de la classe mitja.

Ha dit que a Anglaterra pagaven tots per igual i en la proporció deguda. S'ha interessat, també, vivament, per la riguesa agrícola, minera i industrial d'Espanya i desenvolupament d'aquesta en tots els aspectes de l'activitat.

Preguntà, també, si eren nombrosos els elements socialistes, i a quants ascendia el contingent de soldats a files.

En les seves interessants preguntes derivà la conversa l'ex-president del Consell de ministres anglès sobre l'actuació d'Espanya al Marroc i els nostres compromisos internacionals.

En arribar a aquest punt digué que Espanya té allí una missió indiscutible i que està segur que sortirà airosa de sa comesa.

Terminà dient que possiblement no tornaria a la ciutat de Ronda amb la seva esposa i filla, com era el seu desig, per haver de marxar a Ceuta, Tetuan i Melilla, les quals places vol conèixer amb interès vivíssim.

EL COMERÇ AMB L'ARGENTINA

Chilil. — El comerciant de Cadix, Angel Raimonís, establert a Buenos Aires, ha dirigit una exposició a la Cambra de Comerç Espanyola preguntant-li que

gestioni la modificació del Codi mercantil argentí en el sentit de variar la tramitació dels plecs que origina el deixar de compte mercaderies importades, els quals plecs se solen cancel·lar als tres anys, no podent, entre tant, els comerciants venedors disposar de les mercaderies, i s'arriba a perdre totalment la causa del difíat magatzematge.

Demana que es permeti la venda d'aquelles mercaderies en subhasta pública evitant-se així les considerables pèrdues que els venedors espanyols sofreixen.

Gestions realitzades conjuntament pel governador i l'alcalde han donat per resultat la rebuda de cinc cèntims del preu del pa que les classes populars podran adquirir a 65 cèntims quilo.

EN OIERVA A MURCIA

Múrcia. — Ha arribat l'ex-ministre don Joan de la Clerva, acompanyat de diversos diputats i senadors correligionaris.

També arribaren l'ex-ministre senyor Mestre i nombroses comissions de tota la «provincia» per a assistir al banquet en honor de don Isidre la Clerva.

A l'estació hi havia una gran gentada que ha rebut a don Joan de la Clerva amb entusiasmes visques.

Des de l'estació s'ha dirigit al Circ del Conservador, que estava abarrotat de correligionaris desitjosos de sentir el discurs del senyor Clerva.

El diputat per Múrcia don Emili Díaz de Revenga, president del Circ, ha pronunciat algunes paraules per a dedicar una salutació al senyor Clerva i fer protestes de la conservadora, i dir, finalment, que el senyor Clerva és gran en l'austeritat i en el sacrifici i sap vencer les pròpies passions.

Estem orgullosos — acaba dient — de tenir de cabdill un home així.

EL TEMPORAL AL NORD

San Sebastián. — Continua el temporal fort en tota la costa.

Des de Guetaria sortiren aquest matí cap a Ondarroa, en camions automòbils, els mariners que s'havien refugiat en aquell port en nombre de 350.

A última hora de la matinala recalaren 25 vapors més d'Ondarroa que fugien del temporal.

El personal dels pesquers fou obsequiat per la Junta de la Casa Alberg i es troben molt ben atesos.

Uns altres vapors d'Ondarroa passaren la major part de la nit capelant el temporal davant del seu port on pogueren entrar a primera hora del matí.

Es temia per la sort dels vapors de Bermeo, però aquests, en lloc de refugiar-se a Guetaria, feren ruta vers Pasajes on fondejaren sense qüestió.

ELS PRESONERS

Melilla. — L'oficial senyor Navarro, fill del general que està captiu a Aydir, ha sojornat alguns dies a Alhucemas, i, per conducte d'uns indígenes que a les nits solen acudir a la plaça, li ha tramés dues cartes.

No ha tingut contesta, però aquells indígenes li han assegurat que el general segueix bé.

A Alhucemas continua el moro Dris Ben Said les negociacions per al rescat, i, segons diu, van per bon camí.

Sembla que es confia d'obtenir, al final, el desitjat resultat unificant les altres gestions que es realitzen.

LINIES AERIES

Tenerife. — Ha arribat a aquesta capital una comissió de tècnics de les línies aèries Latecoere.

Venen a estudiar l'establiment d'una línia aèria de Casablanca a Dakar amb desviació a Cabo Jubi, Tenerife i Las Palmas.

Després de les observacions pràctiques, han acordat ampliar les escales de la línia fixant enlloc a Arilla, a més a més dels llocs atans esmentats.

La comissió ha visitat les autoritats, conferenciant amb el Capítol insular per a tractar d'alguns detalls relacionats amb la implantació de la línia.

L'empresa té el propòsit de realitzar el primer viatge d'aquí a dos mesos, si no surt alguna dificultat imprevista.

Avui ultimara l'assumpte del camp d'atterrissatge i de seguida marxara cap a Las Palmas.

UN MORT

«Renferme. — Quan anit passada tornava l'obra Eugeni González en una llanxa del vapor «Reina Victoria Eugenia», en unió d'alguns industrials que es dediquen a vendre mercaderies a bord dels vaixells, en arribar als mols els guardajurats van voler investigar el que duia.

Com que l'obra Manuel González oposa alguna resistència, fou detingut pel guàrdia Isaac González, entaulant-se entre l'un i l'altre una lluita que donà per resultat que el guàrdia disparés damunt del Manuel, fent el projectil blanc sobre l'Eugeni, el qual morí a la casa de socors al cap de poca estona.

L'agressor fou detingut.

UN SUCCES

A darrera hora de la tarda d'ahir, es trobaven al domicili d'Unió Ciutadana, Josep Ortúria, fill del president de la Unió i Josep Remartínez, els quals començaren a boxar, de broma, i acabaren pegant-se cops amb gran violència.

Remartínez es tragué un revòlver, amb el propòsit de pegar el seu contrincant, segons ha declarat en el jutjat, però l'arma se li engasà i el projectil tocà al senyor Ortúria, qui resultà ferit de l'avantbraç, amb orifici d'entrada i sortida, de pronòstic reservat.

EL TEMPS

Durant les darreres vint-i-quatre hores ha plogut molt a Cantàbria i Galícia.

També s'han registrat pluges d'escassa importància a Navarra i Aragó.

La temperatura màxima d'ahir fou de 20 graus a Algecires i la mínima d'avui, ha estat de 4 graus sota zero, a Terol.

A Madrid, la temperatura màxima d'ahir fou de 13, i la mínima d'avui, de 11.

Temps probable per a demà: Cantàbria i Galícia, xafecs, i el restant d'Espanya, tendència a millorar.

NOTES DE CADIZ

Madrid, 12, 2 matinalada. Cadiz. — Procedent de la drassana de la Carraca ha sortit cap al Marroc el canoner «Maria de Molina».

El dissabte arribarà a aquesta ciutat, procedent de Melilla, l'infant Don Felip de Borbó, que marxarà a Larraix en l'isla de Menorca, per a unir-se a les forces indígenes.

El vapor «Fernandez Silvestre», ha dut de Tanger molts repatriats.

L'infant Don Ferran ha girat una visita d'inspecció, a Jerez de la Frontera, als establiments de cria cavallera.

CONTRA EL JOG

Leon. — El governador ha prohibit el joc en tots els centres i societats. No es juga en tota la «provincia».

TRIPULACIONS SALVADES

Bilbao. — Han arribat a distints ports les naus pesqueres que la nit anterior foren sorpreses pel temporal. Eren 43 vapors.

Els tripulants, en llur majoria, han arribat a Bilbao en camions i en els trens.

Tots s'han salvat. S'han desenrotllat escenes de joia entre les famílies.

Cursets a l'Ateneu Enciclopèdic

L'Ateneu Enciclopèdic Popular (Carme, 30), ha organitzat per al curs de 1923 els següents cursets d'humanitats i de divulgació general:

«Introducció a l'estudi de la Filosofia grega». Tres lliçons que donarà el doctor J. Serra Hunter, catedràtic de la Universitat i dels Estudis Normals de la Mancomunitat.

«Filosofia medieval». Tres conferències que professarà el canonge doctor Carles Carro.

«De Descartes a Hegel». Quatre lliçons a càrrec del doctor Joaquim Xirau, catedràtic i professor dels Estudis Normals de la Mancomunitat.

«Les figures cabdals de la filosofia contemporània». Curs de tres conferències que donarà En J. Capdevila, secretari de l'Extensió d'Ensenyament Tècnic.

«Principis de Psicologia». Dos lliçons que donarà el doctor N. Emili Mira, Director de l'Escola d'Orientació Professional. — En un ordre inferior d'abstracció analitza i exposa les lleis que regeixen l'elaboració de l'espiritualitat humana, nodrint-se de realitats i treballant en l'experimentació de fenòmens.

«Principis de Biologia». Curs de deu lliçons acompanyades de pràctiques de laboratori, pel doctor Pere Escriu, del laboratori de la Casa de Maternitat i Exposit. — El camp de l'abstracció és més estret; aquesta ciència descobreix la substància de la vida i furga en la constitució de la matèria orgànica. No s'oblidarà que avui ha renovat la ciència mèdica, facilitant-li valuosos elements, que també seran motiu d'estudi.

«Evolució del concepte d'educació». Sis conferències que explicarà el professor En Josep Parunella, Director de l'Escola Catalana Mossèn Clinto. En pedagogia, les idees més noves daten quasi totes dels primers temps del món, es diu avui. En educació podríem dir ho mateix, sobretot tractant-se del concepte, és a dir, de ço que deu ésser. L'objecte del curs serà, per tant, posar de relleu les notes característiques que el concepte esmentat ha tingut en tot temps.

«Evolució del concepte de ciència». Sis conferències que explicarà el doctor N. August Pi i Suñer, catedràtic de Fisiologia en la Facultat de Medicina. Demostrar com el savi ha descobert als fenòmens de la naturalesa, llurs lleis i llurs secrets i com ells han vingut transformant el món de les activitats materials i de les manifestacions espirituals per a millorar el benestar i fruit de l'home, serà l'objectiu d'aquestes lliçons.

«Astronomia general». Sis lliçons amb projeccions que donarà N. Emili Fernández, membre de la Societat Astronòmica d'Espanya i Amèrica. Tot esperit afanyós de superació i de recerca, no pot prescindir dels inicis d'aquesta ciència. L'home li deu les grans revelacions sobre la mecànica universal i l'infinit, ço que ha fet possible el desterrament de la seva ment el faric immens de idees absurdes que venia agomolant d'origen remotíssim.

«Iniciació a l'estudi de la Teoria de la Relativitat». Dues lliçons que explicarà l'enginyer En Joan Rosich. — Aquesta recent teoria ha produït general expectació dintre el camp de la ciència, essent, per tant, tema d'estudi de molts que la professen. Ferne conèixer els trets més essencials és ço que ens proposem en aquestes dues lliçons.

«Geologia». Curs de sis lliçons i dues excursions que desenrotllarà En Josep Marcet, professor auxiliar de la Universitat. — Estudiar la Terra, la seva formació i configuració i elements que la integren, fent-nos conèixer llurs propietats per tal d'obtenir profit i a l'ensenyar per a sentir-nos més a prop a la Natura i gaudir-ne espiritualment, serà l'objecte d'aquest curs.

«Botànica». Cicle de sis conferències i dues pràctiques visitant el camp a càrrec d'En Guillem de Benavent, doctor en Ciències. — Iniciar-se en l'estudi de la botànica significa l'assolir el desvetllament d'un entusiasme per la naturalesa, de la qual les plantes en són un bell ornament.

«Etimologia». Formes de la cultura material primitiva. Sis conferències amb projeccions, que desenrotllarà En Josep Maria Balista Roca, professor auxiliar de la Universitat. — Es convenient donar una mirada a les primeres clàssiques de la civilització per tal de comparar-la amb les condicions de vida tan avventajoses que gaudíem avui l'home, i estimular-lo així a nous esforços per a arribar cada dia a estats més perfectes.

«Les lletres i la cultura clàssica antiga davant de la Història». Curs de sis lliçons que desenrotllarà el doctor En Pere Bosch i Gimpera, catedràtic de la Universitat i Director de la Secció d'Arqueologia de l'Institut d'Estudis Catalans. — La civilització hel·lènica, de la qual encara ens en nodrim, constituï un conjunt harmònic que va destacar-se de tota altra època amb trets ben propis, donant-ne una visió com antecedent per a estudiar-la a través de la seva literatura i de la seva història és el propòsit d'aquest cicle de lliçons.

«L'art antic». Curs de vuit lliçons que explicarà En J. Ferran Torres, ajudat de projeccions, professor del Conservatori del Liceu i de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. — Del poderiu oriental antic, no en resta viva altra manifestació que les arts plàstiques, que han inspirat encara moltes formes d'expressió de l'art modern. Igualment ens interessarà exposar els trets característics de ço que va ésser la llur esplèndida culminació: les arts gregues i llatines. Les estudiarem fent remarcar alguns aspectes de l'ambient polític i religiós que ajudà a crear-les.

«L'escultura comparada del Cristianisme i del Renaixement». Cicle de sis lliçons il·lustrades amb diapositi-

ves que professarà l'erudit crític d'art En Rafael Benet. — Al través de l'escultura de l'edat mitja podem llegir la consciència social cristiana que, abominant i despreciant la bellesa plàstica, ho sacrificava sempre a la pura expressió espiritual, esblaimant-se el cos humà en l'ardència d'una aspiració supra-terrena. L'home, a la fi, reacciona sobre si mateix en el Renaixement, es retroba, neix l'humanisme i amb ell el culte de la bellesa plàstica oblidada.

«Arquitectura moderna». Sis conferències amb projeccions que donarà En Josep Duran i Canameras, professor de la Universitat. — S'ha de reconèixer l'estroncament de les grans fórmules artístiques arquitectòniques; però no n'és exhaurida la seva renovadora de l'arquitectura que sorgeix amb noves fórmules, adaptades a l'ús de nous materials i de noves estructures.

«Educació musical». Sis conferències audicionals al piano, a càrrec del professor de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, N. Ezequiel Martín. — No és l'objecte d'aquest curs ocupar-se del tecnicisme, sinó d'afirmar la sensibilitat dels deixebles, per a fer-la apta de copsar els més lleus matisos i les característiques més notables dels gèneres i dels autors, coneixent-ne, al mateix temps, les llurs genealogies estètiques.

«Institucions de l'edat mitja». Curs de sis lliçons a càrrec d'En Francesc Carreras Candi, president de l'Acadèmia de Bone Lletres. — Narració i crítica d'aquestes èpoques tan fecundes en esdeveniments, entre els quals no és el menys important el descobriment les lleis que regeixen la constitució dels estats moderns i les que condueixen l'home a la seva alliberació espiritual i política.

«Els pàgesos de remença». Tres conferències que donarà l'eximí publicista N. Eduard Toda. — El moviment de rebeldia dels nostres pàgesos durant l'edat mitja que els llura del jou del senyor feudal. Veritable revolució social agrària que, més afortunada que la d'altres indrets d'Europa, vencé, determinant el caràcter altiu del nostre poble.

«Modernes orientacions socials». Curs de sis lliçons que explicarà En Joan Sales. — Exposició crítica de les teories o sistemes per mitjà dels quals els capdavanters o advocats dels qui es troben exclosos de la riquesa i del poder, els assenyalen els camins on la lluita ha de planejar-se per a assolir la llur completa redempció.

«Estudis superiors de llengua francesa a través de les següents figures cabdals de la França». Michelet, Mistral, Renan, Zola, Anatole France, Victor Hugo, Voltaire, Comte, Proudhon, a càrrec de M. Bertrand, director de l'Institut Francès. — A tots els que posseïen els coneixements fonamentals d'aquesta llengua, interessarà estudiar la seva riquesa literària i vavlor més pregon. Analitzant la producció d'alguns dels escriptors més sobresortits, serà mètode excel·lent per a aconseguir-ho.

CONDICIONS DE SUSCRIPCIÓ

Per a concórrer a aquests cursets, és condició precisa ésser soci de l'Ateneu, exceptuant el curs de «Educació musical i el de Botànica, que seran públics.

DRETS DE MATRICULA

Per als socis que faci al menys sis mesos que ho siguin: 5 pessetes per a tots els cursos.

Per als socis que no es trobin en la condició anterior: 10 pessetes per a tots els cursos.

HORARI

Els cursets començaran des de les vuit a les onze de la vetlla, i s'inauguraran dintre els mesos de gener, en els dies que oportunament es fixaran.

Concerts

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Alexandre Borowsky

El setè concert del present curs organitzat per l'Associació d'Amics de la Música, oferí gran interès. Fou confiat al pianista Alexandre Borowsky. Diguem-ho prestament: Alexandre Borowsky és un pianista notabilíssim. Posseeix una tècnica completíssima, pasta el so d'una manera mestriosa i apareix, d'altra part, prou després i prou tractat per a ben sentir i ben exterioritzar, després, les produccions que interpreta.

La primera part del programa fou gairebé tota dedicada a les transcripcions, ja hem expressat, més d'un

na vegada, el que pensem, en general, de les transcripcions. No cal, doncs, repetir-nos. Però faltarien al nostre deure de fidels cronistes si no feiem constar que en interpretar el Preludi i fuga, de Bach-Liszt, la Gigue, de Loeilly-Godowsky i la Cadença i introducció del Concerto per a orgue, de W. F. Bach-Stradal, N. Alexandre Borowsky palesà ja, de falsó evidentíssima, les seves grans qualitats d'executant i d'interpretador.

La segona part del programa oferí un interès vivíssim, ja que fou consagrada a dos compositors notabilíssims i certament representatius: Prokofieff i Scriabine.

Les produccions de Prokofieff ens interessaren força. Són franques, clares, ardides i representen, sense cap subterfugi, un matiu, un ideal, una modalitat.

Més que d'una visió, d'un estat d'ànim, o d'una necessitat que podríem dir-ne essencialment «musical», l'origen d'aquesta música sembla ésser, sovint, un simple «rampell». Ara bé: entre un rampell i una idea ben netament trobada, entre una «boutade» (a voltes finament i gaiament expressada), i una obra fonament i llargament sentida, viscuda i bellament i ricament plasmada, ens quedem amb l'obra i amb la «idea». Sobre tot si l'obra i la idea apunten una mica enlaire...

L'art pot esdevenir, en mans de mes d'un home, un «joc»; preferim, però, el que no és «joc», sinó expressió pura de moviments de l'ànima, dignes d'ésser sentits i, després, servats, exterioritzats. Repetirem, amb tot, que les produccions de Prokofieff ens interessaren. Són innegablement curioses.

No ens agradaren ja tant les pàgines de Scriabine que En Borowsky interpretà. Apareixen, creiem, com una mena d'escorrials del romanticisme. Però no hi ha en elles ni el noble impuls que motiva el lirisme bellíssim d'un Schumann, d'un Chopin o d'un Franz Liszt, ni la clara eclosió que assoliren, sovint, els mestres que acabem d'esmentar. Més que vida temàtica (talment com la trobem en una pàgina ben escollida de Schumann o de Chopin), hi ha en les obres de Scriabine que motiven aquests mots, dissenys d'assolir-hi... i el tot resulta, certament, inferior... a l'art evocat i... conegut.

Alexandre Borowsky tocà d'una manera admirable les pàgines de Prokofieff i de Scriabine. Fou maliciós, somnador, humorista, etc., talment com les pàgines interpretades ho exigien. I fou, demés, executant expertíssim.

El concert acabà amb la interpretació acuradíssima i totthora victoriosa, d'algunes pàgines de Franz Liszt. I la vetllada lliscà agradívola i plena d'interès.

F. LL.

Associació de Música «da Camera»

De retorn de la seva gloriosa «tournee» per Amèrica, En Llobet, l'eminent guitarrista català, va fer-se oír dimarts passat al Palau, lloc no pas el més a propòsit per a gaudir del seu art exquisit, art ple d'intimitat que vol una concentració d'esperit deficiu d'obtenir en mig de l'aglomeració que es reuneix en les sessions de la «Camera».

En Llobet palesà novament les excel·lències de la seva tècnica, el seu bon gust, la delicada expressió del seu estil, la rica musicalitat que tant avalora les seves interpretacions. En el programa hi havien inscrites obres de diversa valor. Algunes d'elles, com el «Sonni» de Tárrega, la «Masurka» de Bufaletti i la «Romança» de Rubinstein, d'un mèrit relatiu; altres, com les dels guitarristes Sors i Costa, prou sovint repetides. Com a peces més interessants podem assenyalat les d'En Falla («Homenatge a Debussy»), d'una manera especial, escrita expressament per En Miquel Llobet, i les difícils «Variacions sobre un tema de Corelli», de Sors-Llobet, que són un prodigi de tecnicisme.

Les composicions originals per a guitarra són, en veritat, les que es fan escoltar amb major plaer. Els concertistes haurien d'estimular els compositors moderns en la producció d'aquelles obres que donarien als programes un atractiu sempre creixent. L'auditori, entregat del tot al màgic encís que desperta sempre En Llobet, en els seus recitals, festejà amb unànime aplaudiment la interpretació magistral de les peces consignades i adhuc les afegides al programa: «El testament d'Amèlia», d'En Llobet, i «Dansa», de Granados.

Un elogi de la guitarra, redactat

pel culte escriptor i reputat concertista Alfred Romea, fou repartit la mateixa nit amb el programa.

La lectura és força atractiva, però al final l'amic Romea ha caigut en la debilitat d'emprar un text de Xenius que no podem deixar de comentar breument, ja que no hi ha motiu de denigrar el piano per ensalsament d'un altre instrument. Xenius parla del «piano burgès» (burgès el piano de Beethoven, de Schumann, de Chopin?), i demana a la guitarra que «ens mostri totes les seves intimes possibilitats d'aristocràcia, que el piano ignora» (ho han sentit des de la tomba Mozart, Schubert, Debussy?). Demés hi fa intervenir la litúrgia i el Nou cants (!); la litúrgia per la qual el piano ha estat exclòs de la casa del Senyor... Però, podem suposar que ignori Xenius que d'instruments litúrgics solament n'hi ha un, que tampoc és la guitarra? Hi ha coses, que si bé han estat escrites, és millor no retreure-les pel prestigi de l'autor. — S.

Per l'ensenyament català

En el darrer Consell directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana celebrat el dia 30 del passat mes de desembre, es varen prendre els següents acords:

La Comissió tècnica proposa els següents: tenint en compte la petició del senyor En Manuel Ribas, concedir-li algunes taules de les procedents de les Escoles Catalanes dels districtes II i VI; atendre a la sol·licitud del Casal Català, de Caldetes, concedint-li una subvenció; passar a la Comissió Editorial la indicació del senyor Parunella referent a la publicació d'unes fulles de material escolar, contenint una sèrie de fotografies a posta per a auxiliar l'ensenyament de la nostra Història. El Consell ratifica els dits acords; i pren nota de la proposta que es faci tot el possible per a aplegar la catalanització de Lleyda i Tortosa.

S'agraeixen els següents donatius: 150 pessetes del Casino Regionalista de la Bordeta i 12 pessetes del Grup Excursionista «La Tralla».

D'espectacles

Presentació de la companyia Cobeña - Oliver

Dimecres, a la nit, va fer la seva presentació al Goya la companyia Cobeña - Oliver, posant en escena les comèdies «Retazo» i «Sin palabra», la protagonista de les quals fou la senyoreta Carmeta Oliver.

El públic, que era molt nombrós, rebé a la jove artista amb gran simpatia, aplaudint-la entusiàsticament. Carmeta Oliver està dotada de magnífiques facultats per a l'escena. En les dues obres esmentades, que s'ajusten a les condicions personals de l'actriu, es mostrà intencionada, expressiva, gentil i picardiosa, molt segura de si mateixa com la més experimentada de les ingénues que trepitgen els proscenis. En ocasions va intensificar-se perfectament amb el seu paper i en altres hi donà un cert aire dramàtic que no encaixava del tot amb el caràcter del personatge.

La senyoreta Carmeta Oliver és molt jove, i el que sigui capaç de dramatitzar a la seva edat, tal vegada resulti un bon auguri per a l'esdevenidor.

De totes maneres, la fama que porta de Madrid la senyoreta Oliver, no és del tot injustificada.

Li aconsellem estudi i perseverança i un estalvi prudent dels seus dots remarcables. — P. B.

Una estrena d'En Millàs - Raurell

Demà passat, diumenge, es farà a l'Auditori de Gràcia (Orfeó Gracienc), per la notable companyia de declamació de la qual forma part la eminent actriu Mercè Nicolau, l'estrena d'una comèdia en tres actes, deguda al llorejat poeta i distingit comediógraf senyor Millàs Raurell, que porta per títol, «La fidelitat d'Elena».

En aquesta nova obra del senyor Millàs Raurell, solament hi intervenen tres personatges: Elena, Narcís i Avel·l, que seran interpretats respectivament per la senyora Nicolau i els senyors Morera i Molinas.

Entre els elements intel·lectuals, l'anunci d'aquesta estrena ha despertat un viu interès.

Crònica Hispano-Africana

Què és El-Raisuni? Per a què serveix? Com s'usa?

I
El Raisuni està de moda. És de la més palpitant actualitat parlar d'ell, i són molts els qui n'escriuen, encara que, per als qui volen saber, el millor lloc que no escrivissin.

Qui és el Raisuni? Per a què serveix? Com s'ha d'usar? S'anomena Raisuni o Raisuni?

Interessants preguntes, però formulades per la curiositat hispànica amb lamentable retard. Fa 30 anys la seva actualitat hauria estat oportuníssima. Però que era cas demanar a qualsevol dels monstres de la Regència, a Cánovas o a Sagasta, un xic d'atenció per als negocis de Yehala.

—Yehala? I què és això?—hauria preguntat amb estranyesa.

I, a penes començada l'explicació per l'informant, el gran home posava tota la seva atenció a desembarassar-se de la «lata» africanista.

El mateix, exactament, succeïa a les redaccions dels periòdics. En constia per dolorosa experiència personal, perquè havia estat el més gran «latero» de la Cort en el període prehistòric (o de les cavernes) de l'africanisme.

Però l'única manera de conèixer aquesta difícil assignatura era haver-la camençada llavors (i encara llavors ja empenyguem el curs endarrerit) de manera que, en iniciar ara l'estudi atropelladament, no aconseguim passar de principiants, i ens fem un garbuix, sobretot quan assistim a un acte en el qual intervenen els francesos, doctorats ja en la matèria quan nosaltres no sabem encara ni què tal matèria existís.

Encara no comencem de parlar o d'actuar que ja ens han enganyat.

Aquesta és la causa de les nostres constants batzegades.

II

El nom del personatge berberisc és Muley Ahmed ben Mohammed ben Abdal·la El-Raisuni El-Yunsi el Alami El-Edrisi El-Hasani. Vulgarment se'l coneix a tot el Nord del Marroc per El Raisuni.

Nasqué a Zinat, muntanyola del Fash (província de Tànger) que a la vista de Tànger mateix s'aixeca, cap a l'any 1870, i és molt cert que descendeix de Muley Abd-es-Salam ben Mexix, i que entronca amb els «chorfa» (I) de Guazan i, llevat error de genealogia, amb Idris ben Abdal·la, el fundador de l'Imperi del Marroc, el qual, a son torn i autènticament, descendia del Profeta Mahoma per la quarta filla d'aquest, Fatma es Zohra.

Feina inútil la del genealogista erudit que s'entesta a trobar faltes o falsedats en la genealogia Raisunià. El moro hi creu i contra la fe no hi valen raonaments. En canvi és molt cert que també tots els habitants de la Garbia, del Klot, del Sahel i del Fash, i no diguem res dels del Yebel (a part els Beni-Arós, que són de la seva mateixa casta), saben que el Cherif és un bandoler i això, per més Cherif que sigui, no li ho perdonen, perquè el marroquí té una ànima molt complicada que el pobre espanyol més o menys africanista, i radicalment ignorant d'aquestes psicologia estranyes, no comprèn ni comprendrà mai.

Presistim a desxifrar aquesta xarada, per a l'indescifrabla, rau tota la substància del problema, i no crec que hi hagi ningú, per llest que sigui, que pugui desentranar-la amb menys de deu anys de convivència directa i íntima amb el moro, parlant llurs llengües i confonent-se amb ell en costums, per a inspirar-li alguna confiança.

Entre els polítics que allà a Madrid pontifiquen com africanistes màxims, i entre els qui els guien i aconsellen? En coneixen algun d'aquests?

Vejam ara com raona l'africanista primerís que, enfilat en un il·loc polític, agafa el problema i es disposa a resoldre'l d'una grapada genial.

—El Raisuni és un Cherif, i això val tant com dir sant. El moro ja se sap que és terriblement fanàtic. És sent fanàtic obeeirà cegament el sant viu, tal com hauria obeeit a Santiago, o a qualsevol altre, un pagès espanyol dels passats temps, o com potser obeeiria en els temps actuals. Després, si aconseguim que el Cherif mani per mi, seré obeeit per tots i s'han acabat els conflictes.

Però escoltem el muntanyès marroquí i comparem:

—El Cherif serà tan sant com vulguem, però és també molt lladre (szurak bezzer). Per a mi la primera cosa que hi ha al món és el meu bestiar: els meus moltons, les meves vaques, els meus vedells. Després vénen el meu blat i ordi, el dora i altres coses bones que els meus camps produeixen. Després vénen les dones (no sempre en plural) i els fills. Si el Cherif em lleva contribucions, el pagaré mentre no pugui fer altra cosa. Sabré fer el pobre, el mesquí, però, si vol robar-me, el mato, si puc, d'una escopetada. Sí, per Déu el mato!

Totes aquestes rebellions latents van sumant-se i, si un dia es concerten, els fusells parlen i adéu Cherif!

El moro no obeeix segurament sinó dos frens: l'interès i la força. El seu fanatisme mai no el portarà a estimar i respectar el feble, i molt menys a sotmetre-s'hi, ni tampoc a seguir el qui no pugui donar-li algun guany. Si el Profeta ressuscités no es deixaria saquejar per ell.

Recordis que el propi Muley Idris ben Abdal·la, autèntic parent de Mahoma, va ésser rebut amb fredor per les poblacions del Marroc en ple segle VIII, i que el Soldà, encara que Cherif, cobra si pot!

Per tant, disposar d'un Cherif és bona cosa, però no basta, i cal saber-lo manejar perquè el seu prestigi no es gastí. Gastat, deixa de servir i pot ésser perjudicial i tot.

Però aquest maneig és precisament l'última assignatura del doctorat africanista!

III

Els marroquins veneren tres classes de sants: els morts amb fama de santedat; els vius que l'han guanyada per llurs virtuts i fervor religiós; i els qui la posseeixen heretada per descendir del Profeta. No hi ha altra noblesa sinó aquesta, i la més gran és l'última.

Els sants morts tenen llurs ermites; lloc venerat que no falta en cap poble. Cada un d'aquests sants fa miracles. Té també el seu «musam», o romeria a la qual acuden els devots, i on es tracten, en ocasions, els negocis polítics. De vegades els minyons es barallen sobre quin sant és més miraculós i la romeria acaba a treis.

De tots aquests sants el més venerat és Muley Abd-Salam ben Mixix, enterrat al cim del Yebel Alám.

Però, com que la història del patró dels Beni-Arós té molt que contar, faig punt i la deixo per un altre dia.

GONÇAL DE REPARAZ

(1) Chorfà és el plural de Cherif.

ballets populars dirigits per En Joan Bial.

Segona part.—I. Solemnia entrada de les banderes dels Pomells als acords de l'Himne de la Joventut, cantat per l'Orfeó del Centre Social de Betlem i els pomellistes, amb acompanyament d'orgue, dirigit el conjunt el mestre En Marian Mayral, autor de la música.

II. Presentació de les banderes dels Pomells al poble de Catalunya.

III. Parlament pel fundador dels Pomells de Joventut de Catalunya, En Josep M. Folch i Torres.

Tercera part.—Concert per l'Orfeó del Centre Social de Betlem.

Finalitzarà la festa amb l'Himne dels Pomells de Joventut, cantat per l'Orfeó i pomellistes.

Les localitats per al festival de la tarda es despatxen des del dia 9 de gener, de tres a set de la tarda, al magatzem de música «Unió Musical Espanyola», concessionari Francese Martí, Portal de l'Angel, 1 i 3. Les entrades generals solament seran despatxades el mateix dia de la festa a la taquilla del Palau de la Música Catalana.

El Pomell de Joventut «Bona Germanor» celebrarà una festa religiosa-patriòtica en honor als Pomells de Joventut de Badalona, que s'han dignat honorar-lo amb una visita de germanor.

El programa és com segueix:

Al matí, a un quart de vuit: reunió dels pomellistes barcelonins, amb llurs banderes, a l'estació de França per a rebre els Pomells de Badalona, seguint-se en comitiva per la Granvia Layetana, fins a la capella de la Verge de l'Ajuda (carrer Baix de Sant Pere, 18), on, a les vuit se celebrarà una solemne missa de Comunió.

A les deu: en el local del «Círcol Barceloní d'Obrers de Sant Josep» (Duran i Bas, 9), hi tindrà lloc una interessant vetllada.

La campanya del Marroc

PELS SOLDATS DE QUOTA

El governador va rebre ahir la visita d'una comissió de pares de soldats de quota de l'any 1921, la qual li ha demanat el mateix que li va demanar la comissió de mares dels mateixos soldats: això és, que faci arribar al Govern la necessitat que hi ha que els seus soldats siguin repatriats.

El governador va oferir fer el que li demanaven.

L'Associació Catalana d'Estudiants

En tornar a les seves tasques culturals representent el curs acadèmic, l'Associació Catalana d'Estudiants seguirà la consuetud de donar tots els disabtes, a les set de la vetlla, al seu estatge social (Méndez-Núñez, 3, principal, segona) lectures literàries.

La primera d'enguany tindrà lloc el 13 del corrent, i anirà a càrrec del jove poeta i estudiant En Carles Fages de Climent.

L'assistència a aquestes sessions és pública.

Aquesta Acadèmia inaugurarà les seves tasques el propiament dilluns, dia 15, amb la conferència del catedràtic En Josep Maria Trias de Bes, sobre «L'Autonomia Universitària».

L'acte tindrà lloc a l'Ateneu Barcelonès, a les deu de la vetlla del sudit dia. Hom diu que serà de molta importància per als afers universitaris.

A l'Asil de Sant Rafel de Les Corts

Enguany, com cada any, l'endemà de Reis, una selecció bondadosa de famílies, s'ha donat cita a l'Asil de Sant Rafel, per a cloure en la caritat i el consol les festes familiars, dites festes dels somnis.

A les pobríssimes nenes asilades, de les quals tenen cura les monges pacients i heroïques, se les va obsequiar amb joguines i un berenar, ultra l'obsequi espiritual de la representació de la llegenda de Sant Nicolau, ordenada i dirigida pel mes-

L'Ordenació Bancària

Cap a la creació de les Caixes de Compensació Bancària

La llei d'ordenació bancària de 29 de desembre de 1921 disposa que en la capitalitat de cada zona bancària que es constituís podria establir-si una Caixa de Compensació entre els Bancs i banquers inscrits.

En votar-se el projecte de llei s'hi afegí una addició del senyor Bugallal per la qual s'autoritzava el Govern per exceptuar de l'impost del timbre de l'Estat els xecs creuats. Aquesta addició és una gran importància per tal com, mercès a ella, és possible que la circulació de xecs prengui una gran volada i això cabalment és el que es necessita per arribar a sentir la necessitat de la creació de les Caixes de compensació que tants de beneficis ha de dur a la vida del crèdit i al sistema econòmic del país en general.

Ara el Govern acaba de publicar un R. D. exceptuant de l'impost del timbre els xecs creuats mentre es constitueixin dintre de tres mesos les Caixes de compensació i a elles vagin els seus xecs, pagant-se per compensació.

Sembla, doncs, que per fi es va a l'establiment de les Caixes de compensació que aquest R. D. nomena Cambres de compensació.

A Espanya no hi ha altres precedents d'aquesta institució que els paments legals. El R. D. de 30 de març de 1905 fou la primera disposició legal sobre aquesta matèria i no arriba a implantar-se. D'ençà de llavors fins a la llei d'ordenació bancària no se n'havia parlat més a la «Gaceta».

Si l'esperit que informà la llei d'ordenació Bancària, quant a la Banca privada, reix, és, si es faig d'una vegada d'aquesta situació anàrquica de la Banca privada, d'aquest encastellament isolador que fa que els Bancs es mirin els uns als altres com a enemics en lloc de veure que els uns són els col·laboradors dels altres i que cal una certa solidaritat corporativa profusa per tots ells, és evident que les Cambres de compensació no solament es constituïran, sinó que abducen assoliran una gran importància. L'estalvi de temps i de diner que representen llur funcionament és raonablement a bastament perquè els Bancs s'apleguin d'un cop en aquestes institucions. Quant als que diuen que la compensació bancària solament reix en països de gran prosperitat econòmica com Anglaterra, Estats Units i el Japó, estan equivocats, car per bé que no sota la forma de Banques, si, almenys sota la de Cambres o Caixes, la tenen establerta una munió de països d'una Economia menys florent que la d'aquells Estats, com França, Itàlia, Portugal i Irlanda.

Hi ha dos sistemes de compensació bancària. L'un consisteix en aplegar-se els representants dels distints Bancs i pagar amb moneda llurs deutes, un cop compensats fins allà on sigui possible, és, un cop restats els crèdits. L'altre, més perfecte, consisteix en el següent: cada Banc contribueix amb un petit capital a formar un compte corrent de la Cambra de Compensació amb el Banc de l'Estat. En la Cambra de compensació, quotidianament, els empleats dels Bancs es presenten, els uns als altres, els xecs que acrediten i un cop sumats els crèdits de cada Banc contra tots els altres, així com els deu-

tes de cada Banc a favor dels altres, cada Banc tren la diferència que hi ha entre la suma general que ha de cobrir dels altres Bancs en conjunt i la suma general que deu a tots els altres Bancs. Feta aquesta operació, si el Banc resulta creditor llura una ordre visada per l'inspector de la Cambra de compensació al Banc de l'Estat a fi que acrediti en el compte corrent del Banc particular la suma que tots els altres Bancs, en conjunt, (un cop feta l'operació de resta esmentada) li deuen. El Banc de l'Estat per complir això buida el compte corrent que amb ell té la Cambra de compensació. En el cas contrari, o sigui en el cas de què un Banc membre de la cambra de compensació degui més del que acrediti contra els altres Bancs membres de la Cambra, en conjunt, llura una ordre al Banc de l'Estat per tal que aquest tregui la suma que deu aque, del compte corrent del Banc particular i la senti en el compte corrent que amb el Banc de l'Estat té la Cambra de compensació. Aquest compte corrent de la Cambra de compensació, no pot quedar mai en descobert, car la quantitat que en fuig és sempre igual a la quantitat que hi entra, és un compte corrent que no fa cap moviment, puix la minva que sofreix pel crèdit d'un Banc ve compensada per l'augment que hi aporta altre o altres Bancs, puix si hi ha un Banc creditor d'un altre o altres, aquest o aquests li són deutors per unes quantitats, en conjunt, exactament iguals a la que aquell acredita.

Amb aquest sistema de compensació bancària, doncs, els xecs es compensen fins allà on es pot i quant a les quantitats sobreres, no compensables, es paguen sense necessitat ni d'una peça de cinc cèntims, car, com hem explicat, el pagament es fa mitjançant ordres del Banc deutor i del Banc creditor al Banc de l'Estat; en el primer cas, per tal que el Banc de l'Estat traslladi sumes del compte corrent del Banc deutor al compte corrent de la Cambra de compensació i en el segon per tal que el Banc de l'Estat faci l'operació inversa, o sia per tal que traslladi sumes del compte corrent de la Cambra de compensació al compte corrent del Banc creditor.

Això simplifica els pagaments d'una manera que sembla tament un miracle; estalvia la feina dels Bancs d'haver d'anar a cobrar a cada un dels altres Bancs i de rebre al seu torn la visita dels empleats de cada un dels altres Bancs que tenen xecs contra ells; els permet utilitzar productivament les grans quantitats en metàl·lic i bil·lets, que altrament haurien de tenir sempre a mà per fer els pagaments, i beneficia en general tot el sistema econòmic, en disminuir la circulació de moneda metàl·lica o en bil·lets, en fer-ne disminuir la quantitat necessària.

Ultra aquestes avantatges, les Cambres de compensació són una garantia pels Bancs amb bona administració i pels seus clients, car establint com estableix un agrupament de tots els Bancs inscrits en avinenteses difícils, en pànics financers, etc., etcetera, pot prestar un ajut decisiu als Bancs, que a desgrat d'ésser ben portats, es troben en un moment determinat en una situació greu produïda per aldarulls, temences o falses noves respecte a la llur situació.

R. NEGRE-BALET

Els Pomells de Joventut

LA FESTA DELS 800 POMELLS

Heu's aquí el programa de la «Festa dels 800 Pomells» que es celebrarà diumenge vinent a Barcelona:

A Santa Anna, al matí, a dos quarts de nou, solemne missa i comunió que celebrarà el Rnd. Mn. Marc Sanfeliu, conseller del P. de J. «Fe, Esperança i Caritat», i predicarà el Dr. En Carles Cardó, canonge de la nostra Seu.

Durant la missa i comunió, elements pomellistes cantaran escoliits motets.

En penyora de respecte al Santíssim, les damiselles aniran cotades amb caputxa.

Després de la missa es farà la bene-

dicció de les noves banderes dels Pomells.

Al Palau de la Música Catalana, a dos quarts de quatre de la tarda, festa nadalenca.

Primera part.—I. El P. de J. «Corona de Poncellines», de Molins de Rei, sota la direcció de Na Maria Estel Serra, cantarà cançons amb gestos.

II. Espectacle nadalenç en un acte, original d'En Josep M. Folch i Torres, i musicat pel mestre En Marian Mayral «El Miracle de Nadal». Serà representat pel P. de J. «Diví Badó».

III. La comèdia lírica en un acte i dos quadros d'En Josep M. Folch i Torres, i musicat d'En Marian Mayral, «La carta dels Reis», representada pel Pomell de Joventut del Centre Social de Betlem, amb la cooperació de notables actrius. Finalitzarà amb

tre Llongueras, tan amic dels infants i els humils.

Els petits actors, cantaires i ballaires, eren els fills gentils de les famílies abans dites.

Així mateix va muntar-se un escenari, on s'hi van donar unes graciosíssimes escenes de titelles, improvisades amb gran encert, pels fills d'un regidor, un cirurgià i un advocat conegudíssims.

Tant la llegenda de ant Nicolau com les escenes de titelles, feren les delícies de les asilades, les quals tingueren una tarda d'oblit de les seves dolors.

Un escriptor, que entre el públic es trobava, va dir en unes ratlles la idea d'una dama honorable d'oferir un piano a l'Asil, perquè a les nenes restés la consolació i l'espiritualitat de la música, de la qual tan amants en són els sofrints, principalment els

orbs, i una subscripció va néixer de seguida, que ha deixat a punt de cobrir la quantitat necessària perquè sigui realitat aviat la idea del va-luós present.

A entrada de fosc, els visitants, que ja són considerats familiars de la Casa benèfica, s'acomodaren, emportant-se'n aquelles benediccions, de les quals tan necessitades en són les llurs prosperes, car en els llocs de dolor i misèria Déu tothora ja hi és.

Conferències

A la sessió privada que l'Acadèmia Calasància celebrarà demà, a les set de la tarda, hi donarà una conferència el Rnd. P. Pompili Pagès, sobre el tema «La formació del caràcter».

La Llei d'Utilitats

La seva relació amb les comptabilitats

IV

Vàlua real dels valors de l'inventari d'una Empresa

L'article 37 del Codi de Comerç d'u que els valors, crèdits, béns mobles i immobles, mercaderies i efectes de totes les classes, que formen l'actiu i el passiu d'una empresa, seran apreciats per llur vàlua real. Però ni el Codi de Comerç ni la mateixa Llei d'Utilitats no ens diuen què entenem per vàlua real.

La vàlua real d'un objecte pot ésser calculada al preu de cost, al preu de venda i al preu del dia. Una aplicació i altra donen resultats completament diversos. I per tant, cada un d'aquests procediments s'hauran d'aplicar segons la mena d'inventari que es tracti d'establir.

Si es vol redactar un inventari de liquidació de l'empresa és impossible de fixar el preu real. Tota valoració resultaria falsa, perquè no es pot preveure la depreciació que experimentaràn les mercaderies venudes en condicions desfavorables.

En cas de fallida, s'ha de valorar l'inventari al preu de curs del dia, perquè el balanç ha d'expressar la situació exacta de l'empresa en el moment de la liquidació judicial.

En el cas de no continuar més l'exploitació del negoci, les mercaderies no cotitzades al mercat han d'ésser valorades al preu de cost, i les mercaderies cotitzades, al preu del dia, o bé a voluntat de les parts contractants.

Finalment, si es tracta de l'inventari per a determinar els resultats obtinguts durant l'exercici, i aquest és el que més interessa a l'empresa, les opinions sobre el particular són molt diverses.

En la tarifa 3.ª de la Llei d'Utilitats, disposició 5.ª, regla 1.ª, diu que estaran fora de la tributació les quantitats destinades a amortització dels valors de l'actiu per llur depreciació o pèrdues. I en la regla 3.ª diu que tindran la consideració de guanys, i per consegüent tributaran les quantitats que dels rendiments de l'exercici es destinin a restablir els comptes que haguessin estat amortitzats.

Objecte especial d'aquest article serà tractar de la qüestió de la valoració de les mercaderies, títols i valors mobiliaris, dels efectes a cobrar i efectes a pagar en el moment de formar l'inventari a l'acabament de l'exercici.

...

Inventari de mercaderies

Si es tracta d'una empresa que es dedica al comerç de primeres matèries, o s'ha, que els seus resultats depenen de les oscil·lacions dels preus, és convenient que s'apliqui el preu del dia, quan aquest preu sigui més baix que el preu de cost; quan el preu del dia sigui més alt, s'ha d'escollir el preu de cost.

La raó no és altra que la de no disposar d'un guany que no s'ha pogut realitzar, i sobretot per a estar assegurats de les conseqüències de l'alça de preus nascuda per circumstàncies anormals.

Si es tracta d'una empresa industrial, convé tenir present dos casos: a) que sigui posseïdor d'articles que tinguin una cotització al mercat.

b) que sigui posseïdor d'articles que no la tinguin.

PRIMER CAS

Per evaluar-les a l'inventari hi ha dos sistemes:

Fora del preu al curs del dia i usar el preu de cost.

Convé no oblidar mai que el resultat que s'obté valorant l'actiu i el passiu d'una empresa és el fi que es proposa, i que la valoració és el mitjà per aconseguir el fi. I és que convé conèixer en un inventari d'ordre és la valor d'utilització, o sia el guany o pèrdua de les operacions consumades.

Desenvolupament d'un cas pràctic: Hem comprat 100 objectes al preu de 5 pessetes unitat i sols hem venut 99 objectes a 7 pessetes.

De l'operació aritmètica deduint que el guany obtingut és de 180 pessetes.

Valoració al preu de cost

El balanç inventari d'aquesta operació seria:

ACTIU Ptes.

Clients 630
Exisència:
10 objectes a
5 ptes. 50

680

PASSIU Ptes.

Proveïdors 500
Guany 180

680

Resultat que coincideix amb el resultat de les nostres operacions.

Valoració al preu del curs del dia

Es presenten dues hipòtesis: que sigui superior al preu de cost i que sigui inferior.

PRIMERA HIPOTESI

En formar l'inventari els objectes es valoren a 6 pessetes.

La situació del nostre balanç seria la següent:

ACTIU Ptes.

Clients 630
Exisència:
10 objectes a
6 ptes. 60

690

PASSIU Ptes.

Proveïdors 500
Guany 190

690

Aquest guany no guarda relació amb el de les nostres operacions. Aquest benefici correspondrà a l'exercici següent en el cas que les extincions es vinguin al mateix preu. En aquest cas, doncs, s'aplica un guany fictici a causa de la pujada de preus.

SEGONA HIPOTESI

Podria resultar d'aquest procediment una situació brillant que amagés resultats negatius i fins es podria donar el cas que, tot i haver fet guanys en una operació, el balanç donés una pèrdua.

El dia 31 de desembre tenim una existència de 10 objectes que ens han costat 50 pessetes. En tancar el balanç les factures a 7 pessetes: s'obté equivocadament un guany de 20 pessetes. El més següent les venem a 6 pessetes: en el nou exercici hi ha una pèrdua de 10 pessetes. És una anomalia que una cosa que haguem comprat a 5 i la venem a 6, ocasioni una pèrdua en els nostres llibres.

Resum

En el cas d'una pujada de preus que ha de servir de valoració és el preu de cost. Si els preus de cost fossin diversos, s'adoptaria el preu de cost mitjà.

En el cas de baixa de preus, sempre que aquesta sigui produïda per circumstàncies econòmiques normals, s'aplicarà el preu de cost. Però, si la baixa és deguda a circumstàncies anormals, que en definitiva produïxin una baixa general, no hem de pensar sinó adoptar el curs del dia. Però sempre és convenient, perquè aquestes depreciacions tinguin efecte legal per a no tributar i ésser amortitzades, que es facin figurar a tots els documents de la comptabilitat.

Aquestes anomalies poden solucionar-se també comptablement creant comptes d'ordre, per exemple, un compte de «Fluctuacions de preus» que funcionaria de la següent manera:

Els anys de bon rendiment es crea un fons de reserva per a prevenir-se de les fluctuacions de preus, deduint dels guanys una quantitat destinada a aquest fi, mitjançant un assentament de

PERDUES I GUANYS

A FLUCTUACIONS DE PREUS

I així, quan sobrevé una pèrdua, un hom redacta aquest altre assentament

FLUCTUACIONS DE PREUS

A MERCADERIES

Però jo aconsello al lector que,

si té en compte les observacions que he fet, no té cap necessitat de recórrer a mitjans que fan la vida complicada al comerciant i acaba per embrollar més encara les comptabilitats de les empreses.

Demés, aquestes reserves són considerades com a guanys, i per tant, tribuen, i és clar, sols s'hi va a guanyar molèsties i de vegades confusions que arriben a convertir-se als ulls de l'inspector d'Hisenda en actes d'amagament de guanys i acabin per passar la pena de sofrir el tràmit d'un expedient.

En una pròxima edició plantejaré el problema de la valoració de les mercaderies que no tenen una cotització al mercat.

FRANCESC COLINDRES

Catalunya a l'estranger

Una altra carta hem rebut dels catalanòfils Viktor i Maria Bjorkman, donant-nos notícia dels llibres rebuts i acompanyant-nos una llista dels noms dels autors que figuraran en l'«Antologia d'escriptors catalans, en llengua alemanya». Però nosaltres, que desitgem que tots els escriptors catalans hi figurin, i observant que en la dita llista n'hi manquen molts dels que nosaltres estimem com a caps de brot de nostra literatura, i creient que la causa de tal ommissió és deguda a no haver respost a la nostra crida; altre volta tornem a cridar-los, suplicant-los, en nom de les Lletres Patries, que trametin als dits il·lustres catalanòfils les obres llurs, per a ser comunicades en la seva «Antologia».

Ultra les obres que se'ls trametin, se'ls trameta el retrat de l'autor, amb unes notes bio-bibliogràfiques, que hauran d'acompanyar el retrat. Aquest proc. tamé el tem extensiu a tots els que ja figuren en la llista d'autors traduïts, puix així els interessats m'ho demanen amb insistència.

Llista dels noms d'autors ja traduïts: (crec que en l'«Antologia» els difunts no hi figuraran).

1. Josep Aladern; 2. Joan Alcover; 3. Salvador Borruí i Soler; 4. Josep Carner; Francesc Carreras i Padrós; 5. Mossèn Costa i Llobera; 7. Joaquim Delicós i Dolz; 8. Maria Domènch de Canyelles; 9. Ferran Forgas; 10. Emili Graells Castells; 11. Antoni Isern; 12. Josep M. López-Picó; 13. Joan Malagarriga; 14. Manuel Marínello; 15. Francesc Mas i Abril; 16. Ramon Masferrer; 17. Jaume Maurici; 18. Dolores Monserrat de Macià; 19. Miquel dels S. Oliver; 20. Emili Polit; 21. Mossèn Llorenç Ribet; 22. A. Rufinó i Lluich; 23. Josep M. de Sucre; 24. Plàcid Vidal; 25. Artur Masriera. Fins aquí una llista; i ara en segueix una segona:

26. Ramon Vinyas; 27. Joaquim Ruyra; 28. Josep Lleó; 29. Lluís Via; 30. C. Riba Brucans; 31. Josep Pijoan; 32. Alexandre Plana; 33. Josep S. Pons; 34. Jaume Bojell i Matas; 35. Carles Riba; 36. Josep Granger; 37. Miquel Ferrà; 38. Carles Soldevila; 39. Pere Benavent; 40. Xavier Caró; 41. Guillem Colom; 42. Salvador Ströms; 43. Manuel Gilbert; 44. Joan Fígols Fígols; 45. Emili Guanyabens; 46. Ignasi Iglesias; 47. Lluís Via; 48. Gabriel Alomar; 49. Francesc Pujols; 50. Mossèn Antoni Navarro; 51. Joan Llangueras; 52. Maria Antònia Salvà; 53. R. Masó i Valentí; 54. Josep Maria de Sagarra; 55. Vicens de Balencó; 56. Francesc Sijó i Pineda; 57. Clementina Arderiu; 58. J. Massó Ventós; 59. Joan Puig i Ferrater; 60. Joaquim Folch i Torres; 61. Joan Arús i Colomer; 62. L. Bertran i Pijoan; 63. Joaquim Folguera; 64. Joaquim Girona; 65. Francesc Xavier Garriga; 66. J. Pons i Tio; 67. Alexandre Font; 68. Fidel Riu i Dalmau; 69. Josep M. Castellà i Roger; 70. Joan Minguez; 71. A. Busquets i Pons; 72. Ferran Soldevila; 73. Pere Benavent.

Fins aquí la segona llista.

Supliquem a tots els periòdics i revistes que reben la llum en la nostra terra, que es facin béve aquestes ratlles i les publiquin com més aviat millor.

Que tot sia per la Patria Catalana.

RAMON MASFERRER

Necrològica

Ha mort a Barcelona, Na Dolores Gras, vídua de Martí i Barjau.

Era una senyora plena de virtuts cristianes, en les quals havia pujat la seva família.

D. E. P. i rebri tots els seus el nostre condol, especialment el seu fill, l'amor Josep M. Martí i Gras.

L'expansió catalana en 1922

Estudis i articles publicats a l'estranger sobre Catalunya

I

Durant el curs de l'any passat hem anat inserint a LA VEU fragments de llibres, follets i articles, publicats a l'estranger, a propòsit de Catalunya. La manca d'espai no ens permetia, i cada dia ens permet menys, donar compte, ni que fos resumit, de tots els comentaris interessants que l'activitat catalana suscita entre els esperits atents d'Europa i d'Amèrica. Tampoc ho permetria l'abundor d'aquests comentaris, que es repetixen diàriament arreu del món, gràcies a les taques de l'Expansió Catalana.

Per això, en la impossibilitat de més ampla rescenció, inserim una senzilla llista dels escrits, publicats a l'estranger durant l'any que acaba de finir, i que poden tenir algun interès per al crític, l'historiador, el literat i el patriota. Resta exclos d'aquesta llista tot allò que té un caràcter simplement informatiu o anecdòtic, i adhoc molts dels treballs que ja foren donats a conèixer durant l'any passat en aquestes columnes.

«A Catalan Post» (Joan Maragall): Capítol del llibre de John Des Passes: «Rosinante to the Road Again», Doran, Nova York, 1922.

«La Versione catalana del Fiore di Virtù»: Extracte d'un estudi de Mario Casella, a la «Rivista delle Biblioteche e degli Archivi», Firenze, Arlani, 1921.

«Les Lletres Catalanes»: Sèrie de cròniques de I. Girard, a «Feuilles au Vent»; revista tolosenca.

«La Chorale Deodat de Severac»: Recull d'articles de crítica sobre música catalana, a «Le Travail», de Tolosa.

«Sensations d'un coin d'Espagne» (Parla estrictament de Catalunya): Article de Canudo a la «Revue Hebdomadaire».

«Felipe Pedrell»: Article necrològic, a «La Nación», de Buenos Aires.

«J'ai se pro mas prauite ve Spauelku» (continues referències a Catalunya): Article de V. F. Suk, al diari «Narodni Listy», de Praga.

«Revue des Langues Romanes»: Rescencions crítiques, per J. S. Pons, de diversos volums d'Antòs Par. Joaquim Ruyra, Pere Corominas i López-Picó.

«Les sumptuouses félibréens» (referències a Catalunya): Article de F. Provence, a «La Revue Meridionale», de Bordeaux.

«Honneur de la sardane et la tenora»: Poema de Max Jacob, en el seu llibre «Le Laboratoire Central», an Sans Perell, Paris.

«John des Passes in perspective» (referències a Maragall): Article crític de Lloyd R. Morris al «The New

York Times. Book Review».

«Antologia di novelle catalane» (a propòsit de la que prepara G. Ravagnani): Notes crítiques a «Le Lettere», de Roma.

«Charakterköpfe junkatalanisches Lirik»: Article de R. Grossmann, a «Saïen», òrgan de la Ibero-Americana Gesellschaft, d'Hamburg.

«El libro de amoción: Eternal de Conangla Fontanilles»: Crònica literària de J. Fonseca Martínez, al magazine «Social», de l'Havana.

«Il poema nazionale della moderna letteratura catalana»: Fascicle de Lluís Graziàn, Napoli, Artigianelli, 1922.

«Rodó» (referències a la crítica de Torrell, A. Pi i E. d'Ors): Article d'Horaci Maldonado, a «Crítica», de Buenos Aires.

«The Ireland of Spain»: Article de Britten Austin, publicat al «Hearst International», de gener, i reproduït a «Catalunya», de Nova York, 24 febrer.

«Spain Enters a New Epoch» (sobre la qüestió catalana): Article de Ben Ray Redman, a «The New York Times Book and magazine», 8 gener.

«Paroles catalanes»: Fragment d'un discurs de J. Estelrich, a Tolosa, a «Feuilles au Vent», revista tolosenca, gener.

«Los Grandes Conservatorios. El Instituto Fontova»: Informació de «La Nación», de Buenos Aires, 28 febrer.

«La vida como organización» (a propòsit d'E. d'Ors): Article de Josep Gabriel, a «Nueva Era», de Buenos Aires, 28 febrer.

«Les Revues Catalanes»: Crònica d'I. Girard, a «L'Express du Midi», 27 febrer.

«Centre Català de Buenos Aires»: Memòria corresponent a l'exercici de l'any 1921-22 febrer.

«Quatro liriche d'Alfons Maseras»: Trad. de Cesarino Giardini, a la revista «Fantasma», de Nàpols, 15 febrer.

«Le Carnet de la Politique et des Lettres catalanes»: Cròniques de P. Rouquette, a «L'Ordre français du Sud Est», de Nica, febrer.

«L'influence française dans la littérature catalane» (a propòsit de J. Folguera): Trad. i prefaci de P. Rouquette, a la «Provence Latine», febrer.

«Guimerà, el luchador infatigable»: Article de R. Martínez de los Rios, al «Diario del Plata», 12 febrer.

«Alis bancas», de Guimerà: Article de «Crítica», de Buenos Aires, 8 febrer.

«El Instituto de Estudios Catalanes»: Article de Joan Estelrich, al diari «La Mañana», de Montevideo, 12 febrer.

La diada dels Reis

AL DISTRICTE III

La diada dels Reis va ésser molt celebrada a les Escoles catalanes del Districte III, a les quals assisteixen exclusivament nenes pobres. Es van repartir a totes diverses objectes i s'els va dipositar una quantitat a la Caixa d'Estalvis.

Faren donatius per a la festa, amb metalls o en gèneres l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, el Grup Femení d'Unitat Catalana, i els senyors F. de P. Urach, Antoni Constanç, Pere Manan, Feliu Bellfort, Josep Balaguer, Ramon Coll i Rodés, senyor Carriola, Antoni Culi, Joan Valentí, Tomàs Mori, Jaume Carner, Josep Bernabé, Marc i Clufent, Eduard Pi, Joan Llorens, Albert Soldevila, «La Suiza», Refé S. A., Artur Vidal i Vilalta, Joan Fonolleda, Ribes i Català, Rocamora i C., Camps i Plana i Lluís Colomer.

Es de remarcar el donatiu de 550 pessetes a més a més de diversos objectes, que per a les finalitats de l'Escola i el individu de la Junta senyor F. de P. Urach.

Les Escoles del Districte III que actuen sota el patronat de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana enrobusteixen cada dia més la seva vida, obtenint visibls resultats la seva actuació educativa, gràcies a la intel·ligent labor i plena voluntat de la directora senyoreta Esperança Figueres i de la mestressa auxiliar senyoreta Josefina Lassaleta.

Opinions d'altri

Els problemes peninsulars

Folco Testena ha escrit «De pas por España» una sèrie d'articles que ha començat de publicar «La Nación», de Buenos Aires. Del primer extrem:

«Luego, con la objetividad exigida por la importancia del asunto, que constituye el problema capital para España, hablaremos del movimiento autonomista (notese que yo no escribo ni la palabra: Independencia, ni aquella otra, mucho más fuerte: Separación: hay palabras que uno no se atreve a escribir, de miedo a lo que expresan), que hierve en las dos regiones productoras de España: Galicia y Cataluña».

En ese movimiento, de que se calla lo más posible, y más se calla cuanto más el fantasma toma cuerpo, se oculta una gran tragedia y una más grande resurrección. Y, contrariamente a lo que piensan, o simulan pensar los atáxicos, ese movimiento no será el desmembramiento de España, será la desarticulación de sus miembros enquistados».

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, té necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El càstig pels mancaments d'Alemanya

L'OCCUPACIÓ D'ESSEN I LA INTERVENCIÓ DE LES MINES DE CARBÓ

Els governs de França i Bèlgica, havent obtingut que la Comissió de les reparacions constata el manament voluntari d'Alemanya en els lliuraments de carbó — que és el segon manament, havent estat constatat el primer el 26 de desembre pels lliuraments de fusta — han decidit aplicar el paràgraf 18 de l'anex II de la part VIII del tractat de Versalles que diu:

«Les mesures que les potències aliades i associades tindran el dret de prendre en cas de manament voluntari per Alemanya i que Alemanya es compromet a no considerar com actes d'hostilitat, poden comprendre actes de prohibició i de represalles econòmiques i financeres i, en general, altres tals mesures que els governs respectius podran jutjar necessàries per les circumstàncies.»

El càstig que han adoptat els governs de França i Bèlgica pel manament d'Alemanya en els lliuraments de carbó és l'ocupació d'Essen i la intervenció de les mines de carbó per part d'un equip d'enginyers.

Sens dubte per a oposar dificultats a aquests enginyers, el Sindicat alemany del carbó — que centralitza tota la producció alemanya — s'ha traslladat a Hamburg.

Es una incògnita l'actitud que adoptaran els obrers alemanys quan comenci la intervenció dels enginyers francesos i belgues.

AMENACES COMUNISTES

Preveient aquestes primeres sancions contra Alemanya — puix en vindran d'altres si la Comissió de Reparacions no concedeix moratòria a Alemanya per a l'any 1923 — va tenir lloc fa pocs dies a Essen una conferència a la qual assistiren delegats comunistes francesos, alemanys i russos. Segons una informació publicada per la «Gaceta de Colònia», els delegats comunistes celebraren una segona reunió a Francofort, en la qual el diputat francès Cadrin va afirmar que la classe obrera francesa defensaria la conducta del proletariat alemany.

Com a resultat d'aquestes reunions els comunistes han publicat un manifest en el qual es fa una crida als treballadors de l'Entesa i dels països vençuts per tal que s'oposin al perill amenaçador i als sofriments imminents. «Els partits comunistes i els sindicats roigs — afegeix el manifest — declaren franca i netament que què han aïllat sempre estan decidits a combatre en comú amb totes les organitzacions obreres per a la defensa comuna contra les amenaces i els perills de l'ofensiva capitalista i d'una nova guerra mundial».

«L'Humanité», comentant el manifest, recorda el report i el discurs de Boukharine al quart congrés de la Tercera internacional de Moscou preveient la lluita contra els Estats burgesos i declara que el comunisme no és pacifista sinó que és partidari de l'empleu de la violència per la classe obrera. Sols la violència dels obrers — afegeix — la lluita de classe, la guerra civil venceran la violència de la burgesia. Sols la guerra de classe desferà la guerra imperialista. Mentre duri el règim capitalista no hi pot haver pau. No es pot ésser comunista i pacifista. Cal triar. El comunisme és la violència volguda, organitzada, dels obrers contra la burgesia».

Així que els ministres francesos foren informats del caràcter de la propaganda comunista, es reuniren al despatx del president del Consell, acordant les mesures que calia prendre per a reprimir aquesta propaganda.

Les fulles continent el manifest i una crida a la vaga general que en gran nombre eren distribuïdes pels centres industrials, foren detingudes per la policia a les estacions de ferrocarril i a casa de llurs destinataris.

A més s'han efectuat una dotzena de detencions de significats comunistes inculcats de complot contra la seguretat interior i exterior de l'Estat. També s'han fet registres en alguns centres comunistes.

Un inspector de policia, acompanyat de diversos agents, es presentà a

la redacció de «L'Humanité». El secretari acabava de tancar i es negà a donar la clau. A més advertí que essent diputat el director — Marcel Cachin — estava cobert per la immunitat parlamentària.

Malgrat aquestes protestes, la policia feu obrir la porta per un cerraller i s'endugué diversos paquets de documents.

La darrera detenció que manca fer és la del diputat Cachin. A tal efecte serà demanat a la Cambra que tregui la seva immunitat parlamentària.

UNA PROCLAMA

DEL PRESIDENT EBERT

El president de l'Imperi ha dirigit a la població dels territoris que semblen seran ocupats, la següent proclama:

«Ciutadans:

Defensat per la força militar, l'arbitrari estranger es proposa violar novament el dret de lliure determinació del poble alemany.

Novament, els nostres adversaris penetren en territori alemany. La política de violència que, d'ençà de la conclusió de la pau, viola el tractat, llença als peus els drets de l'home, amenaça el cor de l'economia alemanya, la font principal del nostre treball, la sort de la indústria alemanya i de tots els obrers.

L'execució del tractat de pau esdevé absolutament impossible i les condicions d'existència del poble alemany, que tant ha sofert, són encara empitjorades. El tractat de Versalles havia de portar al poble la pau desitjada. Co que arriba per ara és la continuació de la injustícia i de la violència. És la violació del tractat de Versalles comença envers un poble desarmat.

Alemanya està disposada a fer tot el que està en la mesura de les seves forces com a prestacions, i malgrat això, se'ns ataca.

Denunciem davant d'Europa i davant de tot el món aquest acte de violència. Aixequem la nostra veu per a proclamar que una potència estrangera exerceix violència als drets sagrats del poble alemany, al seu territori, a la seva vida.

Si vosaltres heu de suportar per tota la pàtria alemanya la dura sort de la dominació estrangera, espereu amb paciència i fidelitat. Resteu fermes, pacífics i reflexius. Presenteu-vos a la força estrangera plens del sentiment del nostre bell dret i amb una dignitat seriosa fins que vingui el dia que donarà al dret el seu lloc i a vosaltres la llibertat.

Us prometem fidelitat i ajut. Els plans ambiciosos de l'estranger s'estrellaran contra l'esperit cívic del poble alemany i el seu patriotisme decidit al sacrifici».

ALEMANYA DECLARA IL·LEGAL L'OCCUPACIÓ

El ministre de negocis estrangers d'Alemanya ha fet publicar per l'agència Wolff la declaració següent sobre l'aspecte jurídic de les sancions:

«Inclòs la constatació, de conformitat amb el tractat de Versalles, d'un manament d'Alemanya, no donaria dret als francesos de fer co que volen. El paràgraf 18 dona ja als aliats el dret monstruós de pendre altres tals mesures necessàries per les circumstàncies. En el cas d'un manament voluntari. Els francesos pretenen que l'expressió «altres tals mesures» els dona el dret d'ocupar el territori alemany. Però el tractat no hauria esmentat expressament, puix el paràgraf 18 especifica les mesures financeres i econòmiques. Al menys hauria indicat una durada per als casos d'ocupació. Els articles 426 al 432 del tractat, que parlen dels països ocupats, no preveuen en cap cas una extensió d'aquesta ocupació. Les mesures que el paràgraf 18 té en compte no poden aplicar-se, doncs, sinó a mesures realitzables en països ocupats.

Inclòs les mesures econòmiques previstes ara constitueixen també una violació del dret de sobirania d'Alemanya i, fins al país renà, una violació d'aquest gènere és inadmissible.

Pel febrer de 1921 M. Briand va reconèixer al Parlament que l'establiment d'un règim duaner especial en

països renà traspessava el tractat i allargava les garanties dels aliats.

Això s'aplica encara molt més als països no ocupats.

Poincaré s'ha aguantat en el seu discurs del 15 de desembre sobre l'article 248 per a pendre penyores. Aquest article dona als aliats un dret de prioritat sobre tots els béns de l'Estat alemany, però no diu pas com aquest dret ha d'ésser realitzat per a satisfer llurs reivindicacions. Els aliats no poden realitzar, doncs, aquest dret posant directament la mà sobre els béns de l'Estat alemany.

Aquesta concepció està confirmada per la lletra dels aliats del 16 de juny de 1919 que interpreta aquest article com donant als aliats dels aliats una prioritat sobre tots els altres deutes de l'Imperi i de l'Estat alemany. El govern francès creu que cada aliats pot actuar separatament. Dedueix això de l'expressió «govern respectius» del paràgraf 18.

Però això és contrari a tot el sistema de les reparacions que està posat en mans de la comissió de les reparacions, a la qual tots els aliats han de dirigir-se per a llurs reivindicacions. Inclòs si una potència percebeix per compte dels altres, això no és pas menys contrari al tractat, car la cosa important és saber qui ha decidit aquesta mesura.

Finalment la decisió de la Comissió de les reparacions segons la qual Alemanya ha comès un manament sols entraña el pagament en espècies del total d'aquest manament i no justifica de cap manera una ocupació de territori per part de França. L'acció de França és, doncs, d'una violència il·legal».

L'OPINIO BRITANICA

A propòsit de la decisió de la Comissió de reparacions, el delegat britànic Sir John Brandbury, que va votar en contra, ha dit:

«Crec que aquest manament (que és d'un 16 per 100 de les quantitats previstes) és degut en gran part a les dificultats financeres i econòmiques d'Alemanya. Si hom guaita els lliuraments de carbó en el mateix, penso que, materialment parlant, era perfectament possible a Alemanya de desfer-se'n. En canvi, des de fa mesos, he cregut que els lliuraments en espècies havien d'ésser suspesos completament. He pensat sempre, aïrenament, que el paràgraf 17 de l'anex II, que preveu la constatació de «manament» sols havia d'ésser utilitzat en el cas que Alemanya hagués refusat obertament desfer-se de les seves obligacions.

Reconec el valor de l'argument de França que després d'anys de paciència, ha vingut el moment d'actuar. No obstant, crec que mesures de la mena de les que són preses actualment no són pas degudes a la iniciativa de la Comissió de les reparacions sinó al fet que el govern francès ha portat a la Comissió a modificar la seva política anterior».

L'OPINIO NORD-AMERICANA

Mr. Boyden, delegat oficial americà, ha declarat que no ocupant dins la Comissió de les reparacions cap situació oficial, sols podia fer aquestes observacions:

«En la meua opinió, sota el punt de mira estrictament jurídic, Alemanya, sense cap dubte, ha mancat en co que es refereix als lliuraments de carbó que havia d'efectuar en 1922. No és dubtós que Alemanya s'ha col·locat en la situació definida pel paràgraf 17. Entenc que Alemanya no ignorava que corria el risc d'ésser declarada deficitària. Aquest deficit en els lliuraments de carbó s'ha renovat cada mes. Així, Alemanya tenia ampliament el temps de pendre mesures necessàries per a cobrir aquest deficit. Per aquest motiu, i des d'un punt de mira estrictament jurídic, sóc d'opinió que Alemanya ha estat culpable de mancament voluntari».

Però aquest manament d'Alemanya crec que és degut en gran part al tractat de Versalles que ha imposat a Alemanya un fardell intolerable. Crec que el manament alemany, encara que existeixi legalment, té en compte l'extensió del problema de les reparacions en son conjunt, no era suficient important per a justificar l'execució de sancions rigoreses. La qüestió de les reparacions no ha d'ésser mirada en el detall sinó en son conjunt i sobre bases generals».

La protesta d'Alemanya

Paris, 12. — Segons despatxos rebuts de Londres, Roma i Washington, el Govern alemany ha tramès als dits governs una nota protestant contra l'ocupació del Ruhr. — Havas.

Essen, 12. — L'Associació productora de benzol i amoniac, seguint l'exemple del Sindicat carboner ha abandonat Essen.

Una Comissió composta per representants de tots els partits polítics, ha resolt, en senyal de protesta contra l'ocupació del Ruhr, que les fàbriques i tallers interrompin el treball, dilluns, 15 de gener, d'onze a un quart de dotze del matí.

El senyal de fer l'atur en el treball, serà donat per les sirenes de les fàbriques, fent-se voltejar les campanes de totes les esglésies al mateix temps.

El servei ferroviari haurà de quedar igualment suspès a la mateixa hora, per espai de deu minuts. — Havas.

Paris, 12. — Als cirkels oficials s'ha desmentit la informació publicada per alguns periòdics de l'estranger, en la qual es preté que diversos aeroplans francesos, volant sobre la regió del Ruhr, llençaren proclames amenaçant amb la deportació o la pena de mort a tots els que cessessin en el treball o tractessin d'impendir-ho. — Havas.

Dusseldorf, 12. — L'Alta Comissió interaliada ha invitat avui a una conferència, els directores de les fàbriques d'aquesta regió. — Havas.

Berlin, 12. — Les manifestacions projectades per a protestar contra l'ocupació del Ruhr se celebraran en aquesta capital diumenge, a Lufsgarten.

Els partits del centre, nacionalista, populista, democràtic i populista bavarès, publicaran proclames i avisos dirigits a la població, invitant-la a acudir en massa a aquestes manifestacions.

Els socialistes han resolt celebrar una manifestació a part. — Havas.

El discurs de Poincaré

Paris, 11. — El president del Consell, senyor Poincaré, en mig dels aplaudiments i visques de la Cambra, història les converses sostingudes en la Conferència de Paris.

Exposà el programa de França per a la dita Conferència, insistint que, des del punt de vista financer, França no podia acceptar cap reducció dels seus crèdits ni cap assumió d'aquests amb els deutes aliats.

En canvi, França consentia en què es portés a cap una reglamentació general d'aquells deutes aliats, reglamentació que hauria donat per resultat una disminució sensible del deute alemany, arribant França amb això al límit extrem de les concessions que els és possible fer.

Després el senyor Poincaré va rebre homenatge a la cortesia amb que el senyor Bonhar Law defensà les que des de fa molt temps eren idees de la Tresoreria anglesa.

Seguidament, fou una crítica severa del projecte anglès, especialment en co que es refereix al Comitè de banquers i a la presència d'un representant d'Alemanya en la reunió de l'Assemblea que havia d'adoptar una decisió.

Subratllà que mai, des de fa tres anys, s'havia demanat a França que fessin fetes variacions en l'essència del Tractat de Versalles.

El senyor Poincaré diu: — Si aquest Tractat hagués estat esquinçat i desvirtuat, quina força ni duració tindria una convenció que havia passat per mans dels aliats?

Si arribem a entrar per aquest camí fatal, ja no hi hauria hagut res permanent i els Tractats solemnes no haurien tingut sinó la durada escassa d'un dia. — Havas.

Paris, 12. — El vot de confiança concedit al senyor Poincaré en la sessió d'ahir de la Cambra, ho fou per 432 vots en pro i 72 en contra. D'aquests 72, hi hagué 15 comunistes, 50 socialistes, 2 radicals i 5 de diverses fraccions polítiques.

S'abstingueren de votar 47 diputats, d'ells 35 radicals i 8 radicals independents.

Més de la meitat del grup radical votaren a favor del Govern. — Havas.

L'estat de guerra a Memel

Memel, 12. — Ha estat proclamat l'estat de sit en aquesta població. — Havas.

Forces franco-belgues ocupen Essen

Berlin, 11. — Tota la premsa, sens excepció, comenta amb violència la nota francesa d'ahir. — Havas.

Magúncia, 11. — La premsa d'aquesta ciutat comenta extensament el fet d'haver estat cridat l'ambaixador d'Alemanya a Paris i la retirada de les tropes nordamericanes. — Havas.

Londres, 11. — El gabinet britànic s'ha reunit per a estudiar la situació creada per l'ocupació del Ruhr per les tropes franco-belgues i per la retirada de les tropes nord-americanes.

Als cirkels oficials no es considera probable que el Govern retirí les tropes del Rin. — Havas.

Paris, 11. — El president de la Cambra dels diputats, M. Raul Pèrel, en el discurs pronunciat durant la sessió d'obertura ha declarat que França ha estat sempre fidel a totes les seves aliances, però que actualment li era impossible de fer noves concessions a Alemanya.

Les dificultats financeres del Reich, ha afegit, són fugisseres, però els drets de França són imprescriptibles. — Havas.

Berlin, 11. — L'ambaixador d'Alemanya a Roma no serà cridat pel Govern. — Havas.

Berlin, 11. — Ha estat convocat el Reichstag per dissabte. — Havas.

Coblenza, 11. — A la zona que acaba d'ésser ocupada per les tropes franco-belgues hi ha completa tranquil·litat.

No s'ha interromput el treball en cap fàbrica.

No hi ha hagut cap incident. — Havas.

Paris, 11. — L'ambaixador d'Alemanya, von Mayer, ha sortit cap a Berlin, via Múnich.

L'ambaixada alemanya no ha fet cap comunicació al Govern francès. Per consegüent no hi ha ruptura diplomàtica. — Havas.

Brusselles, 11. — Els destacaments belgues qui acompanyen les tropes franceses cap al Ruhr han començat d'avançar aquest matí.

No es té notícia de cap incident. — Havas.

Dusseldorf, 11. — Un destacament francès entrà a la una de la tarda a Essen, i altres tropes franco-belgues s'establiren a la part exterior de la vila.

Es confirma que la missió de control i les autoritats militars i industrials del Ruhr celebraran una reunió aquesta nit.

El general Degoutte ha dictat ordres concernents a la policia i al manteniment de l'ordre, així com a la circulació de la premsa, correus, telègrafs, armes i municions.

Les infraccions greus seran jutjades per un Consell de guerra i les menes lleus seran castigades amb presó o multa. — Havas.

La Conferència

de Lausana

Lausana, 12. — Els delegats aliats i turcs estipularen ahir a última hora un acord referent a la qüestió de les minories i al servei militar a Turquia. Aquest serà obligatori i igual per a tothom.

Els delegats aliats, turcs i grecs han acordat que sigui concedida una ampla amnistia, segons la qual cap habitant de Turquia i Grècia serà molestat per la seva conducta militar o política, o assistència que hagués pogut prestar a qualsevol potència signant del tractat o subdit d'ella en l'espai de temps comprès entre el primer d'agost de 1918 i 20 de novembre de 1922.

En virtut d'aquesta amnistia, tota condemna per causa militar o civil serà immediatament anul·lada i suspesa tota diligència.

Quant a la protesta dels soviets sobre la suposada eliminació dels delegats russos en les reunions en què es tracta la qüestió dels estreits, es feu constar que els russos foren admesos a totes les citades reunions i a tots els treballs dels pèrits. — Havas.

Lausana, 12. — S'assegura que les últimes instruccions transmeses d'Angora pel delegat Hassan Bey són que la delegació es mantingui inflexible sobre la qüestió de capitulacions i indemnitzacions de guerra. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Divendres, 12 de gener de 1923

L'eixorquia dels extremismes

L'ADMIRABLE discurs d'En Cambó a la Barceloneta, que ha estat matèria de comentaris i objecte de discussió preferent a Barcelona i a Madrid, ha suscitat altra volta el tema de l'eficàcia o l'eixorquia dels procediments evolutius i dels procediments revolucionaris — diguem-ne extremistes.

Els exemples històrics retrats per En Cambó — projecte d'administració local i comissió extraparlamentària — foren tan públics i tan remarcables que no cal insistir-hi. No hi ha ningú que no ho hagi vist i que no ho hagi confessat, sinó públicament, en la intimitat de la confiança.

I no és cas estrany, car la política no és sinó l'adaptació de l'ideal a la realitat viva de cada hora. Aquesta mateixa naturalesa de l'actuació política assenyala els avantatges del procediment evolutiu, únic que, en circumstàncies normals, pot produir concrecions d'eficàcia. En circumstàncies normals, i en tota mena de circumstàncies, car davant de l'anormalitat d'una situació, els graus i la intensitat de l'evolució poden ésser també anormals, però si conserven i segueixen el ritme de la realitat poden esdevenir igualment eficaces.

Aquesta ha estat constantment la tàctica de la Lliga, tàctica que, com recorda En Cambó, ha aconseguit fins ara les úniques victòries positives que ha pogut fruir el catalanisme polític. I aquesta tàctica constitueix essencialment una rectificació salvadora de la tàctica contrària, de la tàctica extremista que informà i produí tota la decadència de Catalunya. Els precedents històrics no fan sinó confirmar de faiso aclaparadora l'experiència contemporània.

I és natural que això esdevingui arreu del món, i especialment a Catalunya, car els integrismes doctrinaris no han bastit mai cap nació ni han creat cap Estat. I aquests integrismes doctrinaris, absents de la realitat complexa de les coses, i a més a més amarats d'un esperit de cuaquerisme radicalment contrari a la plenitud ancestral, pugnen tan violentament amb la constitució interna del nostre poble i amb les lleis de la nostra naturalesa, que llur persistència en un sector del pensament català revela amb tota vigoria la influència perturbadora que han exercit les ideologies exòtiques damunt la nostra consciència nacional, fins arribar a enfosquir les més clares i les més altes virtuts de la raça.

Hi ha, doncs, en aquesta apel·lació als extremismes doctrinaris una impulsio contrària al seny ètnic, un element estrany a les essències catalanes, que caldria depurar o foragitar del nostre ideari. Constitueix un perill positiu per als ulteriors desenrotllaments de la personalitat catalana la infiltració subtil d'aquests prejudicis exòtics en el nostre pensament col·lectiu, car, essent, com són, elements estranys al nostre esperit peculiar, característic, pertorbaran qualsevol actuació futura, sembrant els germens de la discòrdia i la guerra civil i perpetuant en una Catalunya políticament lliure i socialment justa les reaccions desintegradores i dissolvents que han dut altres pobles envers la disgregació i la decadència.

Es per això que nosaltres insistim a proclamar els avantatges del procediment evolutiu que, ultra ésser políticament el de resultats més positius, respon admirablement a la idiosincràsia natural del nostre poble, al seu ésser propi, no contaminat per influències adulteradores d'altri.

Govern civil

LES FORCES DE SEURETAT

Ahir a la tarda, a les quatre, a l'avinguda de la col·lecció zoològica del Parc, el governador civil revisà el material i personal afecte de les seccions ciclistes i motoristes de la Jefatura de Policia.

El senyor Raventós acudí a l'esmentat lloc acompanyat del seu fill don Manuel i personal de la seva Secretaria particular.

També assistiren a l'acte el cap superior senyor Borrú amb el seu secretari particular tinent senyor Tio, els caps i alguns oficials de la Comandància de Seguretat i diversos comissaris i inspectors del cos de policia.

La secció ciclista, composta de cinquanta quatre individus amb les màquines, evolucionà a les ordres del seu cap, tinent de seguretat senyor Valle.

També realitzà diversos exercicis la secció motorista, formada per vuit motocicletes amb side-car anant en padascuna el personal que se li assigna.

signat, compost d'un motorista i tres agents.

Una vegada terminats els exercicis el senyor Borrú i els oficials de seguretat, caps de les seccions, explicaren al senyor Raventós els serveis que tenen encomanats i alguns detalls concernents al funcionament de les motocicletes, construïdes en forma adequada per a la més gran seguretat del personal de vigilància que hi presta servei.

NOVES LINES D'AUTOMOBILS
El Negociat d'automòbils anuncia al públic que don Josep Descals i Reguant sol·licita autorització per a establir un servei públic d'automòbils entre Manresa i Navarres, segons tarifes i horaris que estan de manifest a la Secció de Foment d'Obres públiques (Pelayo, 11, tercer).

Durant el termini de vuit dies poden presentar-se reclamacions per escrit al Govern civil.

Amb les mateixes condicions anuncia el mateix Negociat que don Pau Brós i Raventós sol·licita establir un altre servei públic d'automòbils entre Manresa, Monistrol (estació de ferrocarrils catalans) i Montserrat.

Les Idees i les Imatges

PAISATGE A CONTRALLUM

Oh! les admirables mitges tardes de gener, serenes i endolcides, del nostre cap litoral ponentí!

Asseguts a la vorera d'un marge fi-tem la rotllana del sol que declina.

A contrallum, es dibuizen les properes comets ennegrides d'oli i gar-rofers.

Un gran rectangle de terra bruna, una feixa amb un bladar tot just naixent, un planter de pèsols ufanosos al primer terme.

Cap a l'esquerra, la silueta d'un carro, amb els dos braços en l'aire; cap a la dreta, un mail amb el ronçal curull, movent les orelles i brandant la oua; quelques hominies esparsos pels conreus.

Pel corral ocells passa corrent, tot ell ossos, un ca rossenc.

Les formes de les coses van retallant-se i negreiant rapidament.

El sol de posta calreja, un instant, les soques, cobrint-les capcades i punteja les tiges extremes dels herbeis.

Hom atalata, al lluny, la mar moradenca solcada per les veles dels bousers de l'iric retorn...

JOSEP MARIA JUNOY

Polítiques

ELS LLIBERALS BARCELONINIS

El Comitè del partit liberal del districte V, d'aquesta ciutat, ha quedat constituït en la següent forma:

Presidents honoraris, comte de Romanones i don Frederic Schwartz; president, don Josep Cusco; vice-presidents, don Antoni López Garrigó i don Blai Mata-Gol; tresorer, Armengol Alba Pons; secretaris, don Antoni Adelantado i don Josep Martínez; vocals, don Herminio Castañer Monchill, don Jaume Mañà, don Josep Polch, don Josep Riera, don Josep Barceló Pallejà, don Vicens Minguez Gimeno, don Marcell Panadés Batlla, don Josep de Cabo, don Lluís Tarruella, don Francesc Miret Malet i don Josep Juaní.

ELS ESTUDIANTS I LA SUPRESSIO DE LA FESTA DE SANT TOMAS

Amb assistència de nombrosos estudiants pertanyents a totes les Facultats, tingué lloc a l'Agrupació Escolar Tradicionalista, la reunió convocada per a fer palesa la protesta per la disposició del ministre d'Instrucció, suprimint la festa oficial de Sant Tomàs.

Es llegiren bon nombre d'adhesions rebudes, i es donà compte dels valuosos ofers rebuts de diferents entitats escolars de Barcelona, per a secundar la campanya empresa pels estudiants jaumins.

Es prengué l'acord de celebrar dos actes públics de protesta. L'un d'afirmació tradicionalista en l'estatge social de l'Agrupació, i l'altre en un important local, prenent-hi part oradors de totes les entitats escolars.

Per a l'organització dels dos actes, es nomenà la següent comissió que la componen els estudiants Josep M. Junyent, Salvador Vilallonga, Josep M. Marqués, Joaquim Isern, Martí Casals, Carles Bach, Ramon Gassió i Ramon Solsona.

TRES NACIONALISTES DE CALLELLA EN EL BANC DELS ACUSATS

Una imputació falsa de coacció electoral per part dels elements prou coneuts de la «U. M. N.», que no s'aveniren a què els nacionalistes, legitimament guanyada, poguessin tenir majoria a l'Ajuntament de Cal·lella, motivà que ahir tinguessin de seure en el banc dels acusats tres homes honrats.

L'advocat, En Frederic Frigola Palau, defensà en un brillant parlament als processats, mereixent l'aprovació de la nombrosa concurrència assistent al judici.

SORTINTS

Sortí ahir cap a Madrid, el senador En Josep Daurélla.

Butlletí internacional

12 de gener de 1923

ELS PERILLS DE LA SITUACIO

Tots els amics i admiradors de la França immortal, que ha produït una cultura excelsa, tan afi de la nostra pròpia cultura, veiem amb la màxima inquietud els perills que volten la seva actuació present. Aquests perills augmenten enormement d'ençà de l'ocupació d'Essen i ofereixen caires diverses.

Potser el perill més greu i més imminent rau en un aspecte interessantíssim de l'actitud francesa. Dels discursos de M. Poincaré i dels articles de la premsa oficiosa de París un hom dedueix amb tota claredat que França vol exercir una pressió directa damunt els grans nuclis industrials alemanys que s'han constituït a l'entorn dels Stinnes, els Thyssen, els Krupp, etc. Aquests nuclis, com remarca el Times, de Londres, tenen el centre de llurs activitats al Ruhr i constitueixen les columnes que aguanten tot el sistema industrial d'Alemanya.

Es evident que França no podrà aconseguir les reparacions que cerca d'Alemanya, colpejant els nuclis industrials germànics i dislocant-ne l'organització actual. Però aquesta tàctica temerària comporta un perill molt greu, car els atacs al capitalisme alemany per una potència burgesa poden encendre al cor d'Europa la discòrdia social que semblava esvalida o apaivagada.

Si la pressió que vol exercir França damunt el capitalisme alemany esdevingués tan forta que aconseguís enderrocar-lo, aleshores tindrien el camp lliure els elements comunistes. I si l'anarquia arribés a ensenyorir-se del centre d'Europa la situació de tot el continent fóra difícilíssima i la catàstrofe econòmica i financiera de França esdevindria inevitable.

M. Poincaré juga, doncs, una carta perillosíssima i gràvida de possibilitats catastròfiques. Si Europa pogués resistir l'onada comunista que de Moscou estant amenaçava envair l'occident, fou per tal com Alemanya sabé mantenir al centre d'Europa la civilització del tipus industrial. El comunisme fracassà a Baviera i Hongria, gràcies a l'exemple viu de la República alemanya. I per això, quan les forces bolxevistes arribaren al Vistula, fou possible la victòria esplendorosa dels exèrcits polonesos.

Si, ara, la pressió exercida per França contra l'organització industrial alemanya, donés forces als elements comunistes del centre d'Europa per a realitzar o per a intentar la revolució social, que segueix atiant Moscou, sorgiria una situació caòtica, perillosa igualment per a l'Alemanya i per a la França. L'actitud dels comunistes francesos de Marcel Cachin i L'Humanité ja sembla prou significativa.

Aquest perill enorme que M. Poincaré desafia amb tanta intrepidesa, preocupa seriosament a Anglaterra i els Estats Units i motiva llur actitud recelosament expectant. Els Estats Units, complint acords que havien pres amb anterioritat, inicien la retirada de llurs tropes del Rin, malgrat el desig expressat suara a Berlín que hi romanguessin. Anglaterra ha vacil·lat entre retirar les seves tropes de Colònia o mantenir-les-hi. L'opinió preponderant, a Londres i a Berlín, és que cal mantenir aquestes tropes al Rin, com a una garantia de serenitat i d'equilibri.

Anglaterra no vol realitzar cap acte que pugui implicar la més petita responsabilitat en les iniciatives que ha pres França contra l'expressa voluntat de la seva aliada. Però vol facilitar tot el possible la intel·ligència ulterior entre els aliats. Anglaterra creu, no tan sols que l'actitud adoptada per M. Poincaré en l'afar de les reparacions és contraproduent, sinó que França no tenia dret a emprendre tota sola una política que, segons pensa el Govern de Londres, impetrà que Alemanya pagués en l'esdevenidor el que deu a tots els aliats.

L'única esperança que resta per a la pau d'Europa és que no sorgeixin al Ruhr, ara com ara, complicacions de cap mena. Si sorgissin aquestes complicacions, les conseqüències de la iniciativa temerària de M. Poincaré serien irreparables. Si aquestes complicacions s'ajornen, potser la claredat intuitiva del seu esperit demostraria a França, abans que sigui massa tarda per a tothom, que el camí assenyalat per M. Poincaré no és pas el camí de la reconstrucció i de la pau.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Municipi

A PAGAR L'ARBITRI SOBRE SOLARS

L'Oficina municipal de recaptació (Bellafila, 3, pral.) fa públic que fins el dia 20 de l'actual tindrà a disposició dels interessats els rebuts corresponents a l'arbitri sobre solars (primer trimestre), de l'exercici econòmic 1922-23.

CARITAT ALS POBRES DE SANT ANDREU

La Junta benèfica de Sant Andreu i La Sagrada de la qual és president el tinent d'alcalde senyor Tusell ha repartit entre les famílies pobres durant el propassat mes de desembre, 575 vals de pa, 212 de carn, 447 d'arros i 441 de monedes, que importen un total de 940'55 pessetes.

AGRAIMEMNT

L'alcalde ha rebut un telefonema del comte de Colòmbi, remerciant les atencions dispensades al Comitè de l'Exposició Hispano-Americana en la seva visita a aquesta ciutat.

MOCIO

Davant la Comissió d'Eixample ha formulat una mocio el regidor senyor Bregon perquè s'arrangi el paviment del carrer de Casanovas entre les de Consell de Cent i París.

L'APAT DE «L'ALIANÇA»

Ha visitat al senyor alcalde el president de la Quinta de Salut «L'aliança», convidant-lo per al novè banquet anual que celebrarà la Junta de l'esmentada benemèrita Institució el pròxim diumenge.

La Comissió d'Escorxadors i Mercats ha acordat proposar a l'Ajuntament que es desestimi la instància de l'arrendatari dels llocs coneguts per «subhasta» dels Encants en la qual oferia, d'acord amb els venedors, com arrendament anual dels esmentats llocs, la quantitat de 36.000 pessetes, amb la condició de deixar-los en la forma actual deixant al seu criteri l'establir els llocs, que serien 44, total o parcialment tal com la Comissió projectava fins la inauguració del nou Hotel de vendes en projecte.

També aprovà el projecte de tarifes de mercats per al pròxim presupost.

Joventut Nacionalista

Visites col·lectives als organismes i institucions de la Mancomunitat i de l'Ajuntament

LA Junta Directiva de la Joventut Nacionalista, en la sessió darrerament celebrada, ultra diferents acords encaminats a intensificar la catalanització del nostre poble i atendre a la difusió de l'ideal nacionalista, tasca que anirà desenrotllant-se en les seves oportunitats, ha acordat com a obra d'immèdiata realització la d'organitzar unes visites col·lectives de les Societats i Centres de barriada que integren l'organització de la Lliga Regionalista, per tal de donar a conèixer pràcticament al poble l'organització i funcionament de les Institucions esmentades, contribuint a què sigui coneguda d'aprop i de tothom la copiosa i meritíssima labor dels nacionalistes en les Corporacions populars de la nostra terra.

Aquesta necessitat era sentida de temps per part dels estols de nacionalistes que actuen en les populoses barriades d'aquesta ciutat, car, encara que l'obra grandiosa i admirable portada a terme pels nacionalistes a la Mancomunitat, i la tasca, tot just començada i ja ufana del nostre Ajuntament, en aquest ordre, era coneguda del poble per les dissertacions en mítings i conferències i per les referències dels periòdics, no se'n tenia el coneixement més cabal i exacte que unes visites col·lectives pot proporcionar i es donava el cas que la tal obra era sovint millor coneguda dels forasters estudiosos que ens han visitat que no pas de la mateixa gent de casa nostra.

Hi ha el propòsit que les visites esmentades tinguin lloc els diumenges al matí, que són els dies i hores més hàbils per a fer-les, per tal que puguin ésser utilitzades per tothom, lliures del treball quotidià.

Se n'organitzaran diverses, procedint en un ordre que oportunament anirà anunciant-se, i, amb l'objecte que dels organismes i institucions que es visitin se'n pugui treure el més acabat concepte, i, per tant, el màxim profit, es donaran a les societats i centres de barriada unes conferències preparatòries de cada visita respectiva, que aniran a càrrec dels elements de la Joventut Nacionalista.

El sol coneixement, a les barriades, de l'organització d'aquestes visites col·lectives, ha desvetllat un gran interès entre els nacionalistes que fa esperar que seran concorregudíssimes.

Lliga Regionalista

Junta General Ordinària

En compliment del que disposen els articles 7 i 19 dels nostres Estatuts es convoca tots els socis a la Junta general ordinària que per a

l'aprovació de comptes i elecció de la meitat dels membres de la Junta Directiva, se celebrarà a l'estatge social, diumenge vinent, dia 14, a les sis de la tarda.

Barcelona, 3 de gener de 1923. — El president, Raimon d'Abadal.

Dietari històric

12 gener de 1853

S'INAUGURA EL TEATRE «CIRCO BARCELONÈS»

Amb un ball de màscares s'inaugura aquest local en un solar del carrer de Montserrat, tocant al carrer de Santa Madrona, on estiguereu establertes la impremta Oliveras i Gabarro i la casa de Kennet.

Tenia forma de ferradura i un sol pis de llotges, sostingut, com l'ampit d'aquestes, per columnes al ferro colat, adornat tot amb relleus escultòrics. Un joc de columnes, també de ferro i zinc, aguantaven la teulada, amb amples claraboies centrals i al costat que donaven llum per a les funcions diurnes.

Fou autor del projecte i director l'arquitecte Antoni Rovira i Trias, fundador del Cos de Bombers municipals, i volgué crear un lloc per a espectacles de declamació, cant, equitació, coreografia i gimnàstica. Mentre es construïa, els diumenges hi donaven balls una societat de pagesos de les hortes de Sant Beltran, com si per tradició fos dedicada a aquests espectacles que foren famosos: els dies de Carnestoltes, el darrer terç del segle XIX.

En els seus començaments tenia cafè, saló de descans i un terradet, i actuaren en el teatre la companyia equestre d'En Price i una de declamació francesa, l'espanyola del Liceu (la qual aprofitava els dies que en aquell es feia òpera), tots els jòvens i curiositats que aci venien, els comedians germans Catalina i la Matilde Diez; i, en creuar-se el Liceu, s'hi donà òpera, fins a la reconstrucció del teatre.

Quan vingué a Barcelona la famosa artista italiana Adelaida Ristori, donà una curta temporada al «Circo Barcelonès», prenent el teatre com a títol el seu nom.

Un incendi el destruï també l'any 1862, i, en reedificar-lo, tal com ara és, amb més pisos, se li tornà el nom vell, representant-se en la funció inaugural el drama «Don Jaime el Conquistador», de l'Antoni Aladell.

El desplaçament de la ciutat l'ha reduït en nostres dies a un petit col·leu de barriada, no restant res del seu vell esplendor.

ESPIGOLAIRE

Publicacions rebudes

- «Els Blaus», orgue del Centre Excursionista.
- «Mercurio», Revista Comercial Ibero-Americana, núm. 427.
- «El Financiero», núm. 1136.
- «La Semana Financiera», número 475.

Notes de la Generalitat

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes: Senyalament dels preus dels articles de subministre per al mes de desembre darrer.

Informe en l'expedient relatiu a l'autorització sol·licitada per l'Ajuntament de Mediona per a contractar amb la Societat «Fills de Francesc Gomis» el servei de la il·luminació pública de la localitat.

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció de Comptes Municipals:

Dictamen propoent l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de: Sant Bartomeu del Grau i Sant Llorenç d'Hortons, corresponents a l'any 1919-20; Capolat, La Baulis, Masies de Roda, Saldes i Sant Fruitós de Bages, corresponents a l'any 1920-21.

INVITACIÓ

Ha estat invitat al dinar de la Quinta de Salut La Aliança que se celebrarà demà passat diumenge, el president de la Diputació senyor Vallès i Puigals.

DESPATX DE LES SECCIONS EN LA REUNIO DEL CONSELL PERMANENT DELS DIES 10 I 11 DE GENER DE 1923

Carreteres, camins i ponts

Continuació dels treballs a les obres que es realitzen per administració.

Aprovació de l'expedient de revisió de preus per a la construcció del camí veïnal de Sant Llorenç dels Morunys a Llinàs, i de les obres de perllongació del camí veïnal de Sant Adrià a Montcada fins a la carretera de Madrid a França.

Aprovació del pla de conservació i reparació dels camins veïnals pertanyents a contracte entre l'Estat i la Diputació de Barcelona, corresponent a l'exercici econòmic de 1922-23.

Designació dels senyors diputats de la Mancomunitat per a assistir a la subhasta de les obres del camí d'Armentera a Sant Pere Pescador, amb pont sobre el Fluvià, que se celebrarà, simultàniament a Barcelona i Girona, el vinent dia 20 a les onze del matí.

Cultura

Concessió d'un premi a l'Escola Mossèn Cinto de Barcelona i a l'Ateneu Igualadí de la classe obrera, pels treballs presentats a la VIII Exposició General Escolar.

Instauració de l'assignatura «Càlculs d'Assortiments i Instal·lacions de Filatures» per als alumnes de tercer curs de filatura de l'Escola del Treball.

Agricultura

Treballs de les Seccions de Terra Campa, Arbres Fruiters, Viticultura i Enologia, Acció Social Agrària, Ins-

titut de Mecànica aplicada agrícola i Laboratori d'Anàlisi.

Conferència preparatòria del curs de Sampedor per la Direcció del Departament.

Beneficència

Aprovació de les nòmines per al sosteniment de dementes pobres a càrrec de la Mancomunitat, corresponents al mes de novembre últim.

UN TELEFONEMA DE L'ALCALDE DE SEVILLA

L'alcalde de Sevilla ha tramès al president el següent telefonema:

«En tornar a Sevilla li reitero la nostra gratitud i el nostre respecte amb els meus vehicents desitjos de trobar ocasió d'ésser-li útil.—Cotombi».

El senyor Puig i Cadafalch ha correspost amb el següent:

«Correspon gustosíssim a la salutació que en la meua representació de President de la Mancomunitat de Catalunya em dirigeix l'alcalde de la ciutat de Sevilla i desitjo per a la seva futura Exposició la bellesa dels seus vells jardins i l'encís dels seus patis. Afectuosament.—J. Puig i Cadafalch».

EN DEFENSA DEL NOSTRE PATRIMONI ARTÍSTIC

El senyor Puig i Cadafalch ha adreçat al comte de Romanones el següent telefonema:

«Excm. comte de Romanones—Ministre de Gràcia i Justícia—Madrid.—La meua felicitació pel seu decret que serà la salvaguarda de la riquesa artística de les esglésies. El Museu de Barcelona que porta despeses alguns milions en l'intent de recutar per al país les pintures dels temples romànics i les velles teles orientals es congratula de trobar en la llei l'ajut ferm contra els que mercaderen amb el tresor del temple.—J. Puig i Cadafalch».

PELS SOLDATS DE QUOTA

Contestant al telegrama que adreçà ahir el President al president del Consell de ministres interessant-li la repatriació dels soldats de quota del cupus de 1920 i 1921 que serveixen a l'Àfrica i que han complert ja amb excés el temps reglamentari de servei a files, ha rebut el següent telegrama:

«Rebut el seu telefonema i assabentat peticio pares soldats quota, cridd atenció Ministre de la Guerra. El saluda. President Consell de Ministres».

EL BANQUET ANYAL DE LA QUINTA DE SALUT «L'ALIANÇA»

El president de la Quinta de Salut «L'Aliança» ha estat a la Generalitat per a invitar el senyor president a l'apat anual que l'esmentada entitat ofereix a les autoritats que tindrà lloc diumenge vinent.

Folleto de LA VEU DE CATALUNYA 66 12 GENER 1923

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

—La pobra no s'hi ha vist mai!
—Vaia un gran mal! Ridiculous de vella, poques ganes de complaure!
Quina gent! Un hom es desca per a obsequiar-los i ells et responen així. Sembla que et vulguin tirar on cara la riquesa com un insult.
Malhumorat de debò, En Foix s'afegia tot el possible i seguí exclamant:
—Lo mateix la Delfineta... Per què no ha volgut venir avui?... Aquesta criatura ja em comença a mortificar de vares amb les seves murries i tosaderies. Es pot saber què té? Es pot saber què vol?
—L'home calla consumint amb tristesa els disgustos de família que el perseguïen. «Quina mala sort la seva! Tots els goigs sense alegrí! Abans quan no eren res, quan ell, després d'haver corregut tot el dia per guanyar quatre xavos, arribava a son piset, rendit, capolat, amb la son als ulls, el cervell ensopit, sense esma ni temps per a gaudir de la felicitat que el rodejava, tot era salut, pau i alegrí a casa. I ara, ara que els negocis li anaven vent en popa, quan en menys de dos anys s'havia ja fet un nom i una fortuna, aquella filla, que tanta il·lusió li feia, amargant-li tots els goigs, totes les glòries! El dia dels Nòrds... amb aquella plomiguera d'enyorament... El dia de les carreres, quan havia d'estar tota orgullosa i agrada del luxe amb què el seu papà la feia rumbejar pel món... altra vegada plors i tancar-se a casa i no voler tornar a l'Hipòdrom per cap diner del món... Abans d'ahir, que arribà l'home a casa amb el cor a punt d'esclatar relatiu la nova victòria obtinguda aquella tarda en el cor de les franceses i portant dins del carnet una altra fortuna, cinc cents mil duros més... ja hi tornem a ésser: la noia feta una estàtua, impassible, enravenada com un estaterm. N'hi havia per a tirar el barret al foc!... i avui? Avui, que arribà tot tot amb una candidatura on me proposen, als dos dies d'haver rebut la corrida que els he dat, per entrar al Consell de les franceses... quan duc la nova de què tenim arrodonit lo del carril... quan explico que se m'acaba de fer una proposició aventajadíssima per adquirir la gran ferreria

La Metallúrgia, lo que em facilitaria extraordinàriament el projecte de l'arsenal... avui, que ens invia l'Arnau al gran ball del Liri amb una esquila tan afectuosa, pobre senyor, tan falaguera per a la noia, que l'anomena a ella personalment, tirant-li una floreta i tot... avui, que li poso tres cents duros a la mà perquè es compri un bon vestit pel ball... no res, no res, com si fos de fusta! com si no li importessin gens les meves glòries, i guanyés! com si no m'hagués d'agrair tot el que faig per a tots i especialment per a ella! com si encara l'agraviés! No n'hi ha per engegarrho tot a fregar i dir: Aquí t'entén el mester per a viure i deixeu-me anar per les meves, sol, ben sol? Ja diuen que l'infern està ple de desagratís! Ah! Quan veig que em fan, com ara la sogra, aquests papers... m'entrebato, sortiria de foc! A un home que es desviu per a donar-los gustos, per tenir-los a tots contents, li ho paguen així? Doncs que es pensen, per ventura, que lo que jo faig, que lo que jo guanyo, no ho guanyo, no ho faig amb lleialtat, amb honradesa, amb honor?...»

Mes aquí, el cotxe parà a la porta del notari, i en Panxet, bairat en mà, es quadrava ja al peu de l'estrep. Marit i muller baixaren i empergueren l'escala: ell davant, estirant-se la levita tot frisós, pujant lleuger com un jovent; ella darrera, feixuga i oprimida per l'estretor de la gafeta alta del sac que li oprimia el pit i li escurçava la respiració.

—Què et penses? Ara, ta mare ens

farà esperar una pila.

L'avantala del notari, on hi havia quatre taules amb vuit escriptors, estava plena de clients esperant, entre ells el venedor de la casa, el senyor Montar, un senyor alt, apergaminat, pelat de cap, vellet venerable, historiador distingidíssim, escriptor incògnit, que, darrera de les investigacions històriques, i de ses publicacions mal venudes, lluny d'avançar un ral, havia de vendre per a pagar deutes i menjar-se els residus, fins que vingues, a salvar-lo d'ingressar a l'hospital de les germanetes dels pobres, la mort, si aquesta, per excepció, no tenia una vegada el do de l'oportunitat.

Tan reüllit estava el pobre home allí, en un recó, els ulls mig closos sota les ulleres, l'esgrogueïda calba allunhada per un esqueix de sol, que ni el banquer hi reparà. Ben diferent de la seva, fou l'entrada d'En Foix. El bon vellet, barret en mà, caminant de puntes com el fantasma de la modestia, s'havia atansat tot encongit a una taula.

—Si és servit?... Ha vingut ja el senyor Foix?—havia preguntat molt baixet per a no interrompre la tasca dels escriptors.

—No, senyor; seguí—havia respost l'escriptor, en sec, sense ni aixecar el cap.

L'home amb la mateixa pausa s'allunyà a assegurar, i allí seguí sense ni remenar-se.

Ell hagués fet com el senyor Foix! Ell hagués tingut l'anomenada, la reputació, el prestigi que aquell senyor tenia! Hagués sabut entrar com en-

tren les persones de pes, de representació, com el senyor Foix entrà; decidit, el cap cobert i enrra, la panxeta endavant, el bastó sota l'aixel·la, fent picar els talons, mirant si el seguia la dona i encaminant-se de dret cap a la mampara del despatx, prescindint de quants esperaven... Llavors hauria vist com tots els dependents aixecaven el cap, el contemplaven amb reverència, i com un d'ells, amb la clau del calaix, s'esqueixava la butxaca de l'americana, de tan de pressa que s'havia alçat per a córrer a estabiar al banquer la molestia d'estirar aquella mampara.

—Entrin, entrin; facin el favor, senyors.

Després, xiu-xiu a fora.
—Qui és aquest personatge?
—En Foix; aquell ricatxo.
—Ah, és En Foix! Aquell ricatxo!
—En Foix?...
—Sí, aquell ricatxo!

—Ah, En Foix!—anaven exclamant tots, perfectament resignats a esperar, convençuts que devien esperar.

Tots coneixien de nom En Foix; ningú l'autor de la millor història del regne d'Aragó, l'obra de tota una vida entera consagrada a la investigació i al treball.

Ja a dins, hauria vist que el notari, deixant de banda el client que amb ell estava parlant, abandonava son setial i, amb la cara plana de goig, s'avançava a quatre o cinc passes per allargar la mà a aquells senyors i els oferia un parol de butaques, acomiadant l'anterior client amb un copet a l'espatlla.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

ESpanya i l'Argentina

Madrid, 12, 2 tarda.
A dos quarts de dues de la tarda s'ha celebrat al Ritz el banquet amb què la Cambra de Comerç Argentina obsequiava el ministre d'Estat.
Durant l'apat s'ha parlat d'assumptes comercials hispano-americans, i la manera d'estrener les relacions mercantils entre l'Argentina i el nostre país.

L'HORA DE TANCAMENT

DE BOTIQUES

El ministre del Treball ha manifestat avui que havia cridat perquè vinguess a conferenciar amb ell, la Junta Local de Reformes Socials de Barcelona, Comissió Mixta de patrons i dependents de comerç i petites comerciants de l'extra-radi de Barcelona.

—Hi ha plantejat a Barcelona— ha dit el senyor Chapaprieta— un interessant plet sobre les hores de tancament dels comerços, entre aquestes parts, perquè els petits comerciants de l'extraradi entenen que no se'ls ha d'aplicar l'hora de tancament que es fixa per a la resta dels comerços.

Avui han arribat la Junta Mixta esmentada, la Junta Local de Reformes Socials i una comissió dels petits comerciants de l'extraradi de Barcelona, amb els quals he conferenciat separatament sobre aquesta qüestió.

També he parlat sobre el mateix assumpte, amb el delegat regi del Treball, de Barcelona.

La solució d'aquest problema és interessant, perquè servirà de base per a altres plets anàlegs que es plantegin a les altres «provincies».

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

El cap del Govern ha manifestat aquesta tarda que el senyor Villanueva continuava igual de la seva dolència, amb tendència a millorar. La febre no ha augmentat i les inyeccions han tonificat al malalt.

Ha anunciat el president que demà al matí tornarà el rei de Moratalla i ha repetit una vegada més que a la tarda, a les cinc, es reuniran els ministres en Consell.

PER ALCOY

Ha visitat aquest matí al senyor Gasset una Comissió d'Alcoy, presidida pel senyor Salvatella, com a representant a Corts per aquell districte, per a sol·licitar diverses reformes locals relacionades amb el ministeri de Foment.

EL «DIARIO DEL PUEBLO»

Avui s'ha publicat el primer número del «Diario del Pueblo», fundat pels redactors separats de «La Libertad».

Dedica quasi tot el número a explicar l'escissió del diari albista i combat durament el senyor Alba.

També explica extensament l'atropell policíac que li va impedir sortir ahir, del qual en culpa el senyor Alba, i anuncia que ve a ésser el portanveu de les esquerres espanyoles veritat.

Amb motiu de la sortida del nou diari, que no ha pogut ésser confectionat als seus tallers, per la prohibició de les autoritats, avui han estat detinguts els redactors senyors Gongora, Górriz, Boixader, Solís, Solé i Inestel i dos obrers tipògrafs.

DIU EN MARSILLACH...

L'Adolf Marsillach diu a n'«El Imparcial»:

«Tenim motius suficients per a sospitar que el senyor Cambó no hauria denunciat mai l'existència d'un separatisme troquellat a la Lliga Regionalista, i al·mentat mitjançant les sinecures de la Mancomunitat, si no hagués ocorregut l'escissió de la qual s'han fet cabdills els senyors Bofill i Matas i Rovira i Virgili, encara que el separatisme amb dressa espanyolista, que així permet governar des de Madrid i socavar la unitat espanyola des de Barcelona, sigui més perillós i vltupable que aquest franc i valent de l'Acció Catalana».

S'ha callat fins que els dissidents han acordat presentar candidatura per a diputats a Corts per la capital de Catalunya.

La Lliga sempre ha fet separatisme i prova d'això és que portà a la presidència de la Mancomunitat el senyor Puig i Cadafalch, el qual és

el que més s'ha distingit en combatre la unitat nacional.

Per què a aquesta enormitat, a aquest perill no s'hi oposa el senyor Cambó? Ah! el senyor Cambó, mai, fins ara, que ja és tard per a reparar el dany, ha deixat oír la seva veu contra el separatisme; s'ha limitat a afirmar que no cercava la separació, però deixà fer als que la volien.

Per això el seu d'scurs del diumenge està mancat d'autoritat. No ha facilitat, ni facilitarà, una solució espanyola al problema nacionalista.

AFERS MILITARS

Entre els elements militars es parla molt aquests dies dels expedients a que donaren origen unes declaracions del general Sanjurjo i una carta del capità Lluís Berenguer relativa al coronel Riquelme.

Segons hem sentit, el segon dels dits expedients està completament acabat; l'altre, referent a l'assumptes Sanjurjo-Riquelme, pot considerar-se virtualment acabat, puix segons diuen, sols falta ultimar alguns petits detalls.

Segons la versió que predomina als centres militars, són tan decisius els testimonis orals i documentals aportats en pro del coronel Riquelme, que han de sobrevenir resolucions d'importància en aquest assumpte que tant apassionà les gents.

També sembla que està molt avançat l'expedient relatiu al famós combat a Tissa, essent gran el nombre d'encartats a conseqüència de les declaracions del general Tuero i el coronel La Canal.

Per últim, també es parla d'altres assumptes de grandíssima transcendència, relacionats amb la presa dels muros del célebre bloc de Mezquita i que encara ha donat motiu a un procediment judicial per haver-se volgut imputar la culpa per aquell succe al cap del servei de vigilància a la plaça.

EN MAURA

Amb l'express d'Andalusia va sortir ahir cap a La Mezquita (Córdoba), l'ex-president del Consell, don Antoni Maura.

Va invitat a una cacera pel senyor Calvo de Leon.

UN SUCCES

La nit passada anaven pel carrer de l'Empar uns individus que s'aturaven a beure a otes les tavernes que trobaven al pas.

L'ur estat era lamentable, i en el comble de la borratxera escandalitzaven en gran manera.

En arribar el grup davant la casa, números 43 i 45 del dit carrer, uns dels del grup, més violent que llurs companys, apedregà els balcons del primer pis de la finca, trencat alguns vidres.

Aquest fet, en lloc de merèixer la reprovació de llurs companys, fou acollit amb grans rialles.

L'estadant del pis sortí al carrer, i amb paraules afectuoses censurà la conducta dels desconeguts, els quals, per tota contestació es burlaren d'ell i començaren de maltractar-lo.

L'agredit demanà auxili, i quan els desconeguts començaven a pegar-li arribà al lloc del Succés un fill de l'estadant, anomenat Francisco Mojano Morales, de 22 anys, paleta, habitant a la mateixa casa, el qual veient que el seu pare era escomès pel grup de desconeguts, es llançà damunt d'ells, amb un ganivet a la mà, i els va dispersar, agafant-ne un, el qual va caure a terra tretant abundant sang pel costat esquerre.

Acudiren el sereno i guardies de seguretat.

El ferit presentava una ferida molt greu.

L'agressor ha estat detingut.

LA «GACETA»

Madrid, 12, 5'15 tarda.

La «Gaceta» publica:

Reial Ordre del ministeri d'Estat disposant que d'ara endavant s'exigeixi un certificat facultatiu de què l'interessat es troba en perfecte estat fisiològic als funcionaris de nou nomenament per a servir als territoris espanyols del Golf de Guinea.

Reial Ordre del ministeri del Treball fixant en 250 per mil el mínim de la fiança els drets de registre que han d'abonar en l'any actual les companyies d'assegurances i societats mútues que substitueixin els patrons en les obligacions que

els imposa la llei d'accidents del treball.

El Estat. — Anunciant que la Ciutat Lliure de Danzig s'ha adherit a l'acord relatiu a la repressió de la circulació de publicacions obscenes.

Anunciant que sols poden ésser canviats fins al 31 del mes actual, al departament bancari txeco-eslovac, els bitllets retirats de la circulació que s'esmenten.

De Finances. — Tarifes de la contribució industrial i de comerç; començament de la tarifa quarta.

FANTASIES

Vigo. — L'opinió està intrigadíssima davant les misterioses visites que amb gran freqüència va efectuant una personalitat militar a l'illa Soraya, situada a la ria de Vigo, i propietat d'un veí d'aquesta ciutat.

S'assegura que a la dita illa es troba passant una temporada l'ex-governador de Barcelona senyor Martínez Anido amb la seva filla Inés.

Hi ha qui afirma que ambdós realitzen diàries excursions en automòbil a Santiaç, Villagarcía i altres pobles.

No falta qui assegura molt seriósament que el misteriós visitant de la illa és el general Silvestre.

La fantasia popular vola al voltant dels residents a l'illa i hi ha versions per a tots els gustos respecte la personalitat de l'incògnit habitant de Soraya.

DISCURS D'EN OIERVA

Múrcia. — Al Círcol Conservador ha pronunciat el senyor Oierva el seu anunci de discurs.

Després de dedicar frases afectuoses a la regió murciana, diu que engrandir la regió és engrandir la pàtria, pensant que la unió de totes les regions en un llac d'amor és el que més pot enaltir Espanya.

Adverteix que als que treballen per a mantenir unides les forces conservadores se'ls diu cacs. Com us riuen — diu — quan llegiu que aquí, a Múrcia, no es mou una fulla sense la meua voluntat? D'ran amb raó que ens organitzem i aspirem que prevalgui la nostra política; però, és això caciquisme?

Miren a altres regions que aspiren a marxar al cap de les altres i allí si que veuren com el favor oficial tracia de matar tota iniciativa que s'oposi a la política dels que allí exerceixen la supremacia. (Grans aplaudiments i visques a Espanya i a Catalunya espanyola.)

Nosaltres sols aspirem al bé de la regió i al respecte del que entenem que és el nostre legítim dret.

Respecte a les futures eleccions, diu que limitaran llur aspiració política a què el que han aconseguit contra la violència no els ho prengui altra vegada la violència.

Recordar aquests fets passats no és esborrar els profunds afectes i el respecte que m'uniren a qui donà la seva vida en sacrifici per Espanya i a Déu li agraeixo que les conseqüències d'aquella lluita s'esborrin abans de la mort d'aquell il·lustre home.

Parla del problema català i diu:

Respecte el problema que ara mou i preocupa la nació, hem d'afirmar abans que tot el nostre gran amor a la unitat espanyola, pensant que les glòries d'Espanya ens tonen a tots de tal manera que és impossible que vulguem presentar l'espanyolitzada una regió que fou sempre intensament espanyola.

Aquest problema serà tractat amb especial atenció, posant-hi un gran amor, respectant el dret de tots.

Ha de pensar Espanya que és necessàri que allí les generacions s'eduquin en un gran afecte, i és precis que es cerqui constantment en aquestes generacions la fibra espanyola.

Aquesta obra d'edició i auxili per a engrandir-la com es mereix, ha de portar-se al coneixement de totes les regions i donar el fruit desitjat.

L'ideal regional és noble i s'ha d'estendre, però no fins als límits que perjudiquin l'unitat nacional.

Els homes han de mirar el passat per apreciar les seves onenyances; el present, per a estudiar la realitat i treure les conseqüències que han de servir per a l'esdevenidor.

Cal estendre l'ideal nacional, advocant per una pàtria gran i esborrar el que sols és producte de passions i errors i en alguns camps polítiques d'exploacions perilloses.

Tot el que he dit afecta a les regions i a Espanya.

Sentim-nos espanyols sobre tot particularment personal o regional.

Prepareu l'esperit per a les grèximes lluites. Qui vulgui pau la tindrà, però el que aspi a no respectar el que som i els nostres drets, s'equívoca, i en aquell moment la força dirà de qui és la raó i nosaltres anirem amb tot entusiasme a la lluita amb absolut respecte a la llei.

El senyor Cierva acaba donant visques a Espanya i al Rei i a Múrcia, que són contestats amb entusiasme.

NOU APARELL TELEGRAFIC

Madrid, 12, 5'15 tarda.
Fa alguns dies que funciona entre Barcelona i Madrid el ràpid automàtic superior Siemens, aparell telegràfic alemany de recent invenció, que ha estat adquirit per l'administració espanyola.

Ordinàriament treballa a la velocitat de 600 senyals per minut, podent arribar a 1.100; i, com que està muntat en «duplex», sistema que permet la transmissió simultània en ambdós sentits, en un sol fil, cursa, per terme mitjà, dotze despaxos per minut.

La generalització d'aquest aparell reportarà avantatges als periòdics.

La perforació de la cinta es realitza amb una màquina anàloga a la d'escriure i de cost molt reduït, i no es necessita cap especialització.

La casa alemanya constructora ha visitat la Direcció de Comunicacions penyu dos enginyers espanyols, pensionats per la primera, durant dos anys, estudiin a Berlín, els sistemes telegràfic, telefònic i radiotelegràfic que la dita casa construeix. Al cap del temps convingut, l'entitat alemanya agruparia els enginyers al seu servei o s'aviudria a la seva reintegració a l'administració espanyola.

La Direcció de Comunicacions, enviarà en efecte, dos tècnics nacionals però subvinit a l'ur sojorn a Berlín i amb el propòsit de d'aprofitar els seus estudis.

El rei ha anunciat el seu propòsit de visitar el Palau de Comunicacions per a veure funcionar l'aparell.

Ha sojornat alguns dies a Tà Cort l'enginyer de telègrafs anglesos Mr. F. G. Greed, inventor d'un altí ràpit automàtic molt usat a Anglaterra i Amèrica.

Shan realitzat proves satisfactòries a les ofícines que té a Bilbao la companyia del cable Londres-Bilbao i un dia que aquesta facilità el cable, es comunicà amb Londres mateix.

A LES ACADEMIES MILITARS

Aviat es publicarà la convocatòria per acadèmies militars.

S'anuncien 250 places a infanteria, 100 per artilleria, 35 per a enginyers, 30 per a cavalleria i 25 per a intendència.

Les bases per a ingressar a les acadèmies seran les mateixes de les convocatòries anteriors.

DE GUERRA

El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publica les següents disposicions:

Es disposa que els voluntaris sense premi que serveixen als cossos de l'exèrcit d'Àfrica, sempre que els falti un any per a extingir llur compromís, poden ésser destinats als cossos de regulars, tropes de policia indígena i mehalla jafiana.

Es disposa que la convocatòria anunciada pel ministeri de la Governació per a cobrir places d'ordenances de segona classe, es faci amb subjecció estricta a la llei de 1886 i reglament de 10 d'octubre del mateix any i altres disposicions complementàries.

Demà publicarà també el Diari Oficial la Reial ordre derogant la del 16 de setembre de 1921 que disposava que no s'admetessin a l'Escola Reial individus de quota i confirmant el telegrama relatiu a reclutament acollit al capítol 20 de la llei de Reclutament que siguin estudiants.

NOTES DE MELILLA

Madrid, 12, 6'15 tarda.
Melilla. — And-el-Kader estigué a Ulat-Settut pa a esbrinar els autors de l'assassinat d'un policia indígena que prestava serveis de vigilància a Beni-Sidel.

Féu comparèixer vint indígenes dient-los que si no declaraven qui eren els criminals els imposaria, ultra fortes multes, severes càstigs.

—Les famílies dels presoners han visitat el ministre del Maghzen, Ben-nuna, per a demanar-li notícies so-

bre els captius.

El ministre havia parlat amb Dris-ben-Said, el qual tornà d'Alhucemes i els digué que res de nou podia comunicar-los.

Circulà el rumor que estava disposat un vaixell per a portar els presoners paisans de la companyia mltiera. La notícia s'ha desmentit després.

De totes maneres, sembla cert que aquests presoners seran traslladats a Axdir.

També s'ha desmentit que «ingui a Melilla el ministre bilbaí don Horaci Echegarrieta».

—Els aviadors han bombejat els pobles rebels de la dreta del riu Kadir, llançant 75 bombes de trilla.

—Un general i un coronel que estan a Madrid han escrit a alguns amics dient-los que s'indica per a Alt Comissari al Marroc al senyor Rodés.

—El fill del general Navarro ha tornat a la Península.

EL PA A SEVILLA

Sevilla. — L'alcalde interí ha comunicat al governador que els fabricants de pa protesten contra el propòsit d'aquella autoritat i que consideren gravíssim per a llurs interessos el rebaixar el preu i sols admeten una rebaixa de cinc cèntims.

El governador ha contestat a l'alcalde que, fins respectant els interessos dels industrials, li semblava inadmissible la resposta dels flequers.

Afegeix qu'ela qüestió del preu del pa estava resolta d'una manera automàtica en tots els països i poblacions ben administrades.

No es pot vendre el pa a Sevilla a 80 cèntims i està disposat el governador a què s'arribi a una rebaixa prudencial del dit article.

ESTRANGER

Els grecs a Tràcia

París, 12. — Comuniquen d'Athenes als periòdics que els governs de França, Anglaterra i Itàlia han cridat l'atenció del govern grec sobre els greus inconvenients que poden resultar de la presència de tropes gregues a la Tràcia occidental i les manifestacions bel·licoses que realitzen. — Havas.

El comerç franco-italià

Roma, 12. — Els comitès parlamentaris d'Agricultura i Indústria han adoptat en principi el nou acord comercial franco-italià. — Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 12. — Els rebels, ultra indisciplinats, estadi de Sligo, provocaren alguns descarrilaments. Les pèrdues es calculen en 80.000 lliures esterlines. — Havas.

La Cambra sueca

Estocolm, 12. — Ahir tingué lloc l'obertura del Riksdag. El rei, en el discurs de la Corona digué que la probable intervenció de la Societat de les Nacions, en els problemes de la post-guerra fela concebre falses esperances en un esdevenidor de pau i tranquil·litat mundial. — Havas.

La mort de l'ex-Rei Constantí

Palerm, 12. — Els funerals a honor de l'ex-rei Constantí han estat anunciats per a demà, dissabte, dia 13. — Havas.

Les tropes angleses al Rin

Londres, 12. — L'Agència Reuter diu que no s'ha tractat encara de retirar les tropes angleses de guarnició a Renània. — Havas.

Borsa de Madrid

Janvis facilitats per la Banca Mar-cans, S. A.

Barcelona, 12 gener.

4 per 100 interior, comptat	70'60
» 5 mes	69'00
» 12 mes	67'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)	97'00
Banc d'Espanya	556'50
Arrendatària de Tabacs	243'00
et. Gral. Sucr. Obligacions	000'00
» » Ac. preferides	78'00
» » ordinàries	39'00
Francs	45'00
Lliures	25'60
Banc Espanyol Rio Plata	242'00
Cèdules hipotecàries	100'75

LLETRES I LLIBRES

Un capvespre

A L. Bertran i Pijoan.

Un fumeroi tot lent
s'alça de l'embruixada torrentera;
i en el turó que fou tot pla d'argent
les branques d'olivera
criden la nit amb gestos de serpent.

Dels alts fullatges els murmuris tendres
s'han tornat veu d'algun murmuris es-
quiu.
I del capvespre es colguen en les
jocondes
els pàmpols sangonants com un cellu.

—Ai de qui se m'emorti! —
fan, com tement paranyes a llur da-
l'ant,
les passes d'algun home solitari,
en l'empedrat camí tot ressonant.

I el pensament, abans que el dia mori,
vagà, d'ombres violetes entre el doli,
vers on, daurat encara, un promontori
enfonsa en l'aigua fina son genoll.

JOSEP CARNER

S. Remo, desembre 1922.

ELS MARGES

Entorn de l'estil
d'En Francesc Pujols

XI

Hem vist, en aquests quants exem-
ples de metàfores peculiars, com En
Pujols serveix el seu instint de car-
icaturització dels objectes, per una
acció carcaritzadora del seu estil
mateix; acció de dins a fora, perso-
nal, arbitrària, abusiva si es vol, en
quant comporta un desarticulament
i una transformació sense cap res-
pecte, de formes rebudes sumotes,
passives, indefenses diríem, del
llenguatge comú.

Però en el temperament pujolià
hi ha una cautela de mostrar-se en
una actitud massa personal, massa
determinada. Aquella acció de dins
a fora sobre el llenguatge, és així
compensada per una receptivitat
volguda, per una submissió quasibé
complimentosa no sols a les formes
de pensament i d'imaginació co-
muns, és a dir als mots i a llurs
maneres de combinació convingu-
des, sinó també i més encara a imat-
ges i a pensaments fixats, a petites
poetitzacions d'un moment per ven-
tura oblidat en la història de la
llengua, a expressions fetes, en su-
ma, que se són transmeses per tal
com tenen una aplicabilitat prou
general i prou còmoda, i ofereixen
un complex de suggestions prou vi-
ves perquè se n'accontentin alhora la
inàrcia i l'instint creador de la co-
munitat parlant. Tal és el tresor de
les anomenades «frases fetes», que
comprende des del proverbial al modis-
me professional i al vulgar i fins
si es vol, al capdavant de tot, al re-
nec. Hem insinuat més amunt que
són com l'element caricatural del
llenguatge, perquè en concentren la
màxima expressivitat característic
dins una immobilitat quasi fossil;
perquè l'ús d'elles implica alguna
cosa de supersticiós, d'adhesió pas-
siva al ritual, al formalisme, de
creença inerta en la saviesa i en la
imaginació formulades de la massa
parlant ancestral i anònima.

Maragall, que davant l'essència i
la vida del llenguatge és un místic
al caire de la superstició, en fer de
Joan de Serrallonga l'encarnació
d'una energia catalana descontenta,
vagabonda i esgarriada, acumulà de-
liberament les frases fetes, sugge-
rint així el valor col·lectiu del seu
caràcter, simplificant-ne i engrui-
xint-ne els trets fins a una grandio-
sitat desconcertant que oscil·la entre
el caricaturesc i el tràgic.

En això tornem a trobar En Pu-
jols al vèrtex extrem de l'òrbita ma-
ragalliana: una fe en la paraula po-
pular i viva els és, baldament en
graus diversos, comú; però en la
intenció ètica En Pujols ja no hi té
part.

Tres exemples extrets d'articles
pertanyents a èpoques diferents, ens
mostraran abans com En Pujols no
ha incorporat i assimilat d'un cop
la frase feta al seu estil. En 1913

apareix senzillament encastada, dis-
tribuida monòtonament, fatigosa
com un tronc massa primari; massa
insistent; sospitem en el seu ús pe-
ressa i recerca d'un efecte prompte;
ens sembla de trobar-nos davant
d'una expressió provisional, de sug-
gestió per a quan vindrà el verita-
ble moment estilístic.

«Aquests tres minyons saben que
lo que ells volen endossar al pù-
blic és bo i no enganya, i si el mer-
cat està invadit per les importacions,
a on se serveix gat per llebre i bou
per bestia grossa, saben, com és na-
tural, que per arribar a dominar el
mercat haurien de fer Pobles i San-
tes Creus.» (Pàg. 178).

De 1914 citarem aquest bell pas-
satge, en què la frase feta enllaça
amb una gràcia fàcil i segura les
seves línies a les estructurals; és
evident encara, accessible si es vol,
però d'ria's que es ven entrar en el
moviment total de l'estil i incorpo-
rar-se al pensament.

«Com si de cop i volta i a l'hora
menys pensada, les coses del món,
que verdes i madures són, haguessin
madurat amb palla i temps i es-
devingut fortes com un roure per a
aguantar el feix dels anys i com-
ptar els segles amb les fulles, i el
temps, que és tan artista i té tan
bones mans, no s'hagués d'acohor-
tar treballant en les runes, d'ús
materials de prou durada, perquè la
seva grapa s'hi conegui, o per dir-
ho més clar, com si el temps haguessin
fet en un instant el que no fa en un
any i en un any el que no faria en
trenta mil segles, si es deixessin fer.
En Gaudí, com a arquitecte, ho ha
fet a Catalunya.» (Pàg. 161).

D'un article de 1920 extraiem per
últim:

«Una de les primeres observacions
que es poden fer a l'estudiar les
arts plàstiques que ara estan a punt
de fer el ple en la nostra estimada
Catalunya, és la de que hi ha molts
més pintors que escriptors, perquè si
els escriptors es poden comptar
aquell qui diu amb els dits de la mà
i encara en sobren, de pintors no hi
ha prou dits ni quasi prou mans
per comptar-los, perquè surten com
a bolets, al revés dels escriptors, i
per això, si es parla sovint com efec-
tivament es parla de la pintura ca-
talana, que omple i vesteix la nostra
patria de colors, de l'escultura no
se'n parla ni se'n pot parlar tan so-
vint i s'han d'esperar les ocasions
que no sempre passen i que quan
passa s'ha de confessar que els es-
criptors de Catalunya són pocs i
bons.» (Pàg. 155).

Aquí En Pujols apareix ja plena-
ment «autor de les seves paraules»,
de les expressions que ha rebut de
la llengua fetes i lliures; són ja al-
guna cosa que ha viscut dins ell,
dins la qual el pensament no s'ha
buidat, sinó que ha nascut i s'ha re-
trobat a ell mateix. En actuar ses
metàfores, hem vist, a En Pujols or-
ganitzant davant nostre un món nou
i lliure, la màgia del qual ens sembla
amb tot tan familiar perquè surt de
la materialitat grossolana de la lleng-
ua i n'és com una aspiritualització.
En elles triomfa l'egotisme d'En
Pujols. En les frases fetes, esdevin-
gudes tan seves que només per la
forma exterior continuen semblant-
nos una cosa familiar nostra, es-
plaija la seva suficiència. Per elles,
En Pujols dona al seu estil, darrera
la varietat dels tons, un constant
ressò de suficiència cancelleresca:
usa la frase feta com un senyal del
seu assabament, de la seva res-
ponsabilitat, alhora també com una
salvetat que el deixa segur i tran-
quil en el seu lloc (els seus elogis
enormes, per exemple, solen passar
ambolcats en modismes periodis-
tics); hi són com un repertori ritual
que tothom pot entendre i que ell
sol pot manejar, que l'isla per tant
en el seu lloc: en suma, com un pri-
villegi i quasi una eina d'ofici, del
seu ofici de crític i l'absté de to-
hom i petit tir de t'home, com un
funcionari públic. Però, entenguin's
bé, ja no és aquella suficiència pro-
feta i cànida del primer elogi d'En
Pujols, sinó una suficiència radical-
ment irònica: fa com si ens par-
lés en el català més consagrat,
més expressiu, més planer, i en ri-
gor només usa l'aire i el so d'aquest
català comú; per dir-ho en altres
termes, en fa la paròdia caricatures-
ca, completant així, pel camí con-
trari i sota l'apariència d'una com-
pensació, l'obra de les seves metàfo-
res.

Metàfora personal i frase feta, no
són a part d'això, dins l'estil d'En
Pujols, dos elements destruïts sinó
en els seus inicis indecisos (i no cal
dir en els seus imitadors, i pervin-
gut a l'actual maduresa, en un teò-
ric moment de distribució imagina-
tiva anterior a la plasmació estilís-
tica. Més aviat es buiden l'una dins
l'altra, s'encavallen, es projecten mú-
tuament, moren l'una en l'altra i
reneixen l'una de l'altra. La creació
individual és potencialment infinita,
la creació popular tope amb els lí-
mits de la convenció, és esdevingu-
da, en rebre la individu, convenció
mateixa. L'humor pujolià consisteix
adés a estranyer aquell il·limitada-
ment lliure dins aquest rigorosa-
ment limitat, adés a emmarcar
aquest rigorosament limitat dins
aquell il·limitament lliure, que amb
tot no es pot absorbir. Es per tant
un autèntic, profund i únic humor
lingüístic.

JORDI MARCH

COMENTARIS

UN NOU LLIBRE D'APEL·LES MES-
TRES.

Apelles Mestres, el que en certa ma-
nera és el més mereixedor entre no-
altres del títol de poeta de l'amor,
perquè tot el món apareix al seu pen-
sament com a problema d'amor o de
sig d'amor en el si d'una bondat ro-
màntica, i perquè en les seves es-
parces líriques hi ha una tremolor in-
imitable provenint, més que de cap
orgull de l'estil, d'una cordialitat
amant, el venerable restador de la
música, de l'entomologia, de la botà-
nica, el qui en la seva obra d'artista
per temperament ha estat adés de
sentiment miniaturista, panoràmic o
hímic; ara ens dona el llibre «Em-
prelles», evocador, punyent, deses-
perat, devotíssim. És un llibre íntim,
així per la matèria com per la vo-
luntat de l'autor qui no n'ha fet fer
sinó un curt tiratge perquè vol que
resti el més recatat dels seus llibres.
Es dedica a la muller, tota bondat,
compenya de la seva vida i que fou
germana intel·ligent del seu geni; i
aquesta bondat i fidelitat mental són
en el llibre un element més de ten-
dresa.

Enmig i tot de la desesperança que
es fa verament lapidària en algu-
nes de les poesies, i d'aquell poís
d'escepticisme planyivol que és tant
característic d'Apelles Mestres, ha sa-
pigut abraçar-se amb el Dolor i fer
de la memòria de la muller morta,
dins la casa silenciosa, una llàntia
cremant en una cripta de consolació.
Entrellacem la murtia al volt de la
passionera per a refrescar el front
gravid de curiositats i de preguntes
d'un dels nostres més afanyats tas-
cadors de la beatut del món, i més
sensibile als problemes de l'home da-
vant del món que avien la set d'in-
finit.

BIOGRÀFIES

«Pi i Margall» en un volum, i «Pau
Clarís» en un altre, editats de l'As-
sociació Protectora de l'Ensenyança
Catalana, i «En Ramon Muntaner» el
crònista de gestes reials i guerrers del
segle XIII, en un volum de les «Pu-
blicacions Empordanes», com tres rotes
d'un tany mateix, vénen a renovar
l'aroma de fortalesa de Catalunya
pels volts de Nadal. Bell present de
Nadal per a escalfar les virtuts de
coratgia i dignitat en la joventut, o
com a glop d'un vas de cordial com-
post de tres elements, que reunint
els homes madurs en hores de lassit-
tud.

D'aquestes tres biografies, la de Pi
i Margall és publicada a despeses del
senyor Joaquim Campamà i Mar-
gale, i la de Pau Clarís amb la sub-
venció de la Mancomunitat. La de
Ramon Muntaner va merèixer el pre-
mi del senyor Narcís Pla i Deniel en
els Jocs Florals de Girona de l'any
1921.

Els autors d'aquestes biografies,
convocats per aquell sentit harmònic
que devegades ens fa creure en
una mena d'altra inspiració presidint
els determinis de la ciutat, han sigut
triats amb un gran encert.

Cada una de les biografies es co-
noix que s'ha nodrit en el cor d'un
devot, i a moments s'hi transparenta
el caràcter d'ànima del biògraf a

través del text. En Rovira i Virgili,
crònista macis i càlid, bon advocat
defensor de patriòtiques causes, ho-
me d'arguments, hi és, més a més,
l'home que convivia amb la política,
conscient de les forces i les arts,
no l'intimidava ni li fan fer escarfalls
els riscos que de l'acció política es
congrien. Comprèn i disculpa tot som-
nient. En Roca i Roca, en gular-nos,
amb una tranquesa, en la qual no
s'esvaeix gens la calor natural del
seu caràcter quotidià, pels recars de
la vida de Pi i Margall, cap, no-res-
menys, no trair mai la pròpia fer-
vor política en formes que poguessin
enverinar susceptibilitats purament de
partit. Biògraf adequadíssim per a
tractar de l'home la vida del qual
resulta clàssicament exemplar en ac-
tes, adhoc per sobre de l'efímera i
feble encarnació que el seu credo
polític hagi tingut en la realitat col-
lectiva d'Espanya. Carles Rahola, amb
la seva pulcritud d'expositor crític de
l'història, emporandès fent la bio-
grafia del brillant Muntaner qui en
casa empordanesa fou nat, ens torna
a la tongada heroica de Catalunya.

Cada cosa està bé dins sa esfera.
No deixem, però, de dir, que, arran
de la lectura remembrant les hores
de les dinasties de la Catalunya mes-
tresa, que Carles Rahola ens refresca,
se'ns ha reviscolat una dèria que ja
volíem exposar en «publicar-se l'acu-
rat i científic primer volum compen-
di d'Història de Catalunya» que als se-
nyors Soldavia i Valls-Taberner pu-
blicaren fa poc i que arriba fins als
primers reis catalans. Aquesta dèria
nostra és que, hores d'ara, ja s'im-
posa per necessitat de grandesa i per
a fixar perspectives inajornables en
la ment del nostre poble, el publicar
i popularitzar una compendis d'aque-
lla època dels reialmes, la més bril-
lant de Catalunya, però aquesta va-
gada amb mètode comparatiu: és a
dir, posant en el mateix volum la his-
tòria dels altres països que no són
Catalunya, que coetaniament man-
ven en el món. Perquè si les ments
no seran prou orejades, ni l'esperit
prou ample, ni la valor de res no es
pot veure en sa justesa sinó és per
comparació sobre el magnífic taulat
cosmopolita.

CAPOIGRANY. Novella de Blai Eimer.
Amb il·lustracions de J. Serra Mas-
sana.—Impr. A. Artís.

En aquesta novella de follets, o al-
menys molt intervinguda d'aquests
minúsculs genis nodridors de les en-
tranyes de la terra, hi ha un sentit
de les visions de naturalesa: emoció
confortant del panoràmic, encorruades
sensacions dels plaers de la soleia-
da i de la cel·lita, entretinguda con-
vivència amb el bosc, els seus canis,
els seus bruits i els colors de les
hores del dia dins d'ell, que traspuen
en justos detalls de descripció, i un
entremaliament no gens menysprea-
ble en fer accionar als personatges
cap a una intenció al·ligonadora. Tot
això fa una novella o rondalla en
acció, desvelada, que hem cregut en-
devinar que és destinada a la in-
fantesa. I si no fos certa voluntat que
hi sovintja envers les paraules de
ven groiusa, i a imatge estereotipa
per el per lla, i certes descripcions
entretenides en fedentes lletjors (cos-
ses que tenim obligació de fer notar
als qui potser s'hi han conaturalit-
zat i ja no se n'adonen) la novella-
ta «Capoigrany» seria una de les de
primera entre mig de la Biblioteca
la nombrosa que a l'impuls guaiador
del rei dels pens, En Josep M. Folch
i Torres, constitueixen una especia-
litzat.

NOTÍCIES I MOMENTS DE CURIO-
SITAT I D'INTERES HUMA A TRA-
VES DE LES REVISTES.

La publicació imminent de les obres
de mossèn Costa i Llobera, en edició
de la «Il·lustració Catalana» (vid. nú-
mero del 15 de desembre de «Cata-
lanas»).

La conversió al catolicisme de l'ho-
me de lletres originalíssim, crític, pa-
radoxal artista, l'anglès Chesterton
(vid. «Estudios Franciscanos» número
de novembre).

Una polèmica interessant a les ten-
dències de la ideologia nacionalista,
entre els gallecs Risco, qui veu el
cas de Galícia com un problema de

finalitat cultural, de civilització, que
pot fer camí apolíticament, i L. Pe-
ña Novo que hi veu un problema pre-
vi de llibertat política, la resolució
del qual és indispensable al desen-
rotllament de les energies civilitzado-
res de Galícia. Per a Peña Novo l'i-
deal nacionalista és incompatible
amb l'Estat espanyol actual. Risco
ha afirmat que l'ideal de civilització
gallec pot conviure amb l'Estat espa-
nyol, (vid. número del primer de de-
sembre de 1923 de «A Nosa Terra»).

JOSEP LLEONART

Postals de Catalunya

Primera sèrie

IV

Blanes

A En Ramon Balcells

Des de petit, petit, que hi tinc els
ulls avessats als grans espectacles de
la mar...

Això no vol pas dir que jo hagi
nascut a la cambra tènica de cap ve-
ler, ni que hagi posseït la meua
infantesa damunt de cap coberta;
únicament vol dir que la grandesa
de la mar i els seus canviants i me-
ravelles no són res nou per mi.

Fill com sóc de les terres fosques
de Girona, la mar ha creït els meus
dies d'infant, d'adolescent i de jove,
i confio que creïrà també la me-
va plenitud i la meua vellor, si Déu
me les atorga, que ja ho miro un
xic difícil...

Allí, en aquell redós, màxmic, que
en diuen Roses i que s'anomena net
i blanquinos com una gavina que es
reposa en els sorolls que s'escauen
sota les muntanyes oscades de Pení
i de Sant Pere de Roda, els meus
ulls s'han avessat a la contemplació
de la mar.

Allí he sotjat llunyanies clares i
llunyanies calitjoses; espais oberts
amplament per a les aigües i per al
cel; he observat entonacions singu-
lars, poemàtiques, fascinadores de
la mar del golf — safrí immens i
únic —; he auscultat el brogit i el tu-
mult de les revagues a les nits, i l'al-
darull simfònic dels rompent en les
roques costeres de La Guardia i en els
corals moradencs i en les proes color
de sang dels encontres del Noeu...

No sembla sinó que ara mateix em
siguin davant dels ulls les aigües
verdes de Cadaqués i les aigües ne-
gres, abissals i esferoides de Cap
de Creus...

I encara us diria més: us diria dels
meus sotjaments deliriosos en les ca-
les de baix el Montgó i en les perfu-
mades cambres marines de Fornells i
d'Aiguablava i del cap de Bagur i de
Roques-planes, encadenades sota l'om-
bru de vellut dels pins i sota el llen-
çol immens del sol d'estiu...

O, i quin alzinament de goig s'a-
reca del meu cor a la sola memòria
de totes aquestes coses...

Heu's aquí que un dia d'estiu, sor-
tint de bon matí de la meua blanca
caseta que mira al mar, vaig fer ca-
mí — no pas a peu, però — fins a
Blanes.

Hi arribava al cap-vespre, com a
l'hora millor i més propícia.

Hi arribava al cap-vespre, com a
l'hora millor i més propícia.

Blanes — no pas senil ni decaïduga
— també s'empara d'un recer. D'un
recer que li ofereix la muntanya co-
oca de Sant Joan, que de tan alta
que és, sembla que tot l'hivern ha
d'anar vestida de boires i de núvols.

A dalt de tot del puig altíssim hi
ha un ermitori blanc; (tots els ermi-
toris són blancs, en el llenguatge dels
poetes i dels qui ho voldríem ésser...)

De bella arribada, ja em va gua-
nyar els ulls i el voler aquella mun-
tanya tan dissemblant de totes les
nostres muntanyes que ignoren costum
d'ésser ondulades i gracioses de li-
nia com un cos de donzella.

A l'amic que m'esperava en baixra
de l'automòbil, després de saludar-lo
amb les rabents salutacions que jo
acostumo a fer, ja li vaig dir, incon-
tinent:

— Hi vull estar allí dalt... Quin
camp de mar s'hi deu albirar des de
la cima!

I em va prometre d'acompanyar-me allí.

L'endemà, al bon empar d'un matí vestit de botres menudes i transparents, em vaig lluitar a la coneixença de Blanes.

Oida, que aquí el mar poc s'hi amotina tan gran i faceciós com jo l'he vist! Unicament, cap als cambrons marins de sota «El Convent», (que un poeta ha redimit de l'oblit i la ruina), la mar hi canta l'amplíssima glú-gli, sensual i forta, festinant esculls i platges.

Hi ha una mar dòcil en el tocom del port i tot al llarg del sorral que s'estén davant la vila.

«Sa Palomera», amb aquell color convincent de les pintures d'En Llirmona, al pic us do amista i franquesa perquè hi munteu damunt i us desdijuneu amb el salobre de la mar que la environda gairebé.

Allí al seu aixopluc, hi ha l'estesa dels «gussis» i dels bots i dels lleugers de les pesqueres...

I cap a l'indret de ponent, una faixa d'arenes i més arenas, inacabablement, que us acompanyen fins a Pineda, i enllà...

Tingueu per cert que aquí la mar no hi canta a crit espars com allí on us deia. Què hi fa, però?

Aquí la mar hi té dolçors de puntaire... Les dones de Blanes deuen haver après de fer puntes bo i mirant les que fa la mar a «La Pujola» i a les cales...

Però la cançó que diu aquí, creieu que també afegeix? Jo l'escollia a la revella, moguda d'un poc de vent terral, i us dic de cert que m'hi adreçava com si sentís el grinyar d'un cadell d'aquella mar valenta que es baralla amb roques i xaiells i tramuntanes cap allí a Cap de Creus, d'inesgotable memòria meua...

ONE

La simplicitat

Hi ha escriptors inclinats a escriure paradoxalment. Mes una paradoxa de vegades és una frase incompleta la qual ben explicada expressaria un concepte senzill i ara té l'aparència de contradir el bon sentit.

Així, per exemple, si diem que preferim la hipocresia al cinisme semblaria que fem un elogi de la hipocresia, i així contrasta amb el bon sentit: Tantot somriure d'agraïment mentre s'indignarà la gent sincera. Però si preguntem: què és preferible: que una persona de mal viure doni escàndol al carrer o que ocultis llurs mancament de manera que no es facin veure, aquella gent que s'escandalitzava preferirà l'ocultació civil i discreta. Si aquesta ocultació volem dir que és hipocresia, i aquella ostentació que és cinisme, també hem de dir que en certes ocasions preferim la hipocresia al cinisme. Donada l'explicació, desfeta la paradoxa.

Igualment, si per amor a les arts volem unes apariències belles, de seguida semblarà que fem la paradoxa de preferir la superficialitat a la profunditat.

Superficial sembla el contrari de profund. Mes donant-nos a la contemplació de la superfície, ja volem dir que formulem un concepte deprecia-tiu de la profunditat? No. En art, justament, els dos termes no es contradueixen. La forma i el fons s'harmonitzen. Plasmar la forma en harmonia amb el fons és la funció de l'art: modelar la matèria perquè imiti les idees.

Quan és, doncs, que superficialitat s'oposa a profunditat, i hem de donar llavors un sentit deprecia-tiu? — Quan la superfície no s'acorda amb el fons, i s'isola, inadeguada a les finalitats ordenatius de les coses. Llavors les convencions socials són hipocresia, la veritat, cinisme; l'art una mania, la filosofia un joc de paraules, la paraula una sonoritat buida.

Per això els antics, havien exigit en les arts una adequació clara de fons i forma, dit en altres mots, volien una gran claredat artística: volien en l'art i en la vida el respecte a la forma, la majestat, la convenció, però en tot, la major senzillesa, és a dir, que la forma revelés immediatament el fons.

I el fons de les coses és senzill, no és complex. I per això una forma senzilla és la més escalent.

Les dificultats són per arribar a la simplicitat interna de les coses. Però aquesta senzillesa del fons fa que l'art sigui pregonament humà i arribi al cor de tothom; és intel·ligible a tots perquè és senzill. I com més senzill, més elevat: el fons de l'home és una aspiració a l'«Esser sim-

plicissim: de seguida que la forma es purifica l'esperit se'n vola al seu gran Amor ingènit.

I en moral, quina senzillesa! En poques regles, en un decàleg, encara resumible a dues lleis, ja tenim la vera moral de tots els segles. La casuística moral prové de les complicacions humanes, de la imperfecció. La complexitat és superficialitat vana, i cal desfer-la i anar destriant la casuística, fins arribar al fons simple dels grans principis.

I en la vida intel·lectual, com més gran és un intel·ligència, amb més poques veritats, amb més pocs principis, s'estén a comprensions més amples i diverses. Per això, l'error abunda sovint més en els savis que no en gent senzilla. Moltes vegades, els savis viuen més vora vora el contagi de les complicacions laberíntiques.

Veiem apagar-se el món antic en les falses esplendors d'Alexandria i Bizanci. Veiem despuntar la Renaixença amb el franciscanisme.

Pensem-hi sovint en la gran senzillesa de les coses més elevades, més pures. Quan aclucarem els ulls per a sempre a les coses d'aquest món, i ens caurà el vel que ens enterbolia la visió clara de les essències, potser no haurem fet més que passar d'una complexitat d'accidents en desordre, a una gran simplicitat ordenada, a la clara partit del bé i del mal, de la bellesa i la lleïtor, de la llum i les tenebres, de l'ésser i el no-és.

J. M. CAPDEVILA I DE BALANZO

Jocs Florals de Sant Andreu

Organitzats pel Casal Catòlic, amb motiu de la festa que anyalment ofrena a la Sagrada Família, patrona de l'entitat.

VEREDICTE

PREMIS ORDINARIS

Flor Natural al número 14. Tema: Cançons assolades. Lema: De joia d'encis i de neguit.

Accésit primer al número 73. Tema: L'amor que passa. Lema: Enfilall.

Accésit segon al número 23. Tema: Rius de dolor i d'esperança. Lema: El camí.

Viola al número 27. Tema: Ramell místic. Lema: Flors de santedat.

Accésit primer al número 56. Tema: La font santa. Lema: Santa Coloma i el vianant.

Accésit segon al número 76. Tema: La mel. Lema: Jesús infant.

Englantina al número 66. Tema: Plenitud de setembre. Lema: Cant a la terra.

Accésit primer al número 119. Tema: La nostra cançó. Lema: Quan finirà.

Accésit segon al número 64. Tema: Es mon cant enyorat.

PREMIS EXTRAORDINARIS

I. Premi del Consell Directiu al número 90. Tema: Flor de goriment. Accésit al número 153. Tema: Cants de mar.

II. Premi de l'Agrupació Feminal al número 63. Tema: A Madona del Montserrat. Lema: Puix flori com la rosa.

Accésit al número 47. Tema: Actuació de la dona per a cristianitzar la societat. Lema: Feminisme cristià.

III. Premi de la Cort Angelica de Jovencells al número 49. Tema: Llà.

clau d'or. Lema: Del meu dietari.

Accésit al número 69. Tema: Necessitat del Catecisme en la formació dels infants. Lema: «Sinite parvulos venire ad me».

IV. Premi de la Secció Artística al número 108. Tema: El torn bTzu (drama).

Accésit primer al número 12. Tema: Scitacs de la vida. Lema: Lladre. (drama)

Accésit segon al número 135. Tema: L'amor trobada (drama).

V. Premi de l'Orfeó Andreuenc al número 84. Tema: Tasca cultural dels Orfeons. Lema: «Cantate Domino canticum novum».

Accésit primer al número 48. Lema: Déu ens els servi i augmenti.

Accésit segon al número 83. Lema: Fer Patria.

VI. Premi del Grup Excursionista Bon Camí al número 65. Tema: De les meves excursions. Lema: Al Mas dels Roquerols.

Accésit al número 38. Tema: L'excursionisme. Lema: Als amics del Grup Bon Camí.

VII. Premi de l'Agrupament Es-

portiu al número 112. Tema: Cançó de la Patria.

Accésit al número 35. Tema: L'esperit. Lema: Creixeu i ompliu la terra i domineu-la.

VIII. Premi del Rend. director del Casal al número 75. Tema: Gloses funeràries. Lema: Eternitat.

Accésit al número 39. Tema: Compromís de Casp. Lema: Alegrem-nos se'ns ha donat un bon rei (7).

IX. Premi del president del Consell Directiu al número 51. Tema: Cant de llibertat. Lema: Catalunya.

Accésit al número 70. Tema: Epígrafs d'in idili. Lema: T. G.

X. Premi del president del Consell Administratiu al número 150. Tema: Mentre que la mare fila...

Accésit al número 44. Tema: Poemes d'amor i de frisança. Lema: V.

XI. Premi de la presidenta de l'Agrupació Feminal al número 152. Tema: El verger del Seminari. Lema: Record.

Accésit al número 37. Tema: Desesperança. Lema: Planys del cor.

XII. Premi de Na Francisca Ester al número 107. Tema: L'emoció de l'art.

Accésit al número 103. Tema: Dones negres. Lema: Ombria.

XIII. Premi d'Obra Cristiana al número 106. Tema: Oració d'amor.

Accésit al número 9. Tema: Tocs d'oració. Lema: Triptic rural.

XIV. Premi d'En Josep Maria Montagut al número 86. Tema: Noia gallega. Lema: Terrolana.

Accésit al número 17. Tema: Poemes de l'Horta. Lema: La de casa.

XV. Premi de la Secció Recreativa al número 144. Tema: La Verge del somris.

Accésit al número 86. Tema: El palau de la meua raça.

XVI. Premi d'un fervent casalenç al número 88. Tema: Garlanda de festes.

Accésit al número 13. Tema: Càniques d'adolescent. Lema: Fervorines.

El Jurat: President, Monsenyor Pere Lisbana; vocals, Vicens Andrés Llobet, Melcior Font, Emili Graells, Joan Planas, Alfons F. Burgas i Domènec Juncadella, secretari.

Barcelona, 11 de gener de 1923.

NOTES: La festa se celebrarà a l'estatge social, Pons i Gallarza, números 98 i 60, el dia 28 del corrent, a les quatre de la tarda.

Als autors que obtinguin accésit se'ls farà tramesa d'un artístic diploma.

El Bisbe de Sió i el Bisbe Torras

Amb la mort del Bisbe de Sió i Pro-Vicari general Casurense, doctor Jaume Cardona, la Catalunya gran ha perdut un fill il·lustre que la honorava, i que malgrat lluny d'ella i en un element advers a tot ço que la natura ens ha donat de genuïna i característic, no va renegar de sa Patria natural, i manifestà simpatia forta a sa parla catalana.

Aquest amor a la terra i a la cosa natural, explica l'estimació que palesà totseguit al nostre gran Bisbe Torras i Bages, en començar aquest la seva tasca apostòlica i apologetica en sa pròpia llengua catalana.

El Bisbe de Sió fou un entusiasta i un devot del doctor Torras i Bages, i un propagandista dels escrits del savi Bisbe de Vich, qui li trametia tot quan feia, rebent-ne sempre les mercès amb paraules d'encoratjament i de lloanca, amb comentaris oportuns i amb mots d'intima amistat i de gran afecte.

El Bisbe de Sió comprenia que era correspost amb un singular i particular amor pel doctor Torras, i ho significava el que en una de les seves cartes sota la data hi posés com un lema de la lletra, aquests tres mots: «El discipulo amado».

Al doctor Torras i Bages l'amistat del Bisbe de Sió i l'esperit amb què eren escrites les cartes que en rebia li foren de gran consol i encoratjament en sa dura feina literària, en la qual tingué que vencer tantes resistències de la rutina i dels prejudicis. El Bisbe de Vich sabia agrair la generositat d'aquella veu que bal-lava de les regions més altes tota plena de sentiment d'amistat per a alentir-lo.

Transcriuré un tros d'una de les cartes del Bisbe de Sió en la qual es palesa fortament l'abundor d'afecte que tenia al nostre enyorat bisbe Torras, datada el 29 de desembre de 1912, i que diu així: «Mi venerable hermano y muy querido amigo: En vez de condenar severamente mi silencio, me favorece su bondad con-

carinosa y agradecida carta que añadia a su última pastoral (1) es un regalo sabrosísimo. Le ha salido a Vd. admirablemente el pensamiento y la exposición. La saqué en el coche para leerla en paseo y al volver fui a acompañar un rato al pobre Obispo de Salamanca herido de muerte aunque algo mejorado, y tuvo unos momentos de satisfacción celebrando conmigo y otros Padres Agustinos, su trabajo de Vd. cuya traducción me valió también algún aplauso. Ad muchos años...»

Amb el bisbe Torras hi tenia una confiança extraordinària, desfogant-se en el cor de l'amic, amb unes lletres plenes de confidències i de revelacions sobre el món tan complex i complicat en què vivia, fent participar el germà estimat de les seves inquietuds, de les seves temences... Manifestant-se quasi sempre molt pessimista per l'esdevenir d'Espanya.

El Bisbe de Sió era un home excepcional, d'una potent intel·ligència, d'una gran afectivitat, d'una gran sinceritat en el dir i en el fer, d'una facilitat de dicció remarcables, qualitats que el feren un portentós orador que sempre fou escoltat amb gust i amb profit per l'esperit dels oients.

Però el seu més gran mèrit, ço que causà més pregona impressió en ell, és el no haver sofert desgast, no haver-se gastat en un càrrec tan difícil com el que durant més de trenta anys venia ocupant de Prelat de la casa reial i de l'Exèrcit, mantenint-se sempre a l'alçada de la seva delicada i difícil missió. No va desmerèixer mai en el bon concepte dels qui el voltaven, al revés, anà creixent fins a sa darrera hora.

Es que era prudent, «vir prudens», no amb la prudència de la carn que qui el voltaven, al revés, anà creixent fins a sa darrera hora.

Desconsi en pau i al cel ens poguem reunir!

JOSEP DACHS, Pvre.

(1) Idees que maten: Idees que vivifiquen. Carta pastoral amb motiu de l'assassinat del president del Consell de ministres, don Josep Canalejas.

Vida religiosa

Avui: Sants Arcadi i Modest, màrtirs i Santa Tàcia, màrtir. — Demà: Sants Gumsind, prevere; Leonci, bisbe, i Santa Verònica, verge.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Sant Jaume. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa de demà: Octava Epifania del Senyor, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de la Victòria, a Sant Francesc de Paula.

Adoració nocturna: Avui, Torn del Beat Salvador d'Horta (a la parroquial de Santa Maria de Jesús, Gràcia). — Demà, orn de Sant Josep Oriol.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Verge del Pilar, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Maria Auxiliadora, a la mateixa capella.

—Parroquia de Santa Maria del Mar. — El diumenge, dia 14 de gener, es començarà l'Octavarí de la Minerva amb els següents cultes: To-tes les tardes a les sis, resal el Rosari, es posarà de manifest! Sa Divina Majestat, es dirà el Trisagi, després la meditació i els exercicis propis del dia, i després del cant de motets per la capella de música, predicarà el P. Francesc Ferrer, de l'Orde de Nostra Senyora de la Mercè; seguidament es cantaran les alabances al Santíssim Sagriment, acabant-se amb la reserva i adoració del Nen Jesús.

El diumenge, dia 21, últim de l'Octavarí, a les vuit, es celebrarà Missa de Comunió general amb plàfica preparatòria pel reverend rector doctor don Onofre Biada, Pvre. A les deu hi haurà ofici solemne amb exposició de Sa Divina Majestat, cantat per la capella de música, predicant el mateix orador dels altres dies. Nostre Senyor quedarà de manifest fins la funció de la tarda, que començarà a tres quarts de sis, cantant-se el Trisagi seràfic al qual seguiran els exercicis propis de l'Octavarí i el sermó a càrrec del mateix orador, i acabarà amb la processó solemne per l'interior del temple, donant-se al final la benedicció del Santíssim Sagriment.

El dilluns, dia 22, es dedicarà una funció de desagravis a Jesús Sagriment amb els mateixos cultes religiosos dels dies de l'Octavarí.

El dimarts, 23, a les deu, es celebrà un ofici de Difunts cantat per la Rda. i I. Comunitat en sufragi dels confreres de la Minerva.

—Apostolat de l'Oració de Sant Joan Baptista (carrer de Bailén, Barceloneta). — Festa de principi d'Any Nou. El segon diumenge de gener, dia 14, celebrarà aquest Apostolat de l'Oració una solemníssima festa que s'acostuma fer en tots els Apostolats del món: la festa de principi d'Any.

Al matí, a les vuit, hi haurà solemníssima Comunió general amb plàfica preparatòria i acte de Consagració de zeladors i zeladores al Sagrat Cor de Jesús.

«er la tarda, a les cinc, admissió de nous socis i zeladors i jura de la bandera dels mateixos. Acte de reparació a Jesús Sagriment i sermó a càrrec de l'orador sagrat reverend doctor Joaquim Masdexeart, catedràtic del Seminari. Es cantarà solemne Te Deum d'acció de gràcies.

Com recordatori, es repartiran llibres propis de l'Apostolat.

Es recomana l'assistència a tots els socis i sòcies i a les seves famílies.

—Diumenge vinent, la Congregació de Filles de Maria de Nostra Senyora de la Mercè celebrarà sa funció mensual amb missa de Comunió general, a les vuit del matí, amb plàfica preparatòria pel Rnd. doctor don Conrat Dalmau, Pvre.

—La Congregació de la Purificació de Nostra Senyora i Sant Francesc de Borja celebrarà la Comunió general reglamentària diumenge vinent a les vuit del matí, a l'església del Sagrat Cor (carrer de Casp.)

—A la Casa Mare de l'Institut de Religioses de Nostra Senyora de la Mercè (carrer de Sant Gervasi, 66), el dimarts, dia 16, a les deu, faran llur professió religiosa les novícies Sor Maria de la Mercè Martínez i Germana Encarnació Sunyol, rebent llurs vots el Rndm. P. Fr. Ignocenci López, mestre general de l'Orde de la Mercè, i predicant en tan solemne acte el Rnd. P. Jaume Pons, de la Companyia de Jesús.

—Parroquia de Sant Jaume. — Demà començaran les Quaranta Hores; s'exposa Nostre Amo a dos quarts de vuit i es reserva a dos quarts de sis. Duraran quatre dies, havent-hi Ofici a les deu i completes solemnes a les cinc.

Per aquest motiu demà es suprimen les vetlles a la Verge del Pilar. A les sis, funció Sabatina.

Les misses del diumenge seran a les hores de costum; a dos quarts de set de la tarda es farà funció dedicada a Sant Ramon de Penyafort, amb Rosari cantat, explicant els misteris i sermó per un Pare dominic.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Sebastià Comas i Robert, vidu de Na Josepa Bertran i Miré, Demà, a dos quarts de deu, a Vilanova i Geltrú.

Na Genoveva Soteol del Casar, vidua de N'Angel Alvarez. Demà, a les deu del matí. Major del Clot, 93.

Na Dolors Lluis i Palet. Demà, a les deu del matí, Princesa, 61.

FUNERALS

En Ramon de Molas i Moreda. Mori el 3 del corrent. Demà, misses de deu a dotze, a Sant Agustí, Bellem i Pompeia.

En Sebastià Comas i Robert, vidu de Na Josepa Bertran i Miré, Demà, a dos quarts de deu, a Vilanova i Geltrú.

ANIVERSARIS

Na Gertrudis Guu i Roldós de Campañà. Mori el 13 de gener de 1922. Demà, a les dotze, misses a l'Immaculada.

En Tomàs d'A. Fullà i Fabregas. Mori el 15 de gener de 1922. Demà, de deu a dotze, misses a l'Immaculada.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIÓ

Na Maria Bosch, vidua de Solanellas. Enterrada aquesta tarda.

Na Dolors Gras i Viladomat, vidua d'En M. Martí i Barjau. Enterrada aquest matí al Cementiri Vell.

En Juli Puignou i Ontoneda, vidu de Na Angela Torres Baulina. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Vell.

Na Maria Torras i Tarres, vidua en primeres nocces d'En Joan Torras i en segones de N'Antoni Cabot. Enterrada aquest matí al Cementiri Nou.

Na Josefina Ferrer i Roquer. Ha mort a Sant Sadurn de Noya.

Na Rosa Masllorens i Puig. S'avisarà l'hora de l'enterrament.

En Vicens M. Triadó, rector de la parroquia de Nostra Senyora dels Àngels.

LES TERRES CATALANES

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

El teatre del Borneu, de Tortosa, destruït per un incendi

Anit passada, a dos quarts d'onze, va posar-se foc al teatre del Borneu, situat al barri dels Remolins de la ciutat de Tortosa.

Hi acudí una gran gentada, i de seguida es va veure que era impossible de sufocar el foc, davant les proporcions que aquest prenia. D'una hora lluny es veien les flames, que s'enlairaven a més de 50 metres.

Tot l'edifici quedà destruït, fent-se pujar les pèrdues a més de 400.000 pessetes. El mobiliari i la part edificada estaven assegurats.

Tothom està que el foc va ésser casual.

El teatre del Borneu era propietat d'En Manuel Porcer, de Barcelona.

El governador

Ha arribat, de retorn de Mallorca, el governador civil, qui ha tornat a posposar-se del càrrec.

El Club Nàutic

Aquesta entitat esportiva ha començat els treballs d'organització dels campionats d'Espanya de rem.

Per a la celebració d'aquests campionats s'ha assenyalat la propïnt diada de Sant Pere.

També es tracta de celebrar unes regates internacionals d'otnrigers el dia primer de juliol d'òxim.

Bestiar sacrificat

El passat mes de desembre foren sacrificats a l'escorxador d'aquesta ciutat 284 caps de bestiar boví, 571 moltons i 291 porcs.

En concepte d'arbitris municipals foren recaptades 30.651 pessetes, amb un augment de 3.211 en comparació amb la recaptació feta l'any passat, el mateix mes de desembre.

Altres noves

Aquesta tarda s'és iniciat un incendi a la casa número 16 del carrer de la Merceria.

N'han resultat cremades algunes peces de roba.

Un bomber, ajudat d'un guàrdia, en pocs moments han apagat el foc.

— Avui a migdia s'ha reunit l'Ajuntament, tractant de l'allistament dels reclutes de l'actual reemplaç.

— El governador civil ha convocat la Diputació per al dia 16 de l'actual.

— Es a Tortosa l'inspector d'Higiene pecuària En Joan Montserrat, per a inspeccionar el bestiar d'aquella comarca.

LLEIDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Una nova associació

Amb el títol d'Empar i Defensa de les famílies s'ha constituït en aquesta ciutat, havent estat ja inscrita en aquest Govern civil, una associació de pares i tutors de fills.

L'objectiu d'aquesta nova entitat és vetllar per la protecció i defensa dels interessos dels qui la constitueixen, en tot allò que atany a la salut i educació física, moral i intel·lectual del jovent, procurant d'eliminar tot obstacle a la preparació, a l'estudi i a tot allò que calgui per a fer dels fills uns ciutadans perfectes.

En els treballs realitzats per la Comissió organitzadora d'aquesta entitat, sembla que ha obtingut una acollida favorable, paix que ja són a centenars les famílies inscrites, vista la finalitat de la nova associació i l'ínfima quota que es paga.

El col·legi d'apotecaris

Abans d'ahir va reunir-se la Junta de govern del col·legi d'apotecaris de terres de Lleida.

Va tractar d'assumptes de tràmit i assenyalà el dia 28 del corrent per a la celebració de l'assemblea general.

Altres noves

El governador civil ha convocat la Diputació per al dia 12, per a celebrar la sessió d'obertura de l'actual període semestral.

— Es troba malalt el primer tinent d'alcalde Joan Recasens

La Cos'a

ARGENTONA. — Amb gran esplendor s'ha celebrat a aquesta població, la festa major del gloriós patró Sant Julià.

El dia 7, a les deu del matí, l'orquestra La Catalana, de Granollers, al so d'una almosa marxa, anà a la Casa de la Vila a cercar les autoritats per a assistir als solemnes oficis que es van celebrar a llaor del Sant.

L'església, molt ben exornada, amb abundor de llum, estava plena de gom a gom; les autoritats ocuparen un lloc preferent al presbiteri.

Amib acompanyament de la part de corda de l'orquestra abans esmentada i harmonium, fou cantada, d'una manera mestriosa, per chor de Filles de Maria, la missa de la Immaculada, de Ravanello.

L'il·lustre prior de Terrassa, doctor Josep Molera, va desglossar amb sentida paraula la vida del Sant.

Hem de fer un especial esment de la interpretació meravellosa de l'«Aria» de Bach, per part de l'orquestra La Catalana.

A les onze hi hagué un interessant partit de futbol entre l'Argenton F. C. (segon equip) i l'infantí del Mataró C. D., guanyant aquest darrer per dos gols a zero. A la tarda es jugà un altre partit entre els primers equips del Vilassar F. C. i l'Argenton F. C., davant d'una concurrència molt nombrosa.

Malgrat la resistència que feren els nostres, els vilassanencs aconseguiren marcar tres gols contra un.

A les cinc es van començar al Foment Argentonès, lluits balls, amb una animació extraordinària; i al cinema Glòria, escollides funcions de cine.

A la nit, ball al Foment Argentonès, amenitzat per l'orquestra La Catalana; al cinema Glòria, davant d'una selecta concurrència, la companyia Iris, de Mataró, posà en escena l'interessant drama de Camprodón «Flor de un dia» i la divertida peça «La criada nova», assolint merescuts aplaudiments, tots els que prengueren part en la representació.

El dia 8, a les deu del matí, ofici amb adoració de les relíquies de Sant Julià.

A les dotze, gran dansa típica al Foment Argentonès, lluint, les damelles llurs millors abillaments; foren obsequiades amb formosos presents, totes les que hi assistiren.

A la tarda i a la nit, grans balls al Foment Argentonès, on abundaren molt els forasters. Al cinema Glòria es projectà, entre altres, la interessant pel·lícula «La Verge boja», alternant amb diferents atraccions el duo «Les Antonetis».

A les nou de la nit, amb la presència de les autoritats, es donà a la sala de sessions de la Casa de la Vila, un important concert a càrrec de l'orquestra La Catalana.

Alt Empordà

FIGUERES. — Ha estat cursat el següent telegrama al president del Consell de ministres:

«Pares soldats que representem comissió aquesta comarca, vistes plausibles orientacions Govern i prescindint injustícia actuació conservadora per envers els nostres fills, exposem: Primer. — Demostrar el perjudici i falta d'equitat en retener a l'Àfrica reclutes quota del 20 i 21, mentre els de les mateixes condicions i circumstàncies de la península, sense haver sofert penalitats campanya, ja estan llicenciats.

Segon. — Fer-nos ressó clamoreig regnant sobre abandonó fortaleza Castell de Sant Ferran d'aquesta, on en lloc de dos batallons d'infanteria, només hi ha cent seixanta homes comptant-hi assistents, ordenances i altre personal exempt de servei per ocupacions especials.

Això constitueix seriós perill ja que V. S. no ignora que dins del Castell s'allorgeren un miler de penats cadena perpètua, sense perjudici dels traslladats del Penal de Santofia, per ésser donat de baixa. Ciutat i pobles inclòs els de nació veïna, davant possibilitat altres revoltes i evasions, confien novament Govern prompte resolució evitar espectacle i lamentables conseqüències per manca previsió.

Tercer. — Que batalló Sant Quintí 47, té el número u per a la repatriació i Govern Sánchez Guerra, amb indignació de tothom, repatrià Sicília que tenia número cinc.

Es parla ara d'una altra preterició, que d'ésser certa, aixecaria protestes ja que no seria just repatriar Aragó

Les conferències d'Educació General a Figueres

Una veu d'alerta

La Comissió d'Educació General realitzà el cicle de conferències que sobre temes d'higiene havia organitzat a Figueres, d'acord i a petició de l'Ajuntament de la bella ciutat empordanesa.

Les conferències han estat celebrades a la sala d'actes de la Biblioteca Popular, assistint-hi molt nombrosa concurrència, que no hi cabia i vessava notablement vers la sala de lectura. Quant a l'esperit de la concurrència i a la seva contextura, podem dir que era d'allò més selecte de Figueres, en tots els ordres, obrers, homes de carrera, fabricants.

Honorables dames i senyoretes figuerenques, també hi feren presència. L'Ajuntament ha d'estar-ne satisfet l'aquests actes, que sentirem elogiar en termes abundants.

La primera de les esmentades conferències anà a càrrec d'En Ricard Giralt Casadesús, arquitecte, parlant de la higiene de la ciutat, tractant el tema amb amplitud de dades, demostracions i comparacions, posant de relleu la importància cabdal que per la vida col·lectiva té la bona condició dels carrers i de les cases i de la terra; del sol i del subsòl.

La segona de les conferències anà a càrrec del biòleg En Jesús Maria Bellido, el qual parlà de la higiene de l'individu i de la realització de campanyes sanitàries per a salvaguardar la salut i la vida dels ciutadans, remarcant el que en aquest ordre han fet, en diferents països, l'assenyalada intervenció de personalitats catalanes.

La darrera anà a càrrec del metge publicista N'Ermengol Puig i Sals, el qual parlà d'higiene moral, il·lustrada la conferència amb projeccions lluminoses, igual que les dues anteriors.

Donat el caire especial d'aquest darrer tema d'higiene i el desenrotllament que d'ell en fén el conferenciant durant dues hores, voldríem fer-ne una més llarga al·lusió. De primer, el doctor Puig i Sals parlà dels viciis coneguts amb el nom de tòxicomanies, com per exemple: alcoholisme, tabac, morfínia, i altres, fent veure les gravíssimes conseqüències d'aquests viciis, tant en l'economia biològica de l'individu, com en la seva economia moral; i no sols en l'individu, sinó també en la família i en la societat; els trastorns nerviosos que moltes vegades acaben en bogeria i que tant de contingent donen als manicomis; les herències funestíssimes que repercuten en successives generacions, el xint-ne fills degenerats, epilèpsies, idiotes, tuberculosos, en forma tal, de vegades, que a la tercera generació resta la família totalment extingida.

Acabat aquest capítol, entrà el conferenciant més ampliament i més profundament, en el caire dels viciis i de la higiene sexual. Els llargs estudis que el doctor Puig porta fets en aquesta matèria, li serviren per

que actualment té el número dos i que novament es deixarà a terres africanes al Sant Quintí amb el número u que es troba al Marroc des del dia 3 de setembre de 1921, mentre Aragó arribà després.

Per tot l'exposat, demanem repatriació batalló Sant Quintí 47, destinant-lo novament Castell Sant Ferran desguarnit, on tanta falta fa davant eventual perill gran nombre de ciosos que constitueixen constant amenaça ciutat i comarca.

Carles Cusi de Miquel (senador del Reialme), Martí Romans, Josep Prats, Ricard Carré, Francesc Lagresa, Esteve Vilanova, Francesc Bru, Enric Rosa, Francesc Riera Torrent, Josep Tauler, Rafael Serrats, Joan Siqués. — (Comissió Central, de Figueres).

Joan Casanovas (sots-comissió de l'Armantera), Josep Badell (Id. Id. de Terrades), Joan Mallart (Id. Id. d'Espolla), Joaquim Julià (Id. Id. de Castell d'Empúries), Pau Pujol (Id. Id. de Perelada), Pere Gusó (Id. Id. de Vilanova de la Muga), Miquel Gorgot (Id. Id. de Darnius), Angel Fígola (Id. Id. de Borrassà).

a demostrar, de fals colpadora, les terribles conseqüències dels viciis sexuals. La seva veu ressonà com una forissima veu d'alerta, car la situació social en què, en aquest punt de vista es troba Catalunya, fa feradat.

La immoralitat sexual té un exponent dels més traidors en la baixa de la mortalitat: els matrimonis no donen fills. Estudià sintèticament l'estat de les diverses regions de Catalunya en aquest particular, fent-ne veure les més tarades i establint profitoses comparances.

Però l'aspecte general de casa nostra és tan greu, que tret de França, Catalunya és la nació que té natalitat més baixa, és a dir, que s'acosta molt a l'estat alarmant de la veïna República, on tantes veus i tantes campanyes, tantes associacions i publicacions s'han realitzat i s'estan realitzant davant l'angoixa escassetat de naixements.

Evidència els perills que per a Catalunya representa el problema cabdal de la poca natalitat, i més tenint en compte el gran corrent immigratori que cap a la nostra terra es produeix constantment d'individus i famílies d'altres nacionalitats.

Acabà el doctor Puig i Sals amb una sèrie de consells i exhortacions de caire moral i patriòtic, que commogueren intensament, per a combatre la vasta i pregonia malura que si no hi poséssim esment, portaria el nostre poble en fatal perill de destrucció, d'impotència i d'anorreament.

Pla del Llobregat

SANT VICENS DELS HORTS. — Amb motiu d'ésser la festa major de l'hivern, aquesta població celebrarà els dies 22, 23 i 24 les acostumades festes extraordinàries anuals, amb actes religiosos a l'església parroquial, funcions teatrals i lluits balls, rodó i sardanes, a les societats «La Vicentina», «Centre Catòlic» i «La Moderna», a càrrec de les orquestres «La Filarmònica» i altres.

Bisbat

ALS DEVOTS DE LA VERGE DE LOURDES

El prec que fèiem en una de les nostres darreres edicions i que ens plau reproduir en la present, a tots els devots catalans de la Verge de Lourdes, és encaminat a aplegar, per tal de fer-ne una completa ressenya totes aquelles dades que es refereixin a les relacions de Catalunya amb Lourdes. Poc temps després de les aparicions de la Verge, ja sortien de la nostra terra devots romiatges, i en ells es cantaven cançons: himnes ben catalans. Les relacions de totes aquelles festes i romiatges, és el que ara es voldria aplegar: fotografies de totes les imatges que la Verge Blanca té a Catalunya (n'hi ha moltes en jardins de cases particulars), les que hi ha als temples, etc., etc. També seria d'un gran interès poder obtenir revistes lourdeses que van sortir, fa un grapat d'anys, a Barcelona, així com les obres dels editors nostres, encara que siguin escrites en castellà.

Totes aquestes dades, fotografies i llibres, seran pregonament agraïdes i contribuiran a que pugui ésser ben completa la història de les relacions de la nostra terra amb aquella que va escollir la Immaculada per a aparèixer a la humil Bernardeta.

— El primer número de la notable revista «Catalunya Franciscana», que ha aparegut a Barcelona, redactada pels Menorets Caputxins, publica el següent sumari:

«El nostre propòsit...», per la Redacció. — «El Terç Orde Sacerdotal», pel P. Antoni Maria de Barcelona. — «Butlletí Oficial del Terç Orde», L'Habit propi dels Terciàris, pel P. Josep de Besalú. — «Als directors del T. O. i a tots els nostres Terciàris», — L'Ofici de la Passió del Senyor, segons Sant Francesc, pel P. Benet de Santa Coloma. — «El cant de l'amor de Fra Jacopone de Todi (segle XIII)», — De les nostres Missions: «Esperit missionari de l'Orde Serafita», per Fr. J. de S. — «Estadística de les nostres missions», — Secció Antoniana, pel P. Alfons Maria de Barcelona. — Noticiari. De casa nostra.

— La mort el senyor rector de la parroquia de Nostra Senyora dels Angels d'aquesta ciutat doctor don Vicens M. Triadó

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Pagament d'una nòmina

Ordenat pel president d'aquesta Diputació el pagament de la nòmina formada per satisfer les anualitats 1914 i 1915 de l'escalfó de mestres i mestresses de les comarques gironines compresos en les relacions presentades a les oficines d'aquesta dependència el 31 de desembre de 1916 i el 20 d'abril de 1921, es fa present que el pagament de referència es farà efectiu del 15 al 30 de l'actual en la caixa d'aquesta Diputació.

Explosió d'un motor. — Un mort i un ferit

Davant del far de Sant Sebastià s'és esdevinguda una greu desgràcia.

Passava per aquell indret una nau de vela, i, degut a la força del corrent, les veles resultaven inútils per a poder avançar. S'intentà de fer funcionar el motor, i aquest es va reventar, resultant mort el maquinista i ferit greument l'ajudant.

La nau virà, i anà a refugiarse al port de Palamós, donant compte del desgraciat accident al comandant de Marina.

Pel tresor artístic de Catalunya

L'Ateneu de Girona ha sol·licitat del senyor Bisbe d'aquesta diòcesi, la creació d'un museu diocesà on puguin conservar-se les joies històriques, arqueològiques i artístiques que es troben escampades per les esglésies, monestirs i capelles d'aquest bisbat.

La Diputació

Demà, a les nou del matí, es reunirà la Comissió Provincial, i a les onze celebrarà sessió la Diputació.

El doctor Triadó era fill de Barcelona, on va néixer el dia 15 d'octubre de 1833, essent ordenat de prevere en 29 de maig de 1858.

Durant un llarg període es va dedicar a la predicació obtenint gran fama com orador sagrat.

Més tard va cursar la carrera parroquial essent regent de Gallifa, ecònom de Montcada i rector de Mollet i Hostafrancs.

La rectoria dels Angels va començar a exercir-la en 1893.

Era molt estimat dels parroquials pel seu zel i les seves bondats.

D. E. P.

— Han estat a parlar amb el nostre senyor bisbe els procuradors de les Comunitats de les parròquies barcelonines.

La conversa ha versat sobre els recents Aranzels.

— Una senyora devota ha donat en aquesta Secretaria de Cambra cinc pessetes per als nòus russos.

— Diumenge predicarà a la Catedral el canonge doctor Vilaseca.

— Al Palau Episcopal de Vich s'ha celebrat una reunió preparatòria per a la commemoració de la mort del doctor don Ramon Strach, bisbe que va ésser d'aquella diòcesi.

— La Secció d'Arqueologia i Història del Centre Excursionista de Catalunya farà diumenge una visita a l'església de Sant Just i Pastor d'aquesta ciutat.

Punt de reunió: a la una de la tarda a l'absis de la dita església.

— Diumenge passat va inaugurar la Lluita contra la Mortalitat Infantil, en un local cedit a l'efecte pel senyor rector de la Mare de Déu del Carme, un nou Consultori de Puericultura, del qual ha estat nomenat director el Dr. Manuel Miralbell Centena, i metge numerari el Dr. Antoni Amigó.

El senyor rector don Joaquim Casís va presidir l'acte, procedint a la benedicció del local i entronització del Sagrat Cor de Jesús, pronunciant després una sentida plàtica congratulant-se de comptar a la seva parròquia amb una associació tan caritativa i catòlica, quix no tan solament presta atenció a la salut dels seus petits clients, sinó que, demés, es preocupa d'activar l'esperit cristià de les famílies.

— S'ha publicat el número de «Revista Popular» corresponent al dia 7 de gener. Porta un interessant sumari.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 11

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Ramón», de Màlaga i escales, amb càrrega general i 83 passatgers.
 Vapor espanyol «Ray Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 108 passatgers.
 Vapor espanyol «Rita», de Marbella, amb càrrega general i 25 passatgers.
 Vapor espanyol «Cabo Huertas», de Santander i escales, amb càrrega general i 6 passatgers.
 Vapor espanyol «Mercurio», de Gijón, amb carbó.
 Vapor espanyol «Santo Firme», de Avilés, amb carbó.
 Vapor espanyol «Canalejas», de València, amb càrrega general i passatgers.
 Llagut espanyol «Teresa», de Sant Carles, amb sal i arròs.
 Llagut espanyol «Dos Amigos Alcaques», de Vinaro, amb garrofes.
 Vapor alemany «Nose», d'Hamburg, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Villarreal», de Cartagena i escales, amb càrrega general i passatgers.

VAIXELLS DESPATXATS:

Veier italià «Marcel B.», en llast, cap a Bona.
 Palibot espanyol «Ramón Freixas», amb càrrega general, cap a Ciutadella.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Santa Cristina», amb el seu equip, cap a la mar.
 Vapor anglès «Portminster», de trànsit, cap a València.
 Vapor espanyol «Alhambra», amb càrrega general cap a Melilla i escales.
 Vapor espanyol «Menorquina», amb càrrega general, cap a Pasajes i escales.
 Vapor americà «Minnequa», amb fusta, en trànsit, cap a Alacant i escales.
 Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Tarragona.
 Vapor espanyol «Cabo Menor», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
 Vapor norueg «Havdrot», en llast, cap a València.
 Vapor espanyol «Carolina E. Perez», en llast, cap a Màlaga.
 Vapor norueg «Segovia», amb càrrega general i trànsit, cap a Gènova.
 Vapor espanyol «Ray Jaime II», amb càrrega general, cap a Mahó.

FARRATGES

Alfals d'Urgell de primera, a 28'00 pessetes els 100 quilos estació de Barcelona.
 Alfals d'Urgell de segona, a 24 pessetes.
 Palla d'Urgell, a 12'25 pessetes.
 Palla del país, a 12'25 pessetes.

BORSA DE BARCELONA

12 de gener de 1923

Ofertizació única del Bol legi d'Agentes de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 70'10 a 70'00 i a 70'10, Alacants a 70'10, Andalusos a 55'10, Caceres variable de 34'40 a 34'40, Algues a 108'00, i Gran Metropolita a 132'25.
 A la tarda, a la Casa Llotja, Es fa de Nords de 70'15 a 70'40 i a 70'50, Alacants de 70'10 a 70'40 i a 70'50, Andalusos de 55'50 a 56'00, Colonials de 66'75 a 66'00, Algues de 107'55 a 108'00 i a 107'55, Metro-transversal de 117'00 a 116'50 i a 117'00, i Gran Metropolita de 132'00 a 132'25 i a 132'00.

Ofertizació de valors tractats al comptat i no inclou encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7% a 100'25 i 100'00.
 Barcelona Traction and Light Power 7% a 100'00.
 Barcelona de Navegació 6% a 100'00 i 100'00.
 Obligacions Espanyola Colonització 6% a 9'90.

AL COMPTAT (Reproduit del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Tres v. febrer 1923	103'25	Segovia	78'25	Bonos 2%	93'00
París, rec. publicat	4.05		Almansa	73'25	« 3% Cines 6%	97'75
Londres, rec. publicat	29'75		Almansa 1924	62'50	Prod. Forces M.	8'50
Berlin, rec.	0'09		« 1925	44'00	Reg. Levant 6%	91'50
Vienna, rec.	0'015		« 1926	62'50	Hisp. Amer. 4 1/2%	94'50
Roma, rec.	3'80		« 1927	77'75	Hono	99'50
Gènova, rec.	60'00		« 1928	77'75		
Zurich, rec.	120'00		« 1929	77'75		
Nova York, rec.	8'95		« 1930	77'75		
Corones sueques, París	303'50		« 1931	77'75		
Corones sueques, Londr.	163'15		« 1932	77'75		
Dotes Estats			Alacant 1% hipot.	56'25	Varies	
Interior			« 2%	56'25	« 1925	85'75
« 1907	70'00		« 3%	76'15	« 1926	84'75
« 1908	70'00		« 4%	62'25	« 1927	84'75
« 1909	70'00		« 5%	62'25	« 1928	84'75
« 1910	70'00		« 6%	75'05	« 1929	84'75
« 1911	70'00		« 7%	84'65	« 1930	84'75
« 1912	70'00		« 8%	101'00	« 1931	84'75
« 1913	70'00		« 9%	52'00	« 1932	84'75
« 1914	70'00		« 10%	48'75	« 1933	84'75
« 1915	70'00		« 11%	52'00	« 1934	84'75
« 1916	70'00		« 12%	52'00	« 1935	84'75
« 1917	70'00		« 13%	52'00	« 1936	84'75
« 1918	70'00		« 14%	52'00	« 1937	84'75
« 1919	70'00		« 15%	52'00	« 1938	84'75
« 1920	70'00		« 16%	52'00	« 1939	84'75
« 1921	70'00		« 17%	52'00	« 1940	84'75
« 1922	70'00		« 18%	52'00	« 1941	84'75
« 1923	70'00		« 19%	52'00	« 1942	84'75
« 1924	70'00		« 20%	52'00	« 1943	84'75
« 1925	70'00		« 21%	52'00	« 1944	84'75
« 1926	70'00		« 22%	52'00	« 1945	84'75
« 1927	70'00		« 23%	52'00	« 1946	84'75
« 1928	70'00		« 24%	52'00	« 1947	84'75
« 1929	70'00		« 25%	52'00	« 1948	84'75
« 1930	70'00		« 26%	52'00	« 1949	84'75
« 1931	70'00		« 27%	52'00	« 1950	84'75
« 1932	70'00		« 28%	52'00	« 1951	84'75
« 1933	70'00		« 29%	52'00	« 1952	84'75
« 1934	70'00		« 30%	52'00	« 1953	84'75
« 1935	70'00		« 31%	52'00	« 1954	84'75
« 1936	70'00		« 32%	52'00	« 1955	84'75
« 1937	70'00		« 33%	52'00	« 1956	84'75
« 1938	70'00		« 34%	52'00	« 1957	84'75
« 1939	70'00		« 35%	52'00	« 1958	84'75
« 1940	70'00		« 36%	52'00	« 1959	84'75
« 1941	70'00		« 37%	52'00	« 1960	84'75
« 1942	70'00		« 38%	52'00	« 1961	84'75
« 1943	70'00		« 39%	52'00	« 1962	84'75
« 1944	70'00		« 40%	52'00	« 1963	84'75
« 1945	70'00		« 41%	52'00	« 1964	84'75
« 1946	70'00		« 42%	52'00	« 1965	84'75
« 1947	70'00		« 43%	52'00	« 1966	84'75
« 1948	70'00		« 44%	52'00	« 1967	84'75
« 1949	70'00		« 45%	52'00	« 1968	84'75
« 1950	70'00		« 46%	52'00	« 1969	84'75
« 1951	70'00		« 47%	52'00	« 1970	84'75
« 1952	70'00		« 48%	52'00	« 1971	84'75
« 1953	70'00		« 49%	52'00	« 1972	84'75
« 1954	70'00		« 50%	52'00	« 1973	84'75
« 1955	70'00		« 51%	52'00	« 1974	84'75
« 1956	70'00		« 52%	52'00	« 1975	84'75
« 1957	70'00		« 53%	52'00	« 1976	84'75
« 1958	70'00		« 54%	52'00	« 1977	84'75
« 1959	70'00		« 55%	52'00	« 1978	84'75
« 1960	70'00		« 56%	52'00	« 1979	84'75
« 1961	70'00		« 57%	52'00	« 1980	84'75
« 1962	70'00		« 58%	52'00	« 1981	84'75
« 1963	70'00		« 59%	52'00	« 1982	84'75
« 1964	70'00		« 60%	52'00	« 1983	84'75
« 1965	70'00		« 61%	52'00	« 1984	84'75
« 1966	70'00		« 62%	52'00	« 1985	84'75
« 1967	70'00		« 63%	52'00	« 1986	84'75
« 1968	70'00		« 64%	52'00	« 1987	84'75
« 1969	70'00		« 65%	52'00	« 1988	84'75
« 1970	70'00		« 66%	52'00	« 1989	84'75
« 1971	70'00		« 67%	52'00	« 1990	84'75
« 1972	70'00		« 68%	52'00	« 1991	84'75
« 1973	70'00		« 69%	52'00	« 1992	84'75
« 1974	70'00		« 70%	52'00	« 1993	84'75
« 1975	70'00		« 71%	52'00	« 1994	84'75
« 1976	70'00		« 72%	52'00	« 1995	84'75
« 1977	70'00		« 73%	52'00	« 1996	84'75
« 1978	70'00		« 74%	52'00	« 1997	84'75
« 1979	70'00		« 75%	52'00	« 1998	84'75
« 1980	70'00		« 76%	52'00	« 1999	84'75
« 1981	70'00		« 77%	52'00	« 2000	84'75
« 1982	70'00		« 78%	52'00	« 2001	84'75
« 1983	70'00		« 79%	52'00	« 2002	84'75
« 1984	70'00		« 80%	52'00	« 2003	84'75
« 1985	70'00		« 81%	52'00	« 2004	84'75
« 1986	70'00		« 82%	52'00	« 2005	84'75
« 1987	70'00		« 83%	52'00	« 2006	84'75
« 1988	70'00		« 84%	52'00	« 2007	84'75
« 1989	70'00		« 85%	52'00	« 2008	84'75
« 1990	70'00		« 86%	52'00	« 2009	84'75
« 1991	70'00		« 87%	52'00	« 2010	84'75
« 1992	70'00		« 88%	52'00	« 2011	84'75
« 1993	70'00		« 89%	52'00	« 2012	84'75
« 1994	70'00		« 90%	52'00	« 2013	84'75
« 1995	70'00		« 91%	52'00	« 2014	84'75
« 1996	70'00		« 92%	52'00	« 2015	84'75
« 1997	70'00		« 93%	52'00	« 2016	84'75
« 1998	70'00		« 94%	52'00	« 2017	84'75
« 1999	70'00		« 95%	52'00	« 2018	84'75
« 2000	70'00		« 96%	52'00	« 2019	84'75
« 2001	70'00		« 97%	52'00	« 2020	84'75
« 2002	70'00		« 98%	52'00	« 2021	84'75
« 2003	70'00		« 99%	52'00	« 2022	84'75
« 2004	70'00		« 100%	52'00	« 2023	84'75

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.30	00.00	15.28	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	14.70	14.80	14.78	00.00		00.00
Març	14.54	14.62	14.60	00.00		00.00
Maig	14.35	14.44	14.41	00.00		00.00
Juliol	14.14	14.23	14.19	00.00		00.00
Octubre	13.30	13.38	13.35	00.00		00.00

Alexandria	Febrer	Abril	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	27.95	28.20	Març	16.35	00.00	00.00
« Gener	«	«	Maig	16.55	00.00	00.00
« Sakellaridis	31.65	32.75				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	26.75	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	26.50	26.55	26.72	00.00
Març	26.71	26.75	26.92	00.00
Maig	26.88	26.95	27.09	00.00
Juliol	26.61	26.68	26.79	00.00
Octubre	24.90	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	26.95	00.00		00.00
Futurs:				
Gener	26.38	00.00	00.00	00.00
Març	26.48	00.00	00.00	00.00
Maig	26.48	00.00	00.00	00.00
Juliol	26.27	00.00	00.00	00.00
Octubre	24.49	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 11 de gener de 1923.

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guís del llegidor.
 Cotització: Francs, 5'00; sulsons, 12'00; belgues, 41'20; lliures, 25'76; tires, 31'50; dolars, 6'00; marcs, 0'09 i corones, 0'015.
 DARRERA SESSIÓ. Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es tanca de Nords a 70'50, Filipines a 102'00, i Colonials a 66'00.

Diferència de les operacions a terme

De la tanca d'hir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 1'10 de Nords.
 De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'15 de Nords.

De la tanca d'hir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 1'10 de Nords.

Palla curta d'Aragó, a 12'25 pessetes.
 Palla per a embalatges, a 11 pessetes.
 Palla per a omplir mangleues, a 11 pessetes.

De Societat

Donada les simpaties que la Societat italiana «Dante Alighieri» gaudeix, promet ésser concorregut

L'Exposició Internacional del Moble

A presència de nombrosos industrials del país i estrangers, desitjosos de contribuir a l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors, el Comitè Executiu d'aquesta certamen ha acordat concedir una nova prorrogació que finalitzi el dia 31 del corrent.

A l'objecte de facilitar les inscripcions i l'elecció de lloc, les ponències de la secció segona i tercera segueixen reunint-se tots els dijous a la tarda, de quatre a sis, a les Oficines de l'Exposició, carrer de Lleyda, 2, per atendre totes les sol·licituds que els hi siguin dirigides i procedir a l'acte a la distribució de stands entre els industrials que es presentin.

Cultura

Diumenge vinent, dia 14, a dos quarts de dotze del matí, Mr. A. Petit, professor a l'Institut Pasteur donarà una conferència pública amb projeccions sobre l'obra Post-Pastueriana a la sala del Consell de la Mancomunitat de Catalunya. L'entrada serà lliure.

Excursionisme

El Foment Excursionista de Barcelona farà aquest diumenge una excursió, juntament amb el Grup Femení, al peu del fúnicular, Santa Creu d'Olorde, Sant Bartomeu de la Quadra i Papíol, visitant el serrat de les escletxes.

Sorrida a tres quarts de set per l'estació de Sarrià (Plaça Catalunya).

El Grup Excursionista «Terra Endins» celebrarà diumenge vinent una excursió a Tordera, Castell de Palafolls i Malgrat.

Punt de reunió: estació de França a tres quarts de cinc del matí.

Musicals

Avui, a les deu de la nit, al Centre Excursionista de Catalunya, el senyor D. Ezequiel Martín donarà una sessió amb il·lustracions musicals sobre «Cançons napolitanes», per ell armonicitzades i cantades per la senyoreta Montserrat Gallart.

Freguem a totes les entitats federades a la Unió de Societats Choral i Orfeons Clavé que no haguessin rebut avís per l'Assemblea que tindrà lloc diumenge, 14 del corrent, a les deu del matí, a l'estatge de «Catalunya Nova», carrer de Sant Simplicí, núm. 6, principal, es donin per avisades.

El notable Orfeó de Sans donarà diumenge vinent, a les cinc de la tarda, un concert a la sala d'actes de la Casa de Caritat en motiu d'haver-hi instal·lat l'artista peixerre.

El programa, que es esculidíssim, es desenvoluparà com segueix:

Primera part: «El Cant de la Senyera», Millet; «Sant Josep i la Mare de Déu», Pérez Moya; «El dimoni escuat», Cunellas Ribó; «Cançó de Nadal», Pérez Moya; «La Filadora», Lapetra; «El cant dels ocells», Padilla; «Sota de l'Olmo», Morera.

Segona part: «La sardana de les monges», Morera; «Oh Jesucrist», Bach; «L'ocellet», Mendelssohn; «Sardana de la Patria», Morera.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Demà: Darrera representació de l'òpera **ELS MESTRES CANTAIRES**. — Diumenge, tarda: **MADAMA BUTTERFLY**. Protagonista, **CARME BAU BONAPLATA**. — Dimarts: Repetició de l'òpera de Mozart, **LES NUOES DE FIGARO**. — Dijous, 18: Primera sortida del divo tenor.

CARLO HAOKET
1 de la celebrada sopran **G. BALDASARNE-TEDESCHI**.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 14. Tel. 335 i 479 A

Ultima setmana

de la fastuosa revista de gran espectacle,

CRI-CRI

per haver estat contractada per als teatres

Apolo, de València

Reina Victòria, de Madrid

AVUI, DIVENDRES,
nit, a les deu,
ORI-ORI

amb les del·losos escenes de

IDILI DE NINOTS

i el nou quadro

LA TEVA DANSA i la MEVA

per

H. R. and Mrs. JACKSON

i present part en la representació els

formidables dansarins russos

LYDIA JOHNSON i K. ALPEROFF

DIUMENGE, DIA 14.

Comiat de la Companyia

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3509 A. — Avui, divendres,

dia 12 de gener de 1923. Nit: Comiat

del colós ERMETE ZACCONI, amb les

seves grans creacions TRISTI AMORI

i D. PIETRO CARUSO. — Demà, dis-

sabte, tarda: La comèdia en dos actes

de gran broma, QUAN ELLES VOLEN

i CIVILITATS, TANMATEIX! Nit:

EL PAQUEBOT «TENACITY» i CIVI-

LITATS, TANMATEIX! (Aquesta

funció, si bé fora d'abonament, es

organitzada per la distingida entitat

Tertúlia Catalana, per a complaure

diversos senyors abonats que ho solli-

citen.) — Diumenge, tarda, a les tres:

ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT

DE L'INFANT JESUS, amb l'arribada

de la Santa Reis d'Orient, GASPÀR,

MELCIOR i BALTASAR, qui obsequia-

ran els nens i nenes que concorrin a

l'espectacle. A dos quarts de sis: La

famosa comèdia d'En Frederic Soler

LA CREU DE LA MASIA, triomf d'in-

terpretació i la comèdia de gran bro-

ma, L'ESPERIT DE LA CUNYADA.

Nit: LA CREU DE LA MASIA i LA

CASAMENTERA. — Dilluns: Tercera

Vetllada de Teatre Selecte: SANTS i

DIABLES, d'En Pons i Pagès. — Es

despatxa a Comptaduria.

Teatre de Novetats

Avui, divendres, a les deu de la nit,

quarta representació, final del

Novissim espectacular d'èxit mundial

l'òpera cinematogràfica sistema

NOTO-FILM BERLIN en 5 actes

MISS VENUS

dirigida per l'actor de la formosa

partitura,

Mtre. HANS AILBOUT

adaptació espanyola, cantada per no-

tables artistes lírics. Chor general.

Nodrida orquestra, sota la direcció

del mestre Font.

TOTS ELS NUMEROS DE MUSICA i

GRANDIOSOS FINALS D'ACTE SON

OVACIONATS. CANTABLES DE MO-

DA EN TOTA EUROPA. GRANS BA-

LLABLES. IL·LUSIO PERFECTA. —

Tots els dies, dues representacions:

Tarda, les cinc, i nit, a les deu. —

NOTA IMPORTANT: La naturalesa

de l'espectacle impedeix satisfer la

natural insistència del públic, deman-

ant la repetició d'alguns números

musicals. — UNA ALTRA: Després

dels segon i quart actes, Interme-

dis de 15 minuts. — PREUS: Entrada

general, una pesseta. — Es despatxa a

Comptaduria

Tarda: Butaca amb entrada, DUES

PESETES. Nit: Butaca amb entrada,

pessetes 2'50.

Aviat: Estrena de l'òpera cinema-

togràfica

LA PROHIBICION DEL BESO

TEATRE NOU

Espectacles Empresa Fraga

S. A.

Demà, dissabte, 13 de gener, a les

deu de la nit. ESDEVENIMENT TEA-

TRAL. Debut de la gran Companyia

Argentina MUÑO-ALIPPI ESTRANA

A BARCELONA de la legenda criollos

en cinc quadros. EL ÚLTIMO GAL-

CHO, i la famosa obra en tres qu-

adros. LA BORRACHERA DEL TANGO.

Balls i cançons típiques. Payada de

contrapunt, vidalines i balls: «Al va-

to», «Zambra» i GRAN PERICÓN NA-

CI-NAL.

Espectacle nou a Barcelona. Ori-

ginalitat Art. No falteu al debut d'a-

questa important companyia.

Teatre Tivoli

Espectacle Iris-Palmer

Avui, divendres, avui,

a les deu de la nit.

Debut, debut a Europa de

LA CHARLOTTE

amb el seu prodigiós

Ballet sobre gel

Director artístic: PAUL H. KRECKOW

Director d'orquestra: JOSEP ESPEITA

PRIMERA PART

I OBERTURA «ROYAL

VAGABOND», Goetzl.

II UNA ESCENA D'HIL-

VERN A SAINT MO-

RITZ, Listz.

III LA XICOTA, senyoreta

Bertrud Ehrich, Frie-

mer.

IV MARXA MILITAR, se-

nyor PAUL KRECK-

KON, campió del món,

Taubert.

V PIERROT i PIERRIT-

TE, senyoretas Dora

Wischer i Elsie Derk-

sen, Wolff-Ferrari.

VI «TRUEHLINGSSTIM-

MEN» (Ven de Prima-

vera). LA CHARLOT-

TE, l'única al món,

Strauss.

VII GAVOTA. Mars de con-

junt, Karaganoff.

VIII FLIRTEO EN PRIMA-

VERA, senyoretas Dora

Wischer, Elsie Derksen

i KHEOKOW, Wald-

toriel.

IX «LA LUCIERNAGA»,

LA CHARLOTTE, De-

libes.

X NINES DE LLANA, se-

nyoretas Elsie Racow,

Hilde Rosenthal, Bety

Ruckert i Marta Kollet,

Goetzl.

XI PARODIA EXCENTRI-

CA, senyors Harras i

Charles, Kora.

XII DANSA APATXE, LA

CHARLOTTE i KRE-

OKOW, Offenbach.

SEGONA PART

Per a donar repòs als artistes

del BALLET SOBRE GEL, hi

haurà un acte còmic pels jugadors

mundials TATO i MAY.

TERCERA PART

SCHEHERAZADE

Música: N. RIMSKY-KOR-

SAKOFF.

Coreografia: JAN TRO-

JANCWSSKI.

Director artístic: PAUL H.

KRECKOW.

Repertiment: Scheherazade,

LA CHARLOTTE; Schariar

Pascha, Kurt Neumann; Sein

Bruder, Dora Vischer; Sein

Beigleiter, Elsie Derksen; Alter

Eunuche, Bob Lacage; Goldeve

Sklave, PAUL H. KRECKOW;

primera bailadera, Gertrud Ehi-

rich; baiaderes, Elsie Raekow,

Betty Ruckert, Hilde Rosenthal,

Ella Kreckow, Alice Spisek, Frit-

zi Rogge, Wanda Wiocorek; es-

claves, Gertrud Lensicki, Marg

Bell, Marta Kollet, Claire Toetz-

ke, Grete Karvay, Gerda Plau-

man; esclaus, soldats, etc.

Vestuari: HUGO BARUCH

& C., Berlín-Nova York.

Decorats: GERMANS TA-

RAZONA, pintors de l'Hipò-

drom de Nova York.

ELDORADO

Companyia de varseua

ORTAS i LEONIS i GALLEGO

Avui, divendres: Benefici de CASSI-

MIR ORTAS. Grandiosos programes.

Nit, a les deu: L'entremès «PLAN-

CHAN» Reestrena del sainet en un acte

lletra de Ramos Martín, música del

mestre Rafel Calleja, EL ENTIERRO

DE LA SARDINA. Reestrena de l'en-

tremit dels Germans Quintero, LOS

CHORROS DEL ORO. Reestrena de

l'òpera en un acte, dividit en qua-

tre quadros, original de Miquel Mi-

hura i Ricard González, música del

mestre Ramon López Montenegro, LA

COSTA AZUL. — Demà, dissabte, tar-

da: EL CAPRICHITO, LOS GUAPOS

i LA COSTA AZUL. Nit: LA NISA DE

LOS BESOS, EL ENTIERRO DE LA

SARDINA i LA COSTA AZUL. — Diu-

menge: COMIAT DE LA COMPANYIA.

Teatre Català ROMEA

Avui, divendres, nit: COMIAT del

colós de l'escena

ERMETE ZACCONI

amb les seves dues grans creacions

TRISTI AMORI i D. PIETRO CARUSO

Es despatxa a Comptaduria

ELDORADO: TOURNÉE

de la simpàtica artista

PILAR ALONSO

Debut, dilluns, 15 de gener

TEATRE COMIC

Avui, divendres, nit, a dos quarts

de deu. LA DAMA DE LAS CAME-

LIAS (cinc actes); LA TORNADA D'EN

NANDU i PI-PI.

Gran Teatre Espanyol

La laboratori
especial per

ANALISIS MODERNOS D'ORINA

Demani's el follet il·lustrat
Dr. VELLVE, Professor AUX. de la
Facultat de Farmàcia, Fernando, 58.

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME
MONTSERRAT
El vapor
sortirà el dia 25 de gener de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadis cap a Nova York, Havana i Veracruz.
El vapor
ALFONSO XIII
sortirà el dia 17 de gener de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Cornu, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacific amb trasbord a Havana.
El vapor
BUENOS AIRES
sortirà el dia 10 de gener de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadis cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Cochin, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge ambtrasbord cap a Veracruz.
LINIA DE BUENOS AIRES
INFANTA ISABEL DE BORBON
El vapor
sortirà el dia 4 de febrer de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadis cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.
LINIA DE FERNANDO POO
CATALUNA
El vapor
sortirà el dia 15 de gener de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadis cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Poo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Canadà a Nova York i la Llínia de Barcelona a Mèxic, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

LA SALUD ES LA VIDA
En provecho de ella, exige V. siempre
LAS LEGITIMAS PASTILLAS VALDA
que no pueden venderse más que
EN CAJAS DE PTAS 1.75 CON EL NOMBRE VALDA EN LA TAPA.
Si le propusieren a V.
OTRO REMEDIO MEJOR,
OTRO REMEDIO TAN EFICAZ,
OTRO REMEDIO MÁS BARATO
Esté V. persuadido que no le interesa
NO HAY COSA QUE EQUIVALGA A
LAS PASTILLAS VALDA
Pase sobre todo TENGA CUIDADO de emplear
LAS LEGITIMAS
que son sólo las que
SE VENDEN EN CAJAS
que llevan el nombre
VALDA

Callicida ESCRIVA
EXTRAU SENSE DOLOR NI MOLESTIA
ELS ULLS DE POLL Y DURISSIES
SE VEN A TOT ARREU
AGENTS
J. URIACH & C
Bruch, 49.- BARCELONA
Desconfieu dels similars y no dubteu dels efectes del CALLICIDA-ESCRIVA

El Agua Mineral es barata al ser elaborada con
Los LITHINÉS DU DOCTEUR GUSTIN
los cuales reemplazan ventajosamente todas las aguas minerales en el tratamiento
del **Reumatismo - Gota**
enfermedades de la **Vejiga**
del **Higado y de los Riñones**
Artritis.
Deposito Central: M. DALMAU OLIVERES
Paseo de la Industria 14. BARCELONA

Fábrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Representant
local per a cada plaça de
BARCELONA, GIRONA, TARRAGONA, MANSESA, LLEIDA I VICH
Important empresa industrial necessita persona del país, activa, seria, ben relacionada amb el comerç d'ultramarins i colonials a l'engròs i a la menuda, per a treballar a la comissió en les places indicades. — Sol·licituds detallant experiència ram, cases ja representades i referències a l'apartat núm. 148, València

Catarro dels nois
L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable específic autoritzat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andren i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

HERNIATS
L'últim avenç científic per a combatre amb èxit segur vostres hèrnia sense operar és el **BRAGUER MEDICAL VIVES**, admiració de la Ciència Mèdica i sens parió al món. Rebutgeu les imitacions.
Despatx: de 9 a 1 i de 3 a 7
Rambla del Centre, 12, pral.-Casa VIVES
(TOCANT AL LICEU)

Lloguers
Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entresol. C. BIEGER.
Pis i Torra 25 i 30 duros traspaso amoblat i buit. R. Ramalleres, 2, botiga.
Piset 4 duros tocant Princesa canviaria per un altre fins a 15. Raó. Ramalleres, 2, escriptori.
Botiga magatzem per a llogar. Consell de Cent, 22, entre Passeig de Gràcia i Claris.
Gran local per a llogar prop de la Plaça d'Espanya. Raó: Mitja de Sant Pere, 79, pral. 2.º de 3 a 5.
Bonica torre 34 da. a Sant Gervasi, disponible. Hi ha jardí, gèbia, etc. Raó: Ramalleres, 2, baixos.
Amb jardí desitjo torre o pis p. tramvia (fins a 35 ds.). Escriure a inicials E. M. Empresa Ideal d'Informació. Rambla de les Flors, n.º 16 (Anunci).
Pisos facilitem ràpidament des de 40, 60 a 80 pessetes. Aribau, 71, tercer, segona, de 30 a 1 de 4 a 7.
5.000 pessetes cedixo pis emoblat 7 habitacions, 30 duros lloguer. Cortes, núm. 59, segon, segona.

Vendes
VENDA
arrendo, vedat miner coure-plata, labors, 16 km. carretera, estació Robledo. Arrendat Penarroya es disposava explotació quan es van suspendre els negocis. Llista Madrid, còdula 2753. Sense corredors.
PIANOS
DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS, LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

ELECTROMOTORS I DINAMOS
especialitat en les de
ELECTROQUÍMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Batella)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H.
Venc tartana
nova: Raó: Constitució, 180, fundició. Bordeta-Sans.
Sidecar
dos seients venc. Cortes, 617, tercer, segona.
MEDICAMENTOS
químicos pures, específics farmacèutics i algunes minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botis i Balta. Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.
Venc mobles
per haver de sortir de Barcelona. Venc tot el mobiliari en molt bones condicions i a bon preu. Dirigir-se a LA VEU, número 550.
Joies d'ocasió
Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.
Joaquín de J. Nàñez
Rambla de les Flors, 8 A
i Cardenal Casañas, 8.
Piano
d'ocasió per 800 pessetes. Carrer d'Enric Granados, 96, entresol.

Avisos
Per a anunciar als periòdics servint-se de la
EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ
estalviareu temps, molèsties i diner. Rambla de les Flors, 16, baixos. Telèfon 4863-A.
L'anunci més eficaç i econòmic és l'instal·lat a les pissarres dels baixos de
l'Empresa Ideal d'Informació
Rambla Flors, 16, baixos
Admetem anuncis per a tots els periòdics.
Grans descomptes
COPIES CIRCULARS
reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH
LES MES PERFECTES
Casa García Suarez
38, Rambla Catalunya
Telèfon 4335 A.

Dispeses
Senyor a dormir
Còrsega, 230, quart, primera.
Diversos mobles
isabelins, quadros de bones firmes i altres objectes, venc. Ramalleres, 11, botiga.
Dormitori
complet cada, venc. Cabanyes, 25, primer, primera.
Màquines Tipograph
Ofertim en immillorables condicions algunes màquines de compondre «Tipograph». Són modernes i a punt de funcionar.
Dirigir-se a P. A., número 13, d'aquesta Administració.
Senyora sola
cedeix en primer pis 2 habitacions contigües amb piano, balcó carrer molt sol, dretquina a matrimoni o dues persones com únics, 20 duros mes. Raó: Muntaner, 9, Colmado.
Senyores o senyoretas
a tota pensió. Rambla de Santa Mònica, 9, tercer, primera.
A matrimoni
cedixo 2 habitacions grans, independents, amb dret a cuina. Salmeron, 48. Entrada Goya, 2, primer.

Escrevent auxiliar
falta de 50 a 60 anys. No hi ha sou fix. Virreina. Escriptori, 3.
Empleu es facilitat
en importants cases comercials i de banca. Aribau, 71, 3.º, 2.º de 10 a 11 de 4 a 7.
Cobraments
M'encarrego del cobrament de subscripcions i quotes de tota mena d'entitats a tot Catalunya.
Condicionals especials per a la província de Barcelona.
J. Genovart. Olzinelles, 52, baixos.
Perpetuaren la memòria dels familiars que estimen, fent-vos reproduir les fotografies que tingueu al taller de Reproduccions i Ampliacions de J. Castell, Sant Antoni, 44, Barcelona (Sans).
Matrimoni jove
sense fills, desitja porteria. Immillorables referències. Escriure a LA VEU, núm. 10.133.
Capitalistes si en teniu disponible poden col·locar-lo en excel·lents condicions i en negoci de gran rendiment si el cediu a bon preu. Ofertes a P. A., núm. 1751, «LA VEU».
Comissions i representacions
les acceptaria jove amb referències. Escriure: «LA VEU», número 154.
Viatjant
acceptaria encàrrecs per pobles de la província de Barcelona. Escriure a la «VEU», núm. 155.

Busco empleo
tardes o tot el dia, posseeixo francès, mecanografia quelcom d'anglès i treballs oficina. Escriure al núm. 2514, Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16. (Anunci).
Anuncis
Per a Comerç i Idiomes, Taquí-Meca, etc., estudi, senyor o senyoreta, en la
ACADEMIA COTS
Carrer Archs, 10
Telèf. 5.041 A.
La més important d'Espanya.
Torra i casa
a Dos-Rius es ven. Raó: Carrer Sant Pau, 70. «Cruz Blanca».

FINQUES
T. TORRE, Corredor
P. Prat de la Ribera, 21.- Sarrià
Telèfon 6357 G.

Venc o traspaso
imprenta, per malaltia. Hi ha habitació. Raó: Ramalleres, 2, escriptori.

Piano
d'ocasió per 800 pessetes. Carrer d'Enric Granados, 96, entresol.

Professor de piano i solfeig
s'ofereix: Consell de Cent, 391

Assumptes de
gran rendiment, nou a Espanya, busco soci amb 2.000 pessetes. Escriure al número 2439, Empresa Ideal d'Informació. Rbla. de les Flors, 16 (Anunci).

Tenedor de llibres
amb bones referències s'ofereix una o dues hores diàries. Escriure a «LA VEU», núm. 150

Bicicleta compraria una en bon estat i que sigui de pinó llure. Per ofertes per escrit a «LA VEU» número 10.825.